Hebrejska Jevanđelja iz Sefarada

Jevanđelje
po

Jovanu

Verzija 1.2

Bukvalan prevod neverovatnog Hebrejskog srednjevekovnog rukopisa u Vatikanskoj biblioteci
Vat. Ebr. 100

Ovo delo je srpski prevod, engleskog prevoda, hebrejskog rukopisa, ne direktan prevod hebrejski-srpski.

Neka je hvaljeno ime JHVH-ovo!

Šalom u Ješui Mašiahu,

Hebrejskajevandjeljasrbija@gmail.com

Pregled sadržaja:

Simboli i skraćenice u fusnoti iv
Dokaz o autentičnosti i Zanimljiva čitanja 1
O prevodu 13
Prevod Hebrejskog Jevanđelja po Jovanu 15
Rečnik 70

Simboli i skraćenice u fusnoti

„ “ Dvostruki navodnici se koriste sa npr. direktnim citatima, bukvalnim značenjima, alternativnim prevodima bez parafraze.

' ' Pojedinačni navodnici se koriste sa npr. alternativnim prevodima koji su parafrazni, transliterovane reči.

Alt.	Alternativno
Pg.	Poglavlje
Npr.	Na primer
Tj.	To je
Bukv.	Bukvalno
Rp(i)	rukopis(i)
N.Z.	Novi zavet
S.Z.	Stari zavet
S(e).	stranica(e)
St(i).	Stih(ovi)

Dokaz o autentičnosti i Zanimljiva čitanja

Uzbuđeni smo što možemo da podelimo sa vama prvi prevod na srpski autentičnog hebrejskog rukopisa Jovana. hebrejska jevanđelja iz Sefarada,[a] koja se nalaze u Vat Ebr. 100 rukopisu, su najzanimljivije i najneverovatnije verzije Jevanđelja za koje znamo. Ona su puna uvida u prvobitni smisao Ješuinog[b] života i učenja. Ona često sadrže odgovore na neke teške i kontradiktorne pasuse i pomažu nam da razumemo da su Jevanđelja prvo bila napisana na hebrejskom jeziku za Jevreje, a zatim prevedena na grčki za neznabošce.

U nastavku ćemo razmotriti neke dokaze koji pokazuju da je ova hebrejska verzija Jovana autentična. Videćemo mnoge indikacije da rukopis potiče od originalne hebrejske verzije, a ne od grčke, aramejske ili latinske verzije.

Većina proučavalaca Biblije veruje da je jevanđelje po Jovanu napisano na grčkom kako bi se evangelizovao paganski svet koji govori grčki. Oni tvrde da je nemoguće da je Jevanđelje po Jovanu prvobitno bilo napisano Jevrejima na hebrejskom jeziku – koristeći argumente kao što su: „Zar Jovan u prvom stihu ne koristi grčku ključnu reč '*logos*' tri puta? Nije li ovo dobar dokaz da je Jovan prvobitno napisan na grčkom i sastavljen posebno da pagane koji govore grčki privuče Jevanđelju?“

Pa, hebrejsko Jevanđelje po Jovanu ne koristi '*logos*', niti bilo šta slično. Umesto toga, koristi hebrejsku ključnu reč '*ben*' tri puta. hebrejska reč 'ben' znači '*sin*' i čest je naziv za Mesiju u Tanahu![c] Pre nego što nastavimo, neophodno je da čitalac razume značenje hebrejske reči '*Mašiah*'. Ona doslovno znači 'pomazanik' i odnosi se na kralja, proroka ili sveštenika koji je kao takav pomazan. Ješua Mašiah, **Sin**, pomazan je od strane svoga Oca za Proroka, Kralja i večnog Prvosveštenika. U Tanahu ima mnogo proročanstava o Sinu. Pogledajmo dva primera:

---

[a] hebrejski naziv za „Španiju“.

[b] hebrejski naziv za „Isusa“.

[c] „Tanah“ je hebrejski akronim za „Tora, Nevi'im, Ketuvim“ ili na srpskom „Zakon, Proroci, Spisi.' Drugim rečima, odnosi se na ceo takozvani 'Stari zavet'.

> Psalam 2:6-12: „Ja, ja sam **pomazao** svog **kralja** nad Cijonom, svetom gorom mojom... JHVH mi reče, ti si **moj sin**... poljubi **Sina**, da se ne razgnevi i da ne pogineš... blagosloveni su svi koji uzmu utočište u njemu."[a]

> Isaija 9:6-7: „Jer nam se dete rodi, **Sin** nam je dat, i vlast mu pade na ramena, i on mu nadede ime Čudo, Savetnik, **Moćni El**,[b] **Večni Otac**, Knez mira. Da poveća vlast i za Šalom bez kraja, na **prestolu Davidovom** i nad njegovim carstvom, da ga utvrdi i da ga utemelji na pravdi i na pravdnosti, od sada i do veka..." [c]

Mnogo je sličnih obećanja o Davidu, a posebno o sinu Davidovom.[d] Iako su David i njegov sin Solomon bili početno ispunjenje ovih obećanja, jednoglasno je shvaćeno da će Mesija biti konačno ispunjenje ovih obećanja Davidu i njegovim potomcima. Na kraju je izraz „Sin Davidov" korišćen kao naziv za dolazećeg Mesiju.

U prvom veku, jevrejski narod je očekivao dolazak **Sina** (Mesije), i stoga hebrejsko Jevanđelje po Jovanu počinje hebrejskom ključnom rečju **Sin**:

> Jovan 1:1: „U početku beše **Sin** Eloaha.[e] I **sin** Ela[f] je bio sa Elom, i **sin** Ela je bio Eloah."[g]

Promena sa '*Sin*' na '*Reč*' u grčkom prevodu Jovana bila je svrsishodna i verovatno je učinjena kao pokušaj da se privuku nejevreji koji govore grčki korišćenjem jedne od njihovih omiljenih reči u početnim stihovima Jevanđelja, ali to samo zamagljuje prvobitno značenje. Često se govorilo da Jevanđelje po Jovanu opisuje Ješuu kao Elohimovog[h] **sina**. Pred kraj svog Jevanđelja, sam Jovan je jasno naveo svrhu pisanja svog Jevanđelja:

---

[a] Ps. 2:6-12, prevedeno iz masoretskog teksta.

[b] „El" je kratka hebrejska reč za „Boga".

[c] Is.9:6-7, prevedeno iz masoretskog teksta.

[d] Vidi npr. Ps. 89:26-28; Ps 72; 2 Sam. 7:13-16; 1 Dnv. 17:12-14; 22:10; 28:6-7 i mnogi drugi odlomci. Iako neki antimisionari žele da kažu da je Solomon potpuno ispunio ova proročanstva i da to nema nikakve veze sa Ješuom, imajte na umu da je proročanstvo u Isaiji 9. poglavlju o Sinu na Davidovom prestolu dato mnogo posle Solomonove smrti!

[e] „Eloah" je oblik jednine od „Elohim", hebrejske reči za „Boga".

[f] „El" je kratka hebrejska reč za „Boga".

[g] Jovan 1:1, prevedeno iz Vat. Ebr. 100.

[h] „Elohim" je standardna hebrejska reč za „Boga".

> Jovan 20:31: „...ovo je napisano da možete verovati da je Ješua Mašiah **sin Ela**...“[a]

Prema svedočenju samog autora, Jevanđelje po Jovanu je napisano da ubedi ljude da je Ješua Sin – pa šta bi bilo prirodnije nego da se knjiga otvori, koristeći upravo ovu reč tri puta?

Jevreji koji odbacuju Ješuu kao Mesiju često prigovaraju da Novi zavet uči novoj religiji sa novim '*bogom*', što je suprotno Tori; ali ovo nije tačno. Poenta Jovanovog poglavlja 1:1-3 je da Ješua nije neki novi 'bog', niti je normalno ljudsko biće poput Davida ili Solomona, već je **Sin** (Mesija) koji je postojao na početku. On ne samo da je Sin Elohimov, nego je i Stvoritelj, i sam je bio Elohim od početka.

Još jedno pitanje se postavlja kada čitamo Jovanovu glavu 1:11-12, prevedeno sa grčkog:

> „K **svojima** dodje, i **svoji** Ga ne primiše. **A koji Ga primiše**, dade im vlast da budu sinovi Božji, koji vjeruju u ime njegovo...“[b]

Čini se da ovaj odlomak (preveden sa grčkog) prenosi da Jevanđelje po Jovanu nije napisano „**svom narodu**“, Jevrejima, već drugima koji bi ga primili. To takođe podrazumeva teologiju zamene praveći tako oštru razliku između „**svog sopstvenog naroda**“ (Jevreja) i onih „**koji su ga primili**“ (ne-Jevreja), kao da niko od Jevreja nikada nije primio Ješuu.

U hrišćanstvu se često uči da su Jevreji odbacili Ješuu i stoga više nisu deo Elohimovog plana. Sada se, navodno, radi o Ne-Jevrejskoj crkvi, a Jevreji više nisu u slici. Da li je ovo značenje Jovana 1:11-12? Grčka verzija nagoveštava u ovom pravcu i svakako nije baš privlačna za jevrejske čitaoce.

---

[a] Jovan 20:31, prevedeno iz Vat. Ebr. 100.
[b] Jovan 1:11-12,DanojčićKaradzić

Međutim u stvarnosti, mnogi Jevreji su verovali u Ješuu,[a] ali ga je većina celog **sveta**, i Jevreja i nejevreja, odbacila. To je upravo ono što kaže hebrejsko Jevanđelje po Jovanu!

> Jovan 1:10-11: „...ali ga **svet** ne priznaje, ni moć njegovih reči – čak ni **oni koji ga ne primaju**."[b]

Upoređujući gornji prevod sa hebrejskog sa prevodima izvedenim sa grčkog, očigledno je da hebrejsko Jevanđelje po Jovanu ne govori ništa slično. Ne kaže da ga je sopstveni narod odbacio, već jednostavno da ga svet ne priznaje. Antisemitizam i moguća teologija zamene Jovana 1:11-12 u potpunosti je odsutna u hebrejskoj verziji.

Sada, možda se pitate o Jovanu 1:14, koji u grčkoj verziji[c] jasno kaže da je Ješua „živeo među **nama**" – Jevrejima. Čini se da ovo pokazuje da je autor pisao drugim ljudima, a ne svom narodu među kojima je Ješua živeo:

> Jovan 1:14 (sa grčkog, NSP): „I **Reč** je postala telo, i prebivala je među **nama**..."

Da li je ovo možda još jedan dokaz da je Jevanđelje po Jovanu prvobitno napisano na grčkom za nejevreje? Zanimljivo, hebrejska verzija Jovana govori upravo suprotno!

> Jovan 1:14: „I tako **El** postade meso i nastani se među **vama**."[d]

Dakle, ovde je neosporno da je hebrejska verzija Jovana napisana „**vama**", ljudima među kojima je Ješua živeo – Jevrejima! Ješua nije živeo među grčkim nejevrejima kada je došao na zemlju.

---

[a] Mnogi Jevreji su verovali u Ješuu. Dela apostolska 21:20: „Vidiš, brate, koliko hiljada Judejaca ima koji veruju..." Vidi takođe Jovan 9:16 u verziji hebrejskog jevanđelja.

[b] Jovan 1:10-11, prevedeno iz Vat. Ebr. 100.

[c] Radi lakšeg čitanja, većina referenci na grčke i hebrejske tekstove biće prikazana na srpskom jeziku.

[d] Jovan 1:14, prevedeno iz Vat. Ebr. 100.

Da li ste primetili u gornjem stihu da je Ješua nazvan Elom? Ovo ponovo vidimo u stihu 29:

> „I sledećeg dana Johanan je video Ješuu koji mu je došao; i reče: „Evo, **ovo je El**…“[a]

'El' je kratka forma hebrejske reči „Elohim“.[b] Trenutno se vodi mnogo glupih debata o Ješui i tome da li je on Elohim ili ne. Hebrejsko Jevanđelje po Jovanu pruža obilje dokaza da je sam Ješua Elohim (više nego grčka verzija) kroz brojne eksplicitne stihove. Vidi, na primer, sledeće stihove u prevodu hebrejskog Jevanđelja po Jovanu: 1:1, 1:3, 1:10, 1:14, 1:15, 1:18, 1:29, 3:33.

Zapamtite, prema Tanahu, jedini pravi Elohim je Stvoritelj:

> Psalmi 96:5: „...Svi bogovi naroda su idoli,[c] ali JHVH je stvorio nebesa.“[d]

Zbog toga Jovan provodi prvih nekoliko stihova objašnjavajući da je Ješua Stvoritelj, jer da nije, ne bi mogao biti El.

Da li ste znali da gore pomenuti stih iz Psalma 96 sadrži hebrejsku igru reči? Hebrejske igre reči i 'paronomazija'[e] su karakteristične za dokumente koji su **prvobitno napisani na hebrejskom.** Veoma su česte u hebrejskom Tanahu, i daju tekstu lepotu i karakter.

Određena hebrejska reč mogla bi se ponoviti dva ili više puta u jednom odlomku, ponekad sa promenjenim značenjem; ili reči sličnog zvučanja mogu

[a] Jovan 1:29, prevedeno iz Vat. Ebr. 100.
[b] hebrejska reč za „Boga“ – Mesija se naziva *„Elohim“* i u Starom i u Novom Zavetu– vidi npr. Jev. 1:8-9 (citirano iz Ps. 45:6-7), Mat. 1:23 (citirano iz Is. 7:14), Is. 9:6-7, Jovan. 1:1, Jovan. 10:30 (gde je Ješua rekao - aluzirajući na Isaiju 9:6 i 5moj. 6:4 – da smo „ja i Otac jedno“). Imajte na umu da je hebrejska definicija „jedan“ često bliže srpskoj definiciji 'ujedinjenog', i stoga, prema hebrejskom 'Tanahu', dve različite osobe mogu biti jedna (1moj. 2:24).
[c] Bukv. "bezvrednost."
[d] Ps. 96:5, prevedeno iz masoretskog teksta
[e] Unutrašnja ili konsonantska rima.

se koristiti, kao što je prikazano u nastavku. Međutim, originalna hebrejska igra reči se obično gubi u prevodu.

U srpskim prevodima nema igre reči u Psalmu 96:5. Srpske reči 'bogovi', 'narodi' i 'idoli' uopšte ne zvuče slično, ali na hebrejskom zvuče i čine zanimljivu igru reči:

Psalam 96:5 „...*kol elohei ha-amim elilim*...“[a]

hebrejska reč '*elilim*' se koristi kao pogrdni izraz za lažne '*elohim*' nejevreja. '*Elohei ha-amim*' = '*elohim naroda*'. Reči '*elohei*' (*elohim*) i 'elilim' pokazuju suglasničku rimu, ali u značenju su zapravo dve suprotnosti. '*Elohim*' znači '*moćan* (mn. Moćni)', a 'elilim' znači 'bezvredne stvari.' Dakle, upotreba reči '*elilim'* (bezvredne stvari) za opisivanje '*elohei ha-amim'* (elohim naroda) rezultira igru reči koja se ruga uzaludnosti lažnih bogova.

Kao i u srpskom, ova igra reči je takođe izgubljena u prevodu grčke Septuaginte: Psalam 96:5: „...pantes hoi theoi ton ethnon daimonia...“[b]

Iako se neke hebrejske igre reči mogu povratiti prevođenjem grčkog prevoda originalnog hebrejskog nazad na hebrejski[c] – ovo hebrejsko Jevanđelje po Jovanu pokazuje igre reči koje ne samo da **nedostaju** u grčkoj verziji, već se **ne mogu povratiti ni** prevođenjem grčke verzije nazad na hebrejski.

Dobar primer takve hebrejske igre reči nalazi se u Jovanu 11:2. Ovaj stih ne sadrži igru reči na grčkom, aramejskom, latinskom, niti u hebrejskim prevodima sa grčkog. Ispod, fraza iz Jovana 11:2 je transliterovana radi lakšeg poređenja:

Grčki Tekstus Receptus:[d] „...he aleiphasa ton Kurion muro...“

Aramejska Pešita:[e] „...dein hade iteih hai **demešhat** bevesma reglavhi deYeshua...“

Latinska Vulgata: „...autem erat kuæ unkit Dominum unguento...“

---

[a] כל־אלוהי העמים אלימים

[b] πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια

[c] Vidi npr. Mat.1:21 u Franz Delitzsch prevodu.

[d] “ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρῳ.”

[e] Prepisano štampanim slovima: "דיה הדא איתיה הי דמשחת בבסמא רגלוהי דישוע"

> <u>hebrejski sa grčkog</u>:[a] „...ašer mašha et Ha-Adon bešemen hamor...“
>
> <u>Autentični hebrejski</u> (Vat Ebr. 100):[b] „...še**mašha** [Ješua][c] **mašiah** bi**mšiha**...“

Kao što vidite, jedina verzija koja se rimuje je ona koja se nalazi u Vat. Ebr. 100 rukopisu! Ako neko pokuša da sačuva igru reči na srpskom, ona bi glasila: „...koja je **pomazala** Ješuu **Pomazanika mašću**...“

Za razliku od polovnih hebrejskih prevoda, u ovoj hebrejskoj verziji reči za 'pomazala', 'Mesija' i 'mast' potiču od istog hebrejskog korena reči '*mašah*' i tako formiraju prelepu unutrašnju rimu:

Koren:	**משח**	mašah
Ona je pomazala:	**משחה**	mašha
Mesija:	**משיח**	mašiah
Mast:	**משיחה**	mešiha

Ovo trostruko ponavljanje korena '*mašah*' jasno svedoči o autentičnosti ovog hebrejskog Jevanđelja po Jovanu. Za razliku od grčke, aramejske i latinske verzije, i ova rima se ne može povratiti prevođenjem bilo koje od ovih verzija nazad na hebrejski. Ideja da je tako lepa hebrejska unutrašnja rima proizvod kvarenja teksta i ponovljenih prevoda sa grčkog na latinski na katalonski na hebrejski potpuno je malo verovatna, ako ne i smešna. Ova rima nikada ne bi postojala da Vat. Ebr. 100 rukopisi nisu izvedeni iz originalne hebrejske verzije.

----

[a] Franz Delitzsch: "אשר משחה את האדון בשמן המור"

Dalman / Delitzsch: "אשר משחה את האדון במרקחת"

Salkinson / Ginsburg: "אשר משחה את האדון בשמן רקח"

Imajte na umu da nijedan od ovih prevoda na hebrejski ne sadrži unutrašnju rimu.

[b] "שמשחה (ישוע) משיח במשיחה"

[c] Pravopis hebrejskih imena je standardizovan u našim prevodima. Pogledajte „O prevodu“ za više informacija o pisanju hebrejskih imena iz Vat. Ebr. 100.

Još jedan dobar primer hebrejske igre reči nalazi se u Jovanu 1:10. Iako u ovom primeru i hebrejska i grčka verzija ponavljaju određenu reč tri puta, hebrejska rečenica je drugačija i na taj način formira igru reči koja je odsutna u grčkoj.

hebrejska reč koja se koristi tri puta je '*Olam*.' U Tanahu ona uglavnom znači 'večnost' ili 'večit' , ali na hebrejskom iz prvog veka može da znači i 'svet.' Grčka verzija prikazuje sva tri pojavljivanja reči '*Olam*', kao '*Kosmos*', što znači 'univerzum' ili 'svet', ali se nikada ne odnosi na večnost. Dakle, na grčkom se ista reč javlja tri puta sa istim značenjem:

> „Ona je bila u **svetu**, i **svet** je postao preko nje, ali **svet** je nije upoznao.“[a]

Na hebrejskom, međutim, postoji promena u značenju između prve upotrebe reči '*Olam*' i druge i treće upotrebe u Jovanu 1:10:

> „On je **večan** (*Olam*); i **svet** (*Olam*) od njega postade; ali ga **svet** (*Olam*) ne poznade...“[b]

hebrejska verzija **ne** kaže da je Sin bio '**u** *Olamu*', već „on **je** *Olam*“. Ovo čini veliku razliku u značenju reči '*Olam*'– jer je jasno da Ješua nije „svet/vaseljena“, već je „večan“!

Ovo nas vraća na Jovana 1:1 u kojem se kaže da je Sin Eloaha postojao u početku – on je oduvek postojao, on je večan.[c] Dakle, u hebrejskoj verziji, prvo pojavljivanje reči '*Olam*' znači „večan“, drugo pojavljivanje može značiti „svet“, „večnost“ ili čak oboje, jer neke hebrejske igre reči uključuju dvostruko značenje određene reči.[d] Treće pojavljivanje reči '*Olam*' u Jovanu 1:10 znači samo „svet“. Ovo je posebna hebrejska igra reči sa progresivnim promenama u značenju ponovljene reči.

---

[a] Jovan 1:10, NSP, iz grčkog Tekstus Receptusa.

[b] Jovan 1:10 prevedeno iz Vat. Ebr. 100.

[c] Vidi i Jovan 8:25-26 u prevodu hebrejskog Jevanđelja po Jovanu.

[d] Dobar primer za to nalazi se u Jovu 7:6: „Dani su moji brži od **tkalečevog čunka**, i dolaze do kraja bez **nade**“. hebrejska reč koja je ovde prevedena kao „nada“ je „Tikvah“, što bi takođe moglo značiti „nit“. Ovo čini očiglednu igru reči u kontekstu tkalčevog čunka: „Moji dani su brži od tkalčevog čunka i dolaze do kraja bez **konca (nade)**.“ Jovan 1:10 možda sadrži sličnu igru reči sa dvostrukim značenjem, pokazujući da je Ješua stvorio i sadašnji svet i večnost.

Ova hebrejska igra reči je izgubljena u grčkoj verziji, pošto grčki ne koristi istu reč za 'svet' i 'večan'. Takođe, grčki prevodioci/urednici su dodali predlog „**u**“, da bi pokušali da naprave smisao frazi „on je *Olam*“, koju su verovatno pogrešno razumeli da znači „svet“. Pošto je predlog „**u**“ dodat grčkom prevodu, ne može se povratiti originalno značenje i igra reči prevođenjem (bilo koje verzije zasnovane na grčkom) nazad na hebrejski.[a] Ovo je vrlo jasan pokazatelj da je ova hebrejska verzija Jovana autentična, i da potiče od originalne hebrejske verzije.

Postavlja se intrigantno pitanje kada uporedimo različite izveštaje o Ješuinoj smrti i sahrani kako je objašnjeno u četiri jevanđelja. Evo pitanja: zašto bi žene došle da pomažu Ješuino telo po drugi put, nakon što su ga Josif iz Arimateje i Nikodim već propisno pomazali tri dana ranije?

Matej, Marko i Luka beleže da je Ješuino telo sahranjeno neposredno pre zalaska sunca i da su žene videle kako i gde je sahranjeno njegovo telo. Jovan beleži da su Josif i Nikodim doneli oko sto funti[b] masti i pomazali Ješuino telo.

Sada, na osnovu informacija koje se nalaze u grčkim jevanđeljima, čini se nerazumnim reći da žene nisu znale da je Ješua već propisno pomazan, jer izgleda da su bile prisutne na njegovoj sahrani. I ovo ostavlja zbunjujuće pitanje, zašto bi došle da ga pomažu po **drugi put**, više od 72 sata kasnije?

Odgovor na ovo pitanje nalazi se u **hebrejskom** Jevanđelju po Jovanu! Objašnjava da su Ješuu samo pomazali Josif i Nikodim (kasnije) „**u noći**“:

---

[a] U hebrejskim prevodima sa grčkog, predlog „U“ tera reč „Olam“ da znači „svet“ a značenje „večan“ nije čak ni mogućnost.

[b] hebrejska reč je Litra - kao engleska reč litre. Ali to nije ista mera kao engleska litra ili carska funta, već radije drevna takozvana 'rimska' funta. Dakle, to nije carska funta od 454 g, već 'rimska' funta od 12 unci, ili 327 g. Da, ista reč gde god da vidite izraz 'funta'. Neki engleski prevodi drže broj u rimskim funtama, dok drugi pokušavaju da ga pretvore u carske funte. (Uporedite npr. ESV protiv. KJV u gore pomenutom odlomku)

> Jovan 19:39-40: „Tada je Josef došao s Nakdimonom k Ješui **u noći**, donoseći mešavinu smirne, …i pomazali telo dobrim i vrednim mastima…"[a]

U hebrejskoj verziji jasno se kaže da je Ješuino telo bilo pomazano noću, a ne pre zalaska sunca. Dakle, ovo zapravo daje odgovor na naše pitanje, jer je redosled događaja bio sledeći:

Ješuino telo je brzo položeno u grob pre zalaska sunca, a žene su najverovatnije videle da njegovo telo nije pravilno sahranjeno niti pomazano, pa su odlučile da se vrate kasnije – da pomažu Ješuino telo posle velikog Šabata.

U međuvremenu, posle zalaska sunca, Josif i Nikodim su se vratili u grob. Josif je završio početnu sahranu **pre** zalaska sunca (kojim je počeo veliki Šabat), ali su se Josif i Nikodim vratili sa mašću tek **posle** zalaska sunca. Imajte na umu da je Josif već bio nečist dodirujući Ješuino mrtvo telo, tako da nije imao izbora nego da proslavi Pashu mesec dana kasnije.[b] Stoga je odlučio da se vrati i završi sahranu čak i nakon zalaska sunca, **tokom velikog Šabata**, tako što je pravilno pomazao Ješuino telo. Tako je iz izveštaja o hebrejskom Jevanđelju vidljivo da žene nisu znale ništa o tome, i to objašnjava zašto su se vratile **posle velikog Šabata** sa planom da pomažu Ješuino telo – nisu znale da je to već učinjeno prve noći (posle zalaska sunca) od strane Josifa i Nikodima.

Dakle, dok skeptici žele da iskoriste takve naizgled kontradikcije u grčkom Novom Zavetu da dovedu u sumnju smrt, sahranu i vaskrsenje Ješue, hebrejsko Jevanđelje po Jovanu jasno učvršćuje dokaze! Nema razloga za sumnju da je Ješua zaista pogubljen i sahranjen, baš kao što izveštaji iz Jevanđelja jasno svedoče.

---

[a] Jovan 19:39-40, prevedeno iz Vat. Ebr. 100.

[b] Vidi 4moj.9:6-13. Žene koje nisu dodirnule Ješuino telo nakon njegove smrti bile su obavezne da se odmaraju na veliki Šabat (to nije bio sedmični Šabat) i da obave Pashu. Ali oni koji su se dotakli tela nisu mogli da slave Pashu toga dana, i stoga nisu bili obavezni da počnu da se odmaraju sa zalaskom sunca (nije bio nedeljni Šabat), oni bi praznik obavili mesec dana kasnije.

Iako grčki prevod koristi slične reči, to je očigledno pogrešan prevod originalnog hebrejskog (baš kao što smo ranije videli u Jovanu 1:10). Uporedite srpski prevod hebrejske i grčke verzije u nastavku:

> Jovan 19:39 (s hebrejskog): „Tada je Josef došao s Nakdimonom k Ješui u **noći**, donoseći mešavinu smirne...“[a]
>
> Jovan 19:39 (s grčkog): „Sa njim je došao i Nikodim, **koji je jednom po noći** došao Isusu. I sa sobom donese mešavinu smirne...“

Grčki prevodioci/urednici su verovatno mislili da je hebrejska verzija imala grešku: Matej, Marko i Luka svi kažu da je Ješua sahranjen pre zalaska sunca, i kako je Jovan mogao da kaže da se to dogodilo noću? Tako su izneli pogrešnu pretpostavku – da se ovo pominjanje 'dolaska u noći' mora odnositi na Nikodimovu bivšu posetu Ješui, koja je takođe bila u noći. Zbog toga su dodali frazu „koji je jednom“ da bi promenili značenje i 'rešili' 'kontradikciju'.

Na prvi pogled ovo zvuči dobro, ali kao što smo upravo videli, pažljivo ispitivanje četiri izveštaja o jevanđelju jasno pokazuje da je hebrejsko čitanje original. Grčki prevod je iz druge ruke tumačenje ljudi koji nisu bili tamo na Ješuinoj sahrani, niti su razumeli da je Josif **drugi put** posetio grob **u noći** da bi završio sahranu.

Možda se pitate da li je hebrejski tekst možda dvosmislen i da li bi takođe mogao biti tačno preveden baš onako kako ga prevodi grčka verzija, ali odgovor je **ne.** Ovo se može uraditi samo ako se **promeni** ono što je jasno napisano na hebrejskom u pokušaju da se 'ispravi' ono što se čini kao 'očigledna greška'. A čini se da je to upravo ono što je grčki prevodilac/urednik učinio. Mislili su da ispravljaju grešku, međutim, zaista su zamaglili odgovor na ovo veoma važno pitanje o Ješuinoj sahrani!

----

[a] Jovan 19:39, prevedeno iz Vat. Ebr. 100.

Dakle, iako je hebrejska tradicija sadržana u Vat. Ebr.100 Čini se da je rukopis sačuvan na katalonskom jeziku,[a] a kasnije preveden na hebrejski, prepun je lingvističkih dokaza koji pokazuju da ne postoji način da potiče iz grčke ili aramejske, niti iz Jeromove latinske verzije, kako su neki tvrdili. Dakle, katalonska verzija u kojoj je sačuvana morala je da potiče od autentičnog hebrejskog rukopisa.

Iako daleko od iscrpnog, nadamo se da će ova zanimljiva čitanja i dokazi o autentičnosti o kojima smo gore razgovarali izazvati vaše interesovanje za dubinsko proučavanje hebrejskog Jevanđelja po Jovanu i da cenite svaki slučaj u kome se ono razlikuje od standardnog grčkog prevoda. Toliko toga možemo naučiti iz hebrejskih jevanđelja! Naravno, bilo bi najbolje da proučite hebrejski rukopis, ali nadamo se da će ovaj prevod biti od pomoći kako početnicima sa hebrejskim, tako i onima koji ne čitaju hebrejski.

---

[a] U zavisnosti od tehnike prevođenja, hebrejski se može veoma dobro sačuvati u drugom jeziku, a originalni hebrejski tekst se kasnije može vratiti. Akvilin grčki prevod S.Z. je dobar primer, kada se uporedi sa Septuagintom grčkim prevodom. Prevod Septuaginte često parafrazira originalni hebrejski i koristi razne grčke reči za prevod jedne hebrejske reči. Ponekad se jedna grčka reč koristi za prevođenje više hebrejskih reči. Septuaginta dalje daje predloge itd. prema grčkoj gramatici, ponekad menja red reči da bi bio čitljiv na grčkom, i često daje subjekat. Dakle, prilikom pokušaja prevođenja grčkog Septuaginta nazad na hebrejski, čak se i najbolji svetski naučnici često ne slažu oko toga kako prevesti određenu grčku reč nazad na hebrejski, a samim tim i originalni hebrejski tekst koji stoji iza prevoda Septuaginte ne može se povratiti sa sigurnošću i preciznošću. S druge strane, Akvilin prevod je urađen od reči do reči i veoma je tačan, preterano doslovan prevod. Jevrejska enciklopedija kaže: „Glavna karakteristika Akviline verzije je njegova **preterana doslovnost**. Njegov glavni cilj je bio da hebrejski prevede u grčki **od reči do reči**, bez obzira na grčki idiom. Ista grčka reč je redovno korišćena za istu hebrejsku, koliko god da je efekat neskladan.” U stvari, toliko je doslovno da u u mnogim slučajevima to nema mnogo smisla na grčkom! Ovaj preterano doslovan prevod sačuvao jevrejski Tanah mnogo efikasnije od prevoda Septuaginte, a jevrejska enciklopedija navodi da se „može rekonstruisati originalni hebrejski tekst u osnovi Akvilinog prevoda sa sigurnošću“. Prilikom proučavanja Vat. Ebr. 100 rukopisa, vidimo mnogo primera gde je hebrejska tradicija bila veoma dobro očuvana kroz proces prevođenja na hebrejski > katalonski > hebrejski.

O prevodu

Sledeće informacije su posebno primenljive na engleski prevod, koji je ovde preveden na srpski.

Mi smo tačno i bukvalno preveli hebrejsko Jevanđelje po Jovanu sadržano u Vat. Ebr. 100. rukopisu,[a] koristecî digitalne fotografije u boji koje su dostupne na mreži.[b] Prevod je fokusiran na tačnost, a ne na tečan srpski. Veoma je lako stvoriti kontradikcije sa prevodom tipa parafraze.

Prvobitni prevod je proveren, ponovo proveren i ispitan pre objavljivanja.

- Reči ili fraze koje su još uvek u pitanju stavljene su u [uglaste zagrade].
- Pravopis svih hebrejskih/aramejskih imena je standardizovan na njihov hebrejski izgovor. U Vat. Ebr. 100 rukopisu, hebrejska imena su često namerno pogrešno napisana, verovatno da bi se sakrila autentičnost rukopisa.[c]
- Sva ostala odstupanja od Vat. Ebr. 100 su označena sa [uglastim zagradama] plus fusnotom.
- Samo su imena i titule pisane velikim slovima. Zamenice poput 'ti' ili 'on' itd. ne pišu se velikim slovom (čak ni kada se govori o JHVH-u ili Ješui) jer se takva upotreba velikih slova ponekad zasniva samo na tumačenju prevodioca. Čitalac bi radije trebalo da koristi kontekst da odredi na koga se zamenica odnosi.
- *Kose* reči su dodate da bi se čitaocu na srpskom jeziku pomoglo da razume šta hebrejski tekst implicira kontekstom.
- Određene reči su označene **podebljanim** slovima prema naglasku u hebrejskom rukopisu – zasnovanom na posebnom

[a] http://digi.vatlib.it/view/MSS_Vat.ebr.100/

[b] URL veze ka svakoj onlajn stranici prevedenog rukopisa su date u celom prevodu.

[c] U nekim slučajevima, hebrejska imena su bila ispravno napisana, što pokazuje da je upotreba nezgodno transliterovanih imena bila svrsishodna.

redu reči itd. – i nisu naše sopstveno naglašavanje ili tumačenje. (Ovo će biti prošireno i finalizovano u sledećoj verziji.)

- Brojevi stihova su dodati samo da bi se olakšalo poređenje sa standardnim prevodom na srpski. Brojevi stihova su odsutni u rukopisu i rečenice često prelaze kroz sledeći broj stiha. S druge strane, u rukopisu se odeljak prekida na mestima koje se uglavnom slažu sa standardnom podelom na poglavlja.

Trenutni prevod (verzija 1.2) je pregledan nekoliko puta puta, ali treba da bude ponovo pregledan pre štampanja.

Planiramo da kasnije objavimo prepis sva četiri jevanđelja na hebrejskom, zajedno sa prevodom na engleski/srpski u obliku knjige.

Johanan

1: **1** **(117v)** U početku beše Sin Eloaha.[a] I sin Ela[b] je bio sa Elom, I sin Ela je bio
Eloah. **2** Ovaj je bio u početku sa Elom. **3** On je sve stvorio; i bez njega ništa
nije postalo *od onoga* što je stvoreno. **4** Jer on je život – ovaj život je svetiljka[c]
ljudima. **5** I svetiljka sija u mraku; ali mrak i tama nemaju vlast nad njom.

6 El je poslao jednog čoveka – zvao se Johanan.[d] **7** Ovaj je došao za
svedočanstvo, da svedoči izdaleka.[e]

9[f] **On**[g] je **zaista** svetiljka; i **on** obasjava[h] svakog čoveka na ovom svetu. **10** On
je večan; i svet je od strane njega stvoren; ali ga svet ne prepoznaje, **11** ni moć[i]
reči njegovih – čak ni oni koji ga ne primaju. **12** Samo[j] svima koji ga prime,
daje sposobnost, da budu **(118r)** sinovi[k] Elovi – oni koji veruju u ime njegovo.
13 Koji nisu rođeni od krvi ( ),[l] ni od volje mesa, ni od volje ljudske, nego su
rođeni od volje Elove.

---

[a] Jednina od '*Elohim'* i obično se prevodi kao 'Bog'.

[b] Još kraći oblik od 'Eloah' – vidi gornju belešku.

[c] Ili „svetlost“.

[d] hebrejski naziv za 'Jovan'.

[e] Čini se da ovaj izraz „izdaleka” ukazuje na „pre vremena” ili 'pre nego što se to desi.' (Uporedi Ps 139:4).

[f] Stih 8 ne postoji u hebrejskom rukopisu.

[g] Prvo „on“ u ovom stihu bi se možda moglo odnositi na Johanana (vidi poglavlje 5:35), ali drugo „on“ se jasno odnosi na Ješuu.

[h] Ili „svetli“.

[i] Ili možda 'suštinu'.

[j] Ili „ali“.

[k] Ili „deca“ – hebrejski muški rod uključuje ženski rod.

[l] Rp. ubacuje glosu: „to jest, poznanjem grehova“.

14 I tako je El[a] postao meso i nastanio se među vama. I videsmo svetlost[b]
njegovu – da je ehad[c] sam, i da je izveden[d] iz Oca, koji je[e] pun milost i istine.

15 Johanan je svedočio o njemu i povikao, rekavši: „Ovo je onaj za koga sam
rekao: 'Onaj koji je spreman[f] da dođe posle mene postojao je odavno,[g] čak i
pre dana.'" **16** I po njegovoj potpunosti[h] svi smo stekli milost; i od njega je
milost – **17** jer je zakon dat preko Mošea,[i] zaista,[j] milost i istina su došli preko
Ješue Mašiaha.[k] **18** Niko nije video Ela u večnosti; Sin – ehad */* jedinorođeni,
koji je Sin Očev – ovo je Eloah ehad[l] – objavio ga je.[m]

---

[a] Mesija se i u Starom i u Novom zavetu naziva Elohimom – vidi npr. Jev. 1:8-9 (citirano iz Ps. 45:6-7), Mat. 1:23 (citirano prema Is. 7:14), Is. 9:6-7, Jovan 1:1, Jovan 10:30 (gde je Ješua rekao - u aluziji na Isa. 9:6 i 5moj. 6:4 – „ja i Otac smo jedno"). Imajte na umu da je hebrejska definicija „jednog" često bliža engleskoj definicija „ujedinjenog", dakle, prema hebrejskom Tanahu, dve različite osobe mogu biti jedna (1moj. 2:24).

[b] Ili „slavu".

[c] hebrejski naziv za „jedan". Videti belešku o stihu 18.

[d] Ili „rođen".

[e] Ili možda „*i* da je", što bi se onda odnosilo na Ješuu.

[f] Ili „će".

[g] Bukv. "drevni."

[h] Ili „I zbog njegovog savršenstva/potpunosti".

[i] hebrejski naziv za 'Mojsija'.

[j] hebrejska reč „אבל" mogla bi da znači „ali", ali često znači „zaista" ili „bez sumnje" bez ikakvog kontrasta. Samo kontekst određuje tačno značenje. Ovde se misli na analogiju: Kao što je Mojsije dao zakon Izraelu, pa je Ješua dao milost i istinu. Zakon, milost i istina su sinonimi u Bibliji, a ne suprotnosti. (Vidi npr. 2moj. 33:13, Ps. 119:29, 142, Neh. 9:13).

[k] Ili „Mesija." hebrejska reč koja je prevedena na grčki 'Kristos", ali ga treba jasno razlikovati od katoličkog simboličkog 'Hrista.' Doslovno značenje: „pomazanik", obično se odnosi na nekog pomazanog kao kralja Izraela, ili kao sveštenika ili proroka. Međutim, kada se koristi kao ime, odnosi se na Sina JHVH-a, koga je pomazao za konačnog kralja Izraela, večnog prvosveštenika i proroka koji bi govorio JHVH-ove reči svom narodu, i ako neko njega ne posluša, sam JHVH će iseći tu osobu iz svog naroda. Vidite 5moj. 18:18.

[l] „Ehad" znači „jedan". 5moj. 6:4: „Čuj Izraele, JHVH je naš Elohim; JHVH je ehad!" Međutim, hebrejska reč „*ehad*" ne znači nužno da se radi samo o jednom objektu, ili samo o jednoj osobi. Često radije ima koncept ujedinjenja – suprotno podeljenosti. Nemoguće je koristiti gornji stih za poricanje da JHVH ima Sina koji je zaista sam Elohim – već u 1moj. 2:24 reč „*ehad*" se koristi da se kaže da **dvoje ljudi** postaju **jedno meso**: „Zato će čovek ostaviti svojeg oca i majku svoju, i prilepiti se na svoju ženu; i postaće **jedno** meso". Vidi takođe Mat. 19: 4-6.

[m] „objavio ga je" moglo bi se čitati i kao „ovo je njegov svitak", u tom slučaju ova se fraza mora pridružiti sledećem odeljku o Johananovom svedočenju.

19 A ovo je svedočanstvo Johanana: Kada su Jehudim poslali sveštenike i
[Levijim][a] iz Jerušalajima[b] da ga pitaju ko je on **20** – on je priznao i nije poricao,
nego je priznao da nije Mašiah. **21** Pa su ga upitali: „Ako je tako, ko si ti? Jesi
li ti Elijahu?[c] Nisi li ti prorok?“[d] Ali on je rekao: „Ne.“ **22** Tada mu rekoše: „Reci
nam ko si, da bismo odgovorili onima koji su nas poslali; šta kažeš za sebe?“
23 On je odgovorio: „Ja sam glas koji viče: 'U pustinji poravnajte put JHVH-a,[e]
'kao što je rekao prorok Ješaja.“ **24** (A oni koji su mu poslani bili su od
Perušim.)[f] **25** Pa su ga upitali i rekli mu: „Zašto uranjaš ako nisi Mašiah, ni
Elijahu, ni prorok?“ **26** Johanan im odgovori i reče: „Uranjam vas (118v) u vodu;
međutim, onaj koga ne poznajete prebiva[g] **među vama**. **27** On je spreman[h]
da ide za mnom – ali je bio pre mene – onaj čiju pertlu nisam dostojan da
razvežem.“ **28** (Ove stvari su učinjene u Beit-Anji[i] iza Jardeina,[j] gde je Johanan
uranjao.)

29 I sledećeg dana Johanan je video Ješuu koji mu je došao; i reče: „Eto, ovo
je El, koji oduzima bezakonja sveta. **30** To je onaj za koga sam rekao: „Posle
mene *dolazi* Moćni[k] koji je postojao pre mene, jer jeste pre mene.“[l] **31** I nisam

---

[a] hebrejski naziv za 'Levite'.

[b] hebrejski naziv za 'Jerusalim'.

[c] hebrejski naziv za 'Iliju'.

[d] Vidi 5moj. 18: 15-22. Kada se 'Prorok' koristi kao ime, kao u ovom slučaju, koristi se kao sinonim za '*Mašiah*.' (Vidi rečnik: Mašiah.) Upotreba reči 'Prorok' kao ime za Mašiaha, treba razlikovati od opšte upotrebe reči 'prorok' za ljude. Johanan Uronitelj je bio prorok (Mat. 11:9); međutim, poslat je samo da pripremi put za Mašiaha.

[e] hebrejski rukopis ima *„Hašem“*, što doslovno znači „Ime.” I danas će mnogi Jevreji čitati '*Hašem'* kada vide hebrejski יהוה. *„Hašem“* smo zamenili transliterovanim suglasnicima samog 'Imena': JHVH. Što se tiče izgovora, jedini gramatički moguć izgovor, iz kojeg se mogu formirati sve skraćenice / kontrakcije, je 'Jah-ve'.

[f] hebrejski naziv za 'fariseje'.

[g] Ili „stoji“.

[h] Ili „će“.

[i] hebrejski naziv za 'Vitaniju'. Jevanđelje po Jovanu jasno govori o dva različita mesta sa imenom Beit-Anja, jedno na drugoj strani (tj. istočno) od reke Jordana, a drugo kod Maslinske gore i blizu Jerusalima.

[j] hebrejski naziv za 'Jordan'.

[k] hebrejski גבר '*gever*'. Bukvalno znači jak / moćan, ali takođe se koristi za označavanje 'muškaraca' kao različite od 'žena'. Tako da bi takođe moglo biti prevedeno kao 'čovek.' Ali treba napomenuti i da jedini drugo pojavljivanje hebrejske reči '*gever*' u ovim rukopisima hebrejskih jevanđelja, se koristi za glasnike ('anđele'), koji su opisani u Tanahu kao „moćni ratnici“ koji idu i rade šta god da ih JHVH pošalje da urade.(Ps. 103:20, 21).

[l] Bukv. „prvi za mene“, što znači „prvi u odnosu na mene“. Jer hebrejska reč „prvi“ može da znači i prvi u vremenu (pre) ili prvi po položaju (glavni).

ga prepoznao, ali da bi on[a] bio objavljen[b] u Jisraelu[c] – zbog ovoga sam došao
i uranjam vodom." **32** I Johanan je svedočio o njemu, rekavši: „Ja, ja sam video
Ruah[d] kako silazi sa nebesa skoro kao golub *i* ostaje na njemu. **33** Zaista, onaj
koji me je poslao da uranjam vodom – rekao mi je: 'Onaj na koga budeš video
kako Ruah silazi *i* ostaje na njemu, to je onaj koji uranja u Ruah Ha-Kodeš.'[e]
34 I ja, ja sam video *i* svedočim da je ovo Sin Elov."

35 I drugog dana, Johanan i dvojica njegovih talmidim[f] su ponovo stajali, **36**
gledajucî u Ješuu *dok* je hodao. A on reče: „Evo Mal'aha[g] JHVH-a." **37** I dva
talmidim su ga čuli kako govori i krenuli za Ješuom. **38** Tada se Ješua okrenuo
i videvši da ga slede, **39** rekao im je: „Dođite i vidite to!" Pa dođoše i videše
gde je ostajao; i ostadoše tu tog dana. A bilo je oko desetog sata. **40** (Sada,
Andraj[h] je bio Šimonov brat; a *Šimon* Keifa[i] je *bio* jedan od njih dvanaest, koji
su čuli za njega[j] **(119r)** od Johanana i pošli za njim.) **41** I on[k] je prvo našao
Šimona svog brata i rekao mu: „Mi, mi smo našli Mašiaha!" ( )[l] **42** I odvede ga

---

[a] Ili „to".

[b] Ili „proglašen".

[c] hebrejski naziv za 'Izrael'.

[d] hebrejski naziv za 'duh' ili 'vetar'.

[e] Bukv. 'Izdvojeni duh'.

[f] Obično se prevodi kao „učenici". hebrejski „Talmid" je učenik koji uči od svog učitelja i sledi njegov primer. „Talmidim" je oblik množine muškog roda.

[g] hebrejski: „מלאך" (mal'ah) Koristi se i za ljudske i za nebeske glasnike. Srpska reč „anđeo" nije prevod – samo transliteracija grčkog '*aggelos*.' Nigde u Tanahu nisu nebeski glasnici opisani kao 'žene sa krilima', kao što ih katoličke slike i umetnost predstavljaju. Oni su zapravo JHVH-ove „vojske" „moćnih ratnika" koji idu i rade šta god ih on pošalje. Ps. 103: 20,21 „Blagoslovite JHVH-a, glasnici njegovi, moćni ratnici, koji izvršavate njegovu reč, slušajući glas njegove reči. Blagoslovite JHVH-a, sve njegove vojske, njegove sluge koji vršite dobru volju njegovu." Izraz 'Mal'ah JHVH' (Glasnik JHVH-a) se takođe često koristi za Mašiaha (JHVH Sina) u Tanahu. Nijedan čovek nije video JHVH Oca u bilo koje vreme, a samim tim i svaki put kada se JHVH pojavio (Bukv. „bio viđen") nekom u Tanahu, učinio je to preko JHVH Sina. Videti Dela 7:38 i 2moj. 3:2-8, 24:9-12, 33:11, 20-23.

[h] hebrejski naziv za 'Andrija'.

[i] 1Aramejsko ime za 'Petar', preko grčke transliteracije: '*Kefas*'. A broj aramejskih imenica korišćen je u posle ropskom hebrejskom.

[j] Ili „koji su to čuli".

[k] Bukv. „ovaj", ali često znači „on" ili „njega".

[l] Rp. Umeće glosu: 'koji se zove Kristos.'

Ješui. I Ješua ga je pogledao govoreći: „Ti si Šimon, sin Johananov,[a] zvaćeš se
Keifa“ (što znači kamen).

43 Zato je sledećeg dana hteo da ode u Gelilu.[b] I nađe Filipa i reče mu: „Pođi
za mnom!“ **44** (Sada Filip je bio iz grada Beit-Caide,[c] odakle su *bili* Andraj,
Keifa i Filip.) **45** Zatim je našao Netanela[d] i rekao mu: „Mi, mi smo našli Ješuu,
sina Josefa[e] Nocrija[f] – to je onaj o kome je Moše pisao u zakonu i u
prorocima!“ **46** Ali Netanel mu reče: „Može li išta biti dobro u **Nocratu**!?“ Filip
mu reče: „Dođi da ga vidiš!“[g]

47 Ješua Mašiah je video Netanela koji je tamo došao i reče: „Šta misliš, od
koga je istina – čoveče[h] iz Izraela koji si bez ikakve obmane?“ **48** Netanel mu
reče: „Kako me prepoznaješ?“ Ješua mu odgovori i reče mu: „Pre nego što te
[*Filip*] pozova, video sam te **ispod smokve!**“ **49** Netanel mu je odgovorio i
rekao: „Rav,[i] ti si Eloahov sin – i ti si Kralj Jisraela!“ **50** Odgovori Ješua i reče
mu: „Možeš li da veruješ jer sam ti rekao da sam te video ispod smokve? I
dalje ćeš videti veće stvari od ovih.“ **51** I reče mu: „Zaista ti kažem *da* ćeš videti
nebesa otvorena i glasnike Elohima kako se uzdižu i silaze zbog[j] Sina
čovečijeg.

2: **1** (119v) Trećeg dana je održano venčanje u Gelili, i Mirjam,[k] majka Ješuina,
bila je tamo. **2** I Ješua je bio pozvan na venčanje sa svojim talmidim. **3** Pa kad
im je na venčanju nedostajalo vina, Ješuina majka mu je rekla: „Nemaju
ikakvog vina.“ **4** Ješua joj je odgovorio: „Ženo, šta je *to* meni ili tebi? Moje
vreme još nije došlo.“[l] **5** Ješuina majka je rekla slugama: „Morate činiti **sve što
vam on kaže**!“

---

[a] hebrejski naziv za „Jovan“. Mat 16:17 glasi „Šim'one, sine Jonin“, ali zapamtite da nije bilo neobično da osoba ima više od jednog imena. Vidi takođe poglavlje 21:15-17.

[b] hebrejski naziv za 'Galileju'.

[c] hebrejski naziv za 'Vitsajdu'.

[d] hebrejski naziv za 'Natanaila'.

[e] hebrejski naziv za 'Josifa'.

[f] hebrejski naziv za 'Nazarećanin' – što znači „iz Nazareta“.

[g] Ili „to“.

[h] Ili „čovek“.

[i] Bukv. „Veliki“ – sinonim za „Rabin“.

[j] Ili „Na“.

[k] hebrejski naziv za 'Mariju' ili 'Miriam'.

[l] Bukv. "prikladno."

6 (Tamo je bilo šest kamenih ćupova[a] za vodu, postavljenih prema običaju
čišćenja ruku;[b] i svaki od ćupova za vodu imao je dve ili tri mere.) **7** Tada im
Ješua reče: „Napunite sve ćupove za vodu vodom.” Stoga su ih napunili koliko
su mogli da drže. **8** Tada im je Ješua rekao: „Izvadite iz njih, donesite i dajte
da pije vođi gozbe.“[c] Pa su joj *ga* doneli. **9** I kada je vođa gozbe okusila vodu
(oni videše da ju je pretvorio u vino – ona nije znala odakle je došlo – ali sluge
su to znale, oni koji su vodu doneli vođi gozbe), ona dozva verenika[d] **10** i reče
mu: „Svaki čovek prvo smesti dobro vino, a nakon što se nasiti,[e] *onda* ono
manje dobro; ali ti si dobro vino do sada sakrio!“

11 Tako je Ješua učinio ovaj prvi znak u Beit-Gelili; i otkrio je svoju uzvišenost;
i prepoznaše ga njegovi talmidim. **12** Posle ovih stvari siđe **(120r)** u Kefar
Nahum – on i majka njegova, i braća njegova i talmidim njegovi; i tu su ostali
nekoliko dana.

13 Sada je Pesah[f] jehudski[g] bio blizu, pa se Ješua popeo u Jerušalajim.[h] **14** I
našao je u Svetilištu ljude koji su prodavali ovce,[i] goveda i golubice. **15** I kada
je načinio *nešto* poput pletenih konopca, sve ih je isterao iz Svetilišta, takođe
ovce i goveda; i razbacao je novac menjača novca i bacio njihove stolove. **16**
I reče onima koji su prodavali golubove: „Odbacite ove stvari sa ovog mesta!
I ne činite od kuće Oca moga robnu kuću!“ **17** Tako su se njegovi talmidim
setili da je napisano: „Ljubav prema domu tvom me je progutala.“

18 Tada su Jehudim odgovorili i rekli: „Kakav nam znak pokazuješ – da *ovo*
činiš?“[j] **19** Ješua je odgovorio i rekao im: „Vi ćete srušiti[k] ovo svetilište, ali ću
ga ja za tri dana podići.“ **20** Tada su mu Jehudim rekli: „Ovo svetilište je bilo

---

[a] Ili „lonci“ ili „šerpe za pranje“.
[b] Jedan Rp. „Jehudskog“.
[c] Ili „glavnom konobaru/batleru.”
[d] Ili „mladoženju“.
[e] Ili „napije“. Ovo je generički izraz, ne znači nužno pijan alkoholom. Vidi npr. Ag. 1:6.
[f] hebrejski naziv za 'Pashu'.
[g] Objašnjavajuća fraza: „Jehudski“ je verovatno glosa koja je kasnije umetnuta da bi pomogla nejevrejskim čitaocima da razumeju. Ova verzija Jovana je jasno pisana Jevrejima, narodu među kojima je Ješua boravio (poglavlje 1:14).
[h] hebrejski naziv za 'Jerusalim'.
[i] hebrejski „צאן“„con“ – može uključivati ovce i koze.
[j] Verovatno su želeli da Ješua izvede znak da dokaže svoj autoritet zbog ometanja njihove kupovine i prodaje u Hramu. Inače, čitalo bi se „koji nam znak pokazuješ *ovim*?“
[k] Bukv. "olabaviti."

prošireno[a] među nama, i taj posao je morao da traje četrdeset i šest godina;[b]
a da li ti kažeš da ćeš to uraditi za **tri dana**!?” 21 (Ali ono što je rekao, rekao
je za **svetilište svog srca**.[c]) 22 I verovali su u zapis i u reč koju je Ješua rekao.

23 A kada je bio u Jerušalajimu na Pesah na dan praznika, mnogi Jehudim,
videvši znakove koje je činio, poverovaše u njegovo ime. 24 Ali Ješua im nije
dao poverenje od sebe, jer ih je sve poznavao; 25 i nije mu bilo potrebno da
mu se svedoči žurno o[d] ljudima,[e] jer je znao šta[f] je u ljudima.

3: 1 (120v) Bio je jedan čovek koji se zvao Nakdimon,[g] i bio je vođa[h] Jehudski. 2
I noću je došao k Ješui i rekao mu: „Rav,[i] znamo da si **ti** došao sa nebesa –
jer niko ne može činiti ove znakove, osim ako je El s njim.“ 3 Ješua mu
odgovori i reče mu: „Istinu ti kažem, niko neće posegnuti[j] da vidi carstvo
nebesko, osim ako se iznova ne rodi.“

4 Nakdimon mu odgovori: „Kako se čovek može roditi kad je star? Da li je
čovek u stanju da se vrati u stomak svoje majke i ponovo dođe na svet?" 5
Ješua je odgovorio: „Istinu ti kažem: niko neće ući u carstvo nebesko, osim
onoga ko se ponovo rodi – vodom i[k] Ruah Ha-Kodešom. 6 Ono što je rođeno
od mesa, meso je; ali ono što je rođeno od Ruaha, ruah je. 7 Nemoj se
zapanjiti[l] jer ja kažem da je neophodno da se iznova rodite. 8 Ruah duva gde
on hoće; i čuješ zvuk,[m] ali ne znaš gde dolazi ili odlazi. I takav je čovek koji
je rođen iz Ruaha.“

9 Odgovori Nakdimon i reče mu: „Kako ove stvari mogu biti moguće? 10
Odgovori Ješua i reče mu: „Ti si Rabin u Jisraelu, a ne znaš **ove** stvari!? 11
Istinu ti kažem da govorimo **ono što znamo**, (121r) i svedočimo **o onome što
smo videli**; ali vi ne prihvatate naša svedočanstva. 12 Ako vam kažem

[a] Ili možda „dugo trajalo“.
[b] Ili možda 'i trajalo je četrdeset šest godina'.
[c] Ili „svom svetilištu“.
[d] Ili možda „od strane“.
[e] Bukv. „Nije mu bilo potrebno da svedočenje što mu je učinjeno od ljudi bude požureno...”
[f] Bukv. "reč / stvar koja je bila u ljudima."
[g] hebrejski naziv za 'Nikodima'.
[h] Ili „Glavni“.
[i] Bukv. „Veliki“ – sinonim za „Rabin“.
[j] Ili „dobiti“.
[k] Ili „čak”.
[l] Ili „čuditi“.
[m] Ili „glas“.

ovozemaljske stvari, a vi *u* **njih** ne verujete, kako ćete verovati u nebeske stvari, ako *vam* ih kažem?

13 I nema nikoga ko se uzdigao gore *do* nebesa osim *onoga koji je* sišao s
nebesa – Sina čovječjieg koji je na[a] nebesima. **14** Kao što je Moše podigao i
uzvisio zmiju[b] u pustinji, tako je obavezno da se podigne[c] i Sin čovečji – **15** da
sinovi čovečiji koji veruju u njega ne stradaju, nego dostignu[d] večni život. **16**
Jer El toliko voli svet da je svog **sina jedinca** – **jedinorođenog** – dao svetu;
da onaj ko[e] veruje u njega ne strada, nego da ima život večni. **17** Jer Eloah nije
poslao svog Sina na svet da bi sudio svetu, nego da bi svet bio spasen kroz
njega. **18** Ko veruje u njega, neće mu se suditi, ali ko ne veruje u njega, već je
osuđen – jer ne veruje u Večnog, jedinorođenog Sina Eloahovog.[f]

19 A ovo je izgled[g] srca: svetiljka[h] je došla na svet, ali ljudi vole tamu i mrak
više od svetiljke, jer su njihova dela zla. **20** Jer svaki čovek koji dela zlo,
proklinje svetiljku; i nije[i] u svetiljki[j] – da ne bude uhvaćen u delima svojim. **21**
Ali svako ko čini istinu, dolazi pred svetiljku da se njegova dela **(121v)** otkriju,
da su učinjena **u ime Ela**."

22 Posle ovih stvari, Ješua je došao sa svojim talmidim u Jehudinu[k] zemlju, i
tamo je ostao s njima i uronjao . **23** (Sada, Johanan je uranjao kraj planine
blizu Šiloa,[l] jer je tamo bilo mnogo vode. I mnogi su mu dolazili, i on ih je
uranjao – **24** jer Johanan još nije bio smešten u zatvorski dom.) **25** Tada se
pojavilo[m] pitanje među talmidim Johanana u vezi pročišćenja. **26** Tako su došli

---

[a] Ili možda 'sa' – predlog "כ" se ponekad koristi sa što znači 'sa'. Uporedite 11:53 i 19:27.

[b] hebrejski „נחש“ (Nahaš) – često znači zmaj / čudovište.

[c] Sinonim za 'raspeti'.

[d] Ili. „dobiju.“

[e] Ili „kogod“.

[f] Ili možda '**večnog** jedinorođenog Sin Eloahovog'.

[g] Što znači „ovakvo je /ovako izgleda srce“. Drugi rukopisi pišu „bezakonje“ umesto „izgled“.

[h] Ili „svetlo“.

[i] Ili možda 'ne izlazi na svetlost da ne bi bio uhvaćen u svojim delima.'

[j] Ili „svetlo“.

[k] hebrejski naziv za 'Judu'.

[l] Imajte na umu da je Johanan uronjao na nekoliko različitih lokacija tokom svog misionarstva. Uporedite ovaj stih sa npr. Luka 3:3, Jovan 1:28, Mat. 3:1, Marko 1:4-5.

[m] Ili „onda je došlo pitanje.“

do Johanana i rekli: „Rabine, onaj koji je bio s tobom s druge strane Jardeina –o kome si svedočio – on uranja i svi dolaze k njemu."

27 Johanan je odgovorio i rekao: „Niko ne može da dobije, osim ako mu nije dato s nebesa. **28** Vi mi sami svedočite – da sam vam rekao: 'Ja nisam Mašiah, nego sam poslan pred onoga' **29** koji ima nevestu[a] koji je mladoženja.[bc] Ali je prijatelj[d] mladoženje, koji stoji i sluša ga i raduje se glasu ovog mladoženje. Ovo je potpuna radost. **30** I dostojno je **njemu** dati veličinu, a meni malenost.

31 Ko god dolazi za poštovanje svih, je onaj koji govori **sa zemlje**; *ali* onaj koji dolazi sa **nebesa** je **iznad svih**. **32** I on svedoči o onome što je čuo i video, ali niko[e] ne prima njegovo **svedočenje**. **33** Ali svako ko primi njegovo svedočenje označava da je on istinjski Eloah. **34** Jer onaj koga je JHVH poslao, govori reč – jer JHVH ne daje Ruah merom.[f] **35** **(122r)** Otac Voli Sina, i dade **sve** u njegovu ruku.[g] **36** I svaki koji veruje u Sina ima život večni; međutim, ko ne veruje Sinu, neće imati života, nego gnev JHVH-ov ostaje na njemu."

4: **1** Zatim, kada je Ješua shvatio da su Perušim *shvatili*,[h] da je Ješua stekao talmidim i uranjao više nego Johanan[i] **2** (iako Ješua nije uranjao – samo njegovi talmidim), **3** napustili su Jehudu, a on je ponovo otišao u Gelilu. **4** I morao je da prođe kroz Šomron.[j] **5** Tada je Ješua došao u grad Šomron,[k] u[l] Šehem[m] – mesto koje je Ja'akov[n] dao svom sinu Josefu. **6** I izvor[o] Ja'akovljev

---

[a] Bukv. "verenicu."

[b] Bukv. "verenik".

[c] Ili možda: „Onaj ko ima nevestu, taj je i mladoženja."

[d] Bukv. „onaj koji voli".

[e] hebrejski često koristi „niko" ili „ni jedan" da se odnosi na većinu.

[f] Što znači, 'jer JHVH daje Ruah bez mere.'

[g] „u njegovu ruku" = „u njegovu vlast / moć".

[h] Verovatno se podrazumeva iz prethodnog dela stiha. (To se zove gapiranje, koje se obično nalazi u hebrejskom Tanahu).

[i] Rpi. B i C pišu „Zatim, kada je Johanan čuo da je Ješua stekao talmidim i uronjao više nego Johanan..."

[j] hebrejski naziv za 'Samariju'.

[k] Iako je Šomron prvobitno bio naziv grada, kasnije je korišćen da se odnosi na krajeve oko Šomrona (Samarije).

[l] Ili „kod".

[m] hebrejski naziv za 'Sihar'.

[n] hebrejski naziv za 'Jakova'.

[o] Ili „fontana".

je bio tamo. Tako Ješua, umoran od puta, sede kraj izvora. (A bilo je oko
šestog sata *tog* dana.)

7 Tada je došla žena da zahvati vode,[a] a Ješua joj je rekao: „Daj mi *vode* da
pijem." **8** (Sada, njegovi talmidim su otišli u grad da kupe nešto hrane.) **9** Tada
mu je ta žena Šomronit[b] rekla: „Ti koji si Jehudi,[c] ti, tražiš li od mene da ti
dam *vode* da piješ, dok sam ja žena iz mesta Šomron?!" (Jer Jehudim nisu
imali dobre odnose[d] sa Šomronim.[e]) **10** Ješua je odgovorio i rekao joj: „Da si
znala (122v) dar Ela i ko je on koji traži *vode* da pije – ti, ti bi možda[f] njemu
tražila, i on bi[g] ti dao žive vode!"

11 Žena mu odgovori: „Bunar je dubok, a ti nemaš čime da crpiš vode; pa kako
da mi daš žive vode? **12** Jesi li veći od Ja'akova, našeg oca, koji nam je dao
ovaj bunar – i on je pio iz ovog bunara, i njegovi sinovi[h] i njegova stoka?" **13**
Odgovori Ješua i reče joj: „Ko pije od **ove** vode ponovo će ožedneti; **14** ali ko
pije od vode koju ću mu ja dati neće ožedneti u večnosti; nego vode koje mu
dam postaće izvor, koji skače[i] sa[j] životom večnim." **15** Tada mu žena reče: „Daj
mi te vode, da ne ožednim; i da neću morati da dolazim ovde da crpim vode
u večnosti."[k]

16 Tada joj je Ješua rekao: „Idi[l] i pozovi svog muža i vrati se ovamo." **17** Žena
odgovori i reče mu: „Nemam muža." Zato joj je Ješua rekao: „Istinu kažeš da
nemaš muža, **18** jer si imala pet muževa, ali ovaj koga sada imaš nije tvoj muž.
Istinu zboriš." **19** Tada mu žena reče: „Adone,[m] shvatam da si prorok. **20** Naši
očevi su se molili JHVH-u na ovoj gori, ali vi[n] kažete da je mesto gde se svi
moraju moliti Elu u **Jerušalajimu**."

---

[a] Voda je uvek u množini na hebrejskom.
[b] hebrejska reč za ženu 'Samarjanku'.
[c] hebrejska reč za 'Judejac' (muški rod).
[d] Ili „se nisu bavili sa".
[e] hebrejski naziv za 'Samarijane'.
[f] Sarkastično; što znači 'svakako / definitivno.'
[g] Ili „da treba da da".
[h] Ili „deca" – hebrejski muški rod uključuje i ženski rod.
[i] Ili „preliva".
[j] Ili „u".
[k] Ili „da nikada neću morati da dolazim ovde da crpim vodu."
[l] Uvodni imperativ – idiom koji govori da bi trebalo da se desi odmah. Uporedi poglavlje 8:11.
[m] hebrejska reč za 'gospodara'.
[n] Množina na hebrejskom, odnosi se na Judejce.

21 Tako je Ješua rekao ženi: „Veruj mi da će još doći vreme kada se nećeš
klanjati Ocu na ovoj gori, niti u Jerušalajimu. **22** (123r) **Vi** se molite onome koga
ne poznajete; *ali* **mi** se molimo onome koga poznajemo – jer šalom[a] će doći
za Jehudim. **23** Ali doći će vreme, i to je sada, kada će se pravi obožavaoci
moliti Ocu u Ruahu i u istini, jer Otac traži[b] od njih *da* se klanjaju u skladu sa
ovima.[c] **24** El je Ruah, i oni koji mu se mole, potrebno je da mu se mole u
Ruahu i istini." **25** Žena mu reče: „Znam da je Mašiah ( )[d] spreman da dođe, i
kada dođe, otkriće nam mnoge stvari." **26** Tada joj Ješua reče: „Ja sam onaj
koji govori s tobom!"[e]

27 I upravo tada[f] su došli njegovi talmidim, i bili su zapanjeni kada su ga našli
kako razgovara sa ženom. Međutim, niko od njih ga nije pitao „Šta pitaš?"[g]
ili: „Šta pričaš s njom?"

28 Tako je žena ostavila svoj krčag,[h] otišla u grad i rekla ljudima: **29** „Dođite i
vidite! – Neki čovek mi je rekao sve što sam učinila – on će biti[i] Mašiah!" **30**
Zatim su izašli iz grada i došli k njemu.

31 (U međuvremenu su ga njegovi talmidim molili da jede. **32** Ali on im je
rekao: „Ja ću jesti nešto za šta vi ne znate." **33** Tako su talmidim rekli: „Ima li
neko ko *mu* je doneo nešto za jelo?" **34** Tada im Ješua reče: „Moja hrana je da
vršim volju onoga koji me je poslao, kako bih mogao da ispunim[j] njegovo
delo. **35** Zar ne kažete da ima četiri meseca od sada do vremena žetve? Gle,
ja vam kažem: (123v) podignite oči svoje i vidite da su usevi žetve **već** beli. **36**
A ko sabira, unajmljuje vas[k] i donosi plod kao život večni. – da bi se **zajedno**
radovali i onaj ko seje i ko sabira. **37** Jer u ovom slučaju reč je istinita[l] da, 'je
jedan koji seje, a drugi koji sakuplja.' **38** Ja, ja vas šaljem da sakupite ono čime

[a] Ili možda 'spasenje.' Rpi. B i C čitaju „potpuni šalom" ili 'potpuno spasenje'.
[b] Ili „Otac traži one koji."
[c] „Ovima" (ženski rod množine) se odnosi na „Ruah i istinu".
[d] Rp. Umeće glosu: „to jest, Kristos".
[e] Što znači „Ja sam *Mašiah* koji govori s tobom."
[f] Bukv. „odmah."
[g] Ili „Šta tražiš?"
[h] Ili „vrč". Rp A piše „njena kuća", što bi značilo da je njena kuća bila van grada.
[i] Ili „da li bi on mogao biti Mašiah?" Red reči sugeriše pitanje, ali kontekst favorizuje izjavu (stihovi 39-42).
[j] Ili „izvršim u potpunosti".
[k] Ili „daje vam platu".
[l] Bukv. "Prava je reč..."

se niste opteretili. Drugi su oni koji su se opterećivali time, a vi ste ušli u rad
njihovih ruku.")

39 Mnogi Šomronim iz tog grada poverovaše u njega zbog reči žene koja mu
je svedočila – da joj je rekao **sve što je učinila**. 40 I kada su Šomronim došli k
njemu, molili su ga da ostane kod njih, pa je ostao dva dana. 41 Tada je još
više *ljudi* verovalo u njega kroz[a] njegove reči; 42 i rekoše ženi: „Nismo verovali
kroz tvoje reči[b]; nego smo *ga* sami čuli i poznali smo da je ovo zaista Spasitelj
sveta!"

43 Posle dva dana je otišao odatle i otišao u Gelilu. 44 I svedočio je da nijedan
prorok nema časti u svojoj zemlji. 45 Zatim, kada je Ješua došao u Gelilu,
Gelilim[c] su ga primili jer su videli sve što je radio u Jerušalajimu na dan
slavlja,[d] kada je došao na dan praznika.

46 Zatim je ponovo došao u Beit-Gelilu,[e] na mesto gde je napravio vino od
vode. A tamo je bio jedan mali kralj ( )[f] koji je imao bolesnog sina u Kefar
Nahumu. 47 (124r) Pa, kada je čuo da je Ješua došao iz Jehude u Gelilu, otišao
je k njemu da će sići da izleči njegovog sina[g] – jer je bio u opasnosti da umre.
48 Tada mu je Ješua rekao: „Zar nećeš verovati ako ne vidiš znakove i čuda?"
49 Zato mu mali kralj reče: „Adone,[h] siđi pre nego što moj sin umre!" 50 Ješua
mu je rekao: „Idi, tvoj sin je živ!" I čovek je poverovao reči koju mu je Ješua
rekao, i otišao.

51 Nakon što je zadovoljan[i] sišao, njegove sluge su mu prišle i rekle mu da je
njegov sin živ. 52 Zato je zamolio da mu kažu kada se vratio u svoju dobru
snagu,[j] a oni su mu rekli: „Juče, u sedmom satu dana, groznica ga je
napustila." 53 Tada je otac shvatio da je to bio sat kada mu je Ješua rekao da
mu je sin živ; i sav dom njegov poverova u njega. 54 Ovo je bio drugi znak
koji je Ješua učinio u Beit-Gelili, kada je došao iz Jehude.

---

[a] Ili „zbog."

[b] Ili možda 'Ne bismo poverovali zbog tvojih reči'.

[c] hebrejski naziv za 'Galilejce'.

[d] hebrejski „מועד" (mo'ed). Često se odnosi na vreme slavlja koje je odredio JHVH.

[e] Bukv. 'Dom Galilejski.'

[f] Rp. Umeće glosu: „ריגיטו"

[g] Rp. B i C čitaju „otišao je k njemu da ga zamoli da bi trebao da isceli njegovog sina."

[h] hebrejski naziv za 'gospodara'.

[i] Ili „voljno".

[j] Ili „vreme kada mu se zdravlje vratilo".

5: **1** Posle ovih stvari je bio Jehudski[a] praznik; pa je Ješua otišao u Jerušalajim.
2 U Jerušalajimu je postojao pokriveni, iskopani bazen gde se sakupljala voda
– što se na hebrejskom jeziku zove Beit-Caida.[b] I imao je pet uspona.[c] ( )[d] **3**
Tamo je ležalo mnogo ljudi – bolesnih, slepih, hromih i otečenih[e] – čekajući
pomeranja vode, **4** da ih izleče od svake bolesti od koje su bili bolesni.

5 I beše tamo neki čovek (124v) koji je bio bolestan trideset i osam godina. **6**
Pa kada ga je Ješua video kako leži, znajući da je dugo bio bolestan, rekao
mu je: „Želiš li da budeš zdrav?" **7** Tada mu je bolesnik odgovorio: „Adone,
nemam nekoga ko bi me mogao staviti u iskopani bazen u vreme kada se
voda uzburka;[f] a kad hoću da idem, drugi je već *otišao* ispred mene." **8** Zato
mu je Ješua rekao: „Ustani, podigni svoj krevet i hodaj!" **9** I odmah ozdravi; I
podiže svoj krevet i ode.

Taj dan je bio Šabat. **10** Zato su Jehudim rekli: „Šabat je i nije *dolično* za tebe[g]
da podižeš svoj krevet!" **11** Zato im je odgovorio: „Onaj koji mi je ovo učinio,[h]
rekao mi je: 'Podigni svoj krevet i hodaj'" **13**[i] (Ali on nije znao ko ga je iscelio,
jer se Ješua sakrio od ljudi koji su bili na tom mestu.)

14 Tada ga je Ješua našao u svetilištu i rekao mu: „Eto, zdrav si – od sada pa
nadalje ne poželi[j] da grešiš, da ti se ne dogodi nešto loše." **15** Taj čovek je
otišao i rekao Jehudim da ga je Ješua izlečio. **16** Pa su rekli: „Čak i zbog toga
Ješua ide naokolo po Jehudi: da bi te stvari činio na Šabat!"[k] **17** Ali Ješua je
odgovorio: „Moj Otac radi do sada; i **stoga** ja, ja radim **baš tako**." **18** Tada su

---

[a] Objašnjavajuća fraza: „Jehudski" je verovatno glosa koja je kasnije umetnuta da bi se pomoglo nejevrejskim čitaocima da razumeju. Ova verzija Jovana je jasno pisana Jevrejima, narodu među kojima je Ješua boravio (poglavlje 1:14).
[b] hebrejski naziv za 'Vitsajdu'.
[c] Ili „stepeništa" ili „rampe".
[d] Rukopis umeće glosu: „koji se na stranom jeziku zove 'פרושיש'"
[e] Ili „edematozni". Bukv. „zaliveni" što znači „natečeni vodom".
[f] Bukv. „Voda dolazi u ruke zamućenosti / nemira."
[g] Ili „Ne možeš".
[h] Ili „onaj koji me je učinio ovim" = „onaj koji me je učinio da budem izlečen/sposoban da hodam."
[i] St. 12 ne postoji u ovom rukopisu. Imajte na umu da ovo nužno ne predstavljaju grešku. Poznato je da su grčki prevodioci/urednici Starog Zaveta često dodavali objašnjavajuće beleške, tumačenja i dodatne reči u njihovim rukopisima, i ovo je vremenom proširilo tekst. Isto se pokazalo da važi i za grčke prevode novozavetnih knjiga koje su prvobitno napisane na hebrejskom.
[j] Ili „ne budi voljan".
[k] Ili možda 'Da li Ješua obilazi Jehudu zbog toga, da radi ove stvari na Šabat?'

Jehudim *još* više hteli da ga pogube, jer „ne samo da je popuštao[a] Šabat, već
još više, rekao je da je njegov Otac Eloah, i uporedjivao se jednakošću sa
Elom“.

19 Zbog toga je Ješua odgovorio i rekao im: „Istina, Sin ne može (125r) da vam
učini ništa od sebe; samo ono što vidi da čini njegov Otac. Za stvari koje čini,
Sin čini isto kao i oni. 20 Jer Otac Voli Sina, i uči ga **svemu što čini**. I pokazaće
mu **veća dela od ovih**, jer se ne čudite. 21 Jer kao što Otac, koji mrtve oživljava
i daje im život, tako i Sin daje život kome hoće. 22 Jer Otac ne sudi nikome,
nego sav sud daje Sinu, 23 da bi svi poštovali Sina kao što poštuju Oca. Ko ne
poštuje Sina, ne poštuje ni Oca koji ga je poslao.

24 Istinu, vam kažem, ko posluša moje reči i veruje onome koji me posla,
imaće život večni, i neće doći na sud, nego će preći iz smrti u život. 25 Istina,
kažem vam da će doći vreme, i da je sada, kada će mrtvi čuti glas Sina Elovog;
i oni koji ga čuju[b] oživeće. 26 Jer kao što Otac ima život u sebi, tako daje život
Sinu u sebi, 27 i daje mu moć da sudi, jer je on Sin čovečiji. 28 Ne čudite se
tome, jer će još doći vreme kada će svi koji su u grobovima čuti Elov glas. 29
Tada će izaći – oni koji su činili dobro, u život; a ko je učinio zlo, na sud. 30
Ništa **od sebe** ne mogu učiniti, samo kako čujem sudim. I moj je sud
pravedan i ispravan, (125v) jer ja ne tražim da vršim svoju volju, nego volju
onoga koji me posla.

31 Ako svedočim za sebe, to neće biti istinito; 32 ima još jedan koji svedoči za
mene. 33 Vi, poslali ste Johananu, i on je činio istinjsko svedočanstvo. 34 Ja
međutim, ja ne prihvatam svedočanstvo čoveka, nego sam ovo rekao da biste
se vi, vi spasli. 35 On, on beše svetlost, goruća i svetleća svjetiljka, ali vi niste
bili voljni da se radujete ni jednog trenutka među nama.

36 Ali ja imam većeg svedoka od Johanana – da ispunjavam dela koja mi je
Otac moj dao. Dela koja činim svedoče za mene; 37 on takođe svedoči za
mene. I u večnosti niste čuli njegov glas, niti videli njegov oblik. 38 I nema
njegove reči u vama, jer ne verujete da ga je on poslao. 39 Poželite spise! – U

[a] Ili „oslobađao obaveze“. Iako je Ješua držao Šabat prema Tori svog oca, nije zadržao dopunske jevrejske zakone koje je stvorio čovek u vezi Šabata, i to je razlog žašto su oni bili toliko uznemireni.

[b] Ovo je igra reči sa hebrejskom rečju „שמע“ „šama“, što znači „čuti“, ali takođe znači „poslušati“. Ova fraza ima dvostruko značenje. Prvo, oni koji **čuju** Elov glas će vaskrsnuti. drugo, oni koji su **poslušali** Elov glas imaće život večni, a oni koji ne poslušaše, (činše zlo) ući će u smrt večnu, iako su prvo vaskrsnuli čuvši Elov glas.

kojima mislite da ćete imati život večni, a oni **svedoče** za mene![a] **40** *Ali* vas ne
zadovoljava[b] da dođete k meni da bi imali život večni.

41 Nema opominjanja[c] ljudi za mene; **42** ali ja vas poznajem, da nemate u sebi
ljubavi Elove. **43** Ja sam došao na svet od svog Oca, ali me ne primate; ako
drugi dođe u njegov svet, vi ćete **njega** primiti. **44** Kako **vi** možete verovati
dok tražite uzvišenja, ali ne tražite ona[d] koja su jedino od JHVH-a? **45** Nemojte
biti tako glupi da mislite da sam ja onaj koji vas optužuje; otac jedan je koji
optužuje, a ovo je Moše – onaj u kome je vaša nada. **46** **(126r)** A da ste verovali
u Mošea, možda[e] biste verovali meni; **47** ali ako ne verujete *ni* **njegovim
slovima**, kako ćete verovati mojim rečima?“

6: **1** Posle ovih stvari Ješua je otišao na drugu stranu Gelilskog mora, koje je
more Tiberijade.[f] **2** I mnogi narodi[g] pođoše za njim, jer videše znake koje je
činio bolesnima. **3** Tako se Ješua popeo na goru i tamo je poučavao sa svojim
učenicima. **4** A bilo je blizu Pesaha, Jehudskog[h] dana praznika. **5** Kada je Ješua
podigao oči i video mnoge narode kako mu dolaze, rekao je Filipu: „Gde
možemo kupiti hleb da jedu ovi narodi?“ **6** (Ova izreka je bila da *ga* testira,
jer je znao šta treba da uradi). **7** Filip mu odgovori: „Dvesta novčića hleba neće
biti dovoljno ovom narodu, *čak* i ako se svakome da po malo!“ **8** Jedan od
njegovih učenika, Andraj, brat Šimona Keife, reče mu: **9** „Evo mladića[i] koji ima
pet vekni ječmenog hleba i dve ribe – ali šta će to biti među svima njima?“

10 Tada je Ješua rekao: „Neka ljudi sednu.“ Sada u tom mestu bila je velika
vera[j] – pa je narod seo – a bilo ih je oko pet hiljada ljudi na broju. **11** Zatim je
Ješua uzeo vekne i kada je obavio molitvu zahvalnosti JHVH-u, podelio je
hleb **(126v)** ljudima, a takođe i ribu. I bilo im je dovoljno u svemu što su tražili.

---

[a] Bukv. „koji svedoče svedočanstvo o meni“,

[b] Ili „ne želite da dođete kod mene“.

[c] Hebrejsko „זוהר“ – „moglo bi takođe značiti 'sjaj' = 'slava'. Tako alt. prevod je 'Nemam slave od ljudi'.

[d] Pozivajući se na 'uzvišenja'.

[e] Sarkastično; što znači 'sigurno / definitivno / očigledno.'

[f] Ili „Kineret“.

[g] Heb. Naziv za ljude „עם“ „am“ se javlja u jednini i množini. Kada se koristi u množini, odnosi se na grupe ljudi i može značiti "gomile."

[h] Objašnjavajuća fraza: „Jehudskog“ je verovatno glosa koja je kasnije umetnuta da bi se pomoglo nejevrejskim čitaocima da razumeju. Ova verzija Jovana je jasno pisana Jevrejima, narodu među kojima je Ješua boravio (poglavlje 1:14).

[i] Ili „dečaka“.

[j] Hiljade ljudi je selo u veri, verujući da će im Ješua dati da jedu.

12 Kada su se nasitili, rekao je svojim talmidim: „Sakupite što je ostalo, da se
ne izgubi. **13** Zatim su sakupili i napunili dvanaest korpi zalogajima[a] koji su
ostali od onih koji su jeli.

14 Tada su ti ljudi – kada su videli znak koji je učinio – rekli: „Ovo je zaista
prorok koji je došao na svet!" **15** Tada je Ješua, koji je znao[b] da su došli kod
njega da bi ga uhvatili i učinili kraljem, ponovo pobegao u planinu, sam.

16 A kad je palo veče, njegovi talmidim siđoše do mora. **17** I pošto su ušli u
čamac, otišli su preko mora, prema Kefar Nahumu. (Sada je već bilo veče, a
Ješua im *još* nije došao; **18** a more je bilo strašno[c] zbog velikog vetra koji je
duvao.) **19** Kada su prešli dvadeset pet milina,[d] videli su Ješuu kako ide do
njih. Kada im se približio, okrenuo se *prema njima* i oni su zadrhtali.[e] **20** Ali on
im reče: „Ja sam on! Ne plašite se." **21** Tada su bili voljni da ga prime u čamac.
I čamac je odmah bio *u* zemlji u koju su nameravali da odu.

22 Tako su sutradan, preko[f] mora, videli da drugog čamca[g] nema, i da njega
nema,[h] samo *je bio* jedan *čamac*[i] – i da Ješua nije ušao u čamac sa svojim
talmidim, već su njegovi talmidim otišli sami. **23** (Međutim, i drugi čamci su
dolazili iz Tiberijade – *na* ono *mesto* gde su jeli hleb i zahvalno se pomolili
Elu.) **24** Dakle, kada su ljudi videli da tamo nema Ješue, ni njegovih talmidim,
ušli su u čamce. i došli u Kefar Nahum, tražeći Ješuu.

25 I kada (127r) su ga našli preko[j] mora, upitali su ga: „Rabine, kada si došao
ovamo?" **26** Tako im je Ješua odgovorio i rekao: „Istinu vam kažem, tražite[k]
me, ne zato što ste videli znake, već samo zato što ste jeli hleb i bili zadovoljni

---

[a] Bukv. „slomljeni komadi" ili „mrve".
[b] Ili „Ali Ješua, kada je prepoznao."
[c] Ili ih je možda 'more prestrašilo'.
[d] Vrv. ista mera kao i plan puta stadion (mn. stadie), otp. 160m.
[e] Ili se „uplašili".
[f] Ili „na drugoj strani".
[g] Čini se da su Ješua Mašiah i njegovi talmidim imali dva mala čamca kojim su inače putovali.
[h] hebrejska dvosmislenost. alt. prevod: „i da tu nije bilo ničega osim jednog čamca."
[i] „jedan" je ženskog roda, što se odnosi na preostali 'čamac', koji je ženskog roda na hebrejskom. Iako je tu bilo i drugih čamaca, samo jedan od ta dva čamca koji su pripadali Ješui i njegovim talmidim je prešao u Kefar Nahum, a drugi, od dva mala čamca kojima pripadaju Ješui i njegovi talmidm je još bio tamo.
[j] Ili „na drugoj strani".
[k] Bukv. „pitate", ali često znači „tražite".

njime. **27** Morate biti zadivljeni,[a] ne hranom koja propada ( ),[b] nego *hranom*
koja ostaje u život večni – onu što će vam dati Sin čovečji; jer El Otac označava
ovo."[c] **28** Pa su mu rekli: „Šta da radimo da bismo mogli činiti dobra dela Elu?"
29 Ješua je odgovorio i rekao im: „Ovo je delo Elovo, da verujete u onoga
koga je **on** poslao – mene.[d]"

30 Tada su mu rekli: „Koji znak činiš da ga vidimo i da ti verujemo? Koja dela
radiš? **31** Naši očevi su jeli manu u pustinji, kao što je napisano: 'Dao im je
hleb nebeski da jedu.'" **32** Tako im je Ješua rekao: „Zaista vam kažem, Moše
vam nije dao hleba nebeskog. Nego vam Otac moj daje pravi hleb sa nebesa;
33 i daje život svetu." **34** Tada mu rekoše: „Adone, neka nam se ovaj hleb daje
uvek." **35** Tada im Ješua reče: „Ja sam hleb života; ko dođe k meni neće
ogladneti, i ko veruje u mene neće biti žedan u večnosti!

36 Ali ovo vam kažem jer ste me videli, a *ipak* niste verovali u mene. **37** Svaki
koga mi je Otac dao dolazi k meni, i onoga ko dolazi k meni neću odbaciti.
38 Jer ja, ja silazim sa nebesa, ne da bih vršio svoju volju, nego samo volju
onoga koji me je poslao. **39** I ovo je njegova volja, **(127v)** da sve ove koje mi je
dao, ne dopustim da *iko* od njih bude uništen, nego da ih podignem u
poslednji dan. **40** Jer ovo je volja Oca koji me posla – da će svaki čovek koji
izabere[e] Sina i veruje, imati život večni; i podići ću ga živog u poslednji dan."

41 Tada su Jehudim šaputali jedni drugima zbog njega,[f] jer je rekao: „Ja sam
hleb koji je sišao sa nebesa." **42** A oni rekoše: „Nije li ovo sin Josefov, od oca
i majke koje poznajemo? Na koji način on kaže da je sišao sa nebesa?"

43 Tako je Ješua odgovorio i rekao im: „Ne gunđajte protiv mene – **44** niko ne
može doći k meni, osim ako ga Otac koji me je poslao ne privuče; i ja ću ga
podići u poslednji dan. **45** Jer je u prorocima napisano: 'I svi će biti poučeni
od strane Ela.' Svaki čovek koji čuje od Oca – posle toga će doći k meni; **46**
ne zato što je neko od njih video Oca, osim onoga koji je od Oca, a on, on[g]

---

[a] Možda „morate da radite / naprežete se, a ne za..."
[b] Rp. ubacuje glosu: „onaj koji / kogod propada".
[c] Bukv. „on je znak", ali znači „on označava ovo" ili „on je odredio to."
[d] Što znači: 'u mene koga on posla.'
[e] Bukv. „vidi", ali hebrejski koren reči "ראה" takođe može značiti „odabrati". / „izabrati", a u kontekstu je sekundarno značenje verovatno ono tačno. Ješua je poslao talmidim da propovedaju dobru vest po celom svetu svim narodima, a oni koji ga „izaberu" i „veruju" u njega jesu spašeni, čak i ako ga nisu videli.
[f] Ili „o njemu".
[g] Ponavljanje zamenice dvaput je tipičan hebrejski način dodatnog isticanja.

je video Oca. **47** Istinu vam kažem, ko veruje [u] mene, ima život večni. **48** Ja
sam hleb života; **49** Vaši očevi su jeli manu u pustinji i umrli su. **50** Ovo je onaj
koji je sišao sa nebesa da ne umre onaj[a] koji jede od njega. **51** Ja sam hleb
života koji je **sišao sa nebesa** – da ako neko jede ovaj hleb, može postojati
zauvek. A hleb koji ću vam ja, ja dati je meso moje – za večno postojanje."[b]

52 Zato su se Jehudim prepirali[c] među sobom, **(128r)** govoreći: „Kako nam ovaj
može dati svoje meso da jedemo?" **53** Tako im Ješua reče: „Istinu vam kažem,
ako ne jedete meso Sina čovečijeg i ne pijete njegove krvi,[d] nećete imati
života; **54** ali ko jede moje meso i ko pije moju krv, imaće život večni – i ja, ja
ću ga vaskrsnuti u poslednji dan. **55** Jer je moje meso prava hrana, a krv moja
pravo piće. **56** Ko jede moje meso i pije moju krv, ostaje **u meni** i ja u njemu.
57 Kao što me Otac posla, i ja sam živ zbog[e] Oca, tako je i onaj koji me jede
živ zbog mene. **58** Ovo je hleb koji je sišao sa nebesa – ne kao što su vaši očevi
jeli manu i umrli – ko jede ovaj hleb, živeće večno." **59** (Ovo je rekao u Domu
okupljanja, učeći u Kefar Nahumu.)

60 Tada su mnogi njegovi talmidim rekli: „Ova – ova reč je **teška**; ko je u stanju
da je posluša?" **61** A kada je Ješua čuo njihovu *meru* vere, rekao je: „Ko će vas
uplašiti **62** kada vidite Sina čovečijeg kako se uzdiže tamo gde je prvo bio? **63**
Ruah je taj koji čini živim; meso nikome ne koristi. Reči koje sam vam govorio
su Ruah i život; **64** ali neki od vas su oni koji ne veruju!" (Jer Ješua koji zna
ranije stvari, znao je ko su oni koji su poverovali, i koji će ga predati.) **65** I reče:
„Zbog ovoga sam vam rekao da niko ne može doći k meni, osim ako mu to
nije dato od mog Oca." **66** Zbog toga su se mnogi njegovi talmidim **(128v)**
vratili nazad, i mnogi više nisu hodali s njim.

67 Tada je Ješua rekao dvanaestorici koji su ostali: „Da li i vi želite da idete?"
68 Tako je Šimon Keifa odgovorio: „Adone, kome možemo da idemo? Reči
večnog života su tvoje! **69** A mi **ti** verujemo, i znamo da si ti Mašiah, sin Elov."
70 Tada im Ješua odgovori: „Zar nisam ja, ja izabrao **vas** dvanaestoricu? –

---

[a] Bukv. „ovaj", ali često znači „on" ili „onaj".
[b] Ili možda „postojanje sveta" hebrejski „הויי עלום" „Ova hebrejska reč 'עולם' ('olam') koristi se i za „svet" i za „večnost".
[c] Ili „nisu slagali".
[d] U čitavom Tanahu 'vino' i 'krv' se koriste kao sinonimi. (Vidi 1Moj. 49:11; 5Moj32:14. Vidi takođe Mat. 26:27-28.)
[e] Ili „kroz".

Jedan od vas je protivnik!"[a] **71** (I rekao je ovo za Jehudu Iš-Keriot[b] – da će ga
ovaj izdati, koji je bio jedan od dvanaestorice.)

7: **1** Posle ovih stvari, Ješua je otišao u[c] Gelilu – jer nije hteo da ide u[d] Jehudu,
zato što su Jehudim tražili da ga ubiju.

2 (Sada se bližio Jehudski[e] dan gozbe,[f] zvani Sukot[g].) **3** Tada mu je jedan
rekao: „Otiđi odavde i idi u Jehudu da tvoji talmidim vide tvoja dela koja činiš.
4 Jer ko hoće da se svima objavi, taj ništa ne čini tajno; ako činiš ove stvari,
objavi se svetu!" **5** (Jer njegova braća još nisu verovala u njega.) **6** Tada im je
Ješua rekao: „Moje vreme, o čoveče, još nije došlo; ali sa vama je sve vreme
spremno. **7** Svet se ne može ljutiti[h] na vas; *nego* se ljuti[i] na **mene**, jer svedočim
(129r) protiv njega, da su njegova dela zla. **8** *Pokušaćete*[j] da *me* ubijete u ovaj
dan praznika, ali moje vreme nije ispunjeno." **9** (Kada je ovo rekao, bio je u
Gelili.)

10 I kada su se njegova braća popela u Jerušalajim u dan praznika,[k] onda je *i*
on otišao gore (ne otvoreno, nego samo krišom). **11** Tada su ga Jehudim tražili
na dan praznika i rekli: „Gde je on?" **12** I veliki broj naroda je mrmljao[l] o njemu,
jer su neki govorili: „Dobar je"; a drugi: „Nije, nego čini narode buntovnim".
13 Međutim, niko od njih nije otvoreno govorio o njemu zbog Jehudim.

---

[a] hebrejski 'satana'. hebrejska reč 'satan' doslovno znači „neprijatelj". U ovim hebrejskim rukopisima, ako „satana" ima član 'ה', on se obično koristi kao titula (i transliteruje se kao 'Ha-Satan'); međutim satana (bez člana Ha) se koristi kao „protivnik" ili kao sinonim za „demon".

[b] hebrejski naziv za 'Iskariotski', „Iš-Keriot" znači 'čovek iz Keriota'.

[c] Ili „išao po".

[d] Ili „ide po".

[e] Objašnjavajuća fraza: „Jehudski" je verovatno glosa koja je kasnije umetnuta da bi se pomoglo nejevrejskim čitaocima da razumeju. Ova verzija Jovana je jasno pisana Jevrejima, narodu među kojim je Ješua boravio (poglavlje 1:14).

[f] hebrejski „מועד" (mo'ed). Često se odnosi na gozbu koj je odredio JHVH.

[g] Bukv. „kolibe" – hebrejski naziv za „Praznik senica".

[h] Ili možda 'odbaciti' ili 'prezreti'.

[i] Ili možda 'odbacuje' ili 'prezire'.

[j] 'Pokušati' ili 'probati' često nije napisano, ali se ipak podrazumeva u hebrejskoj Bibliji.

[k] hebrejski „מועד" (mo'ed). Često se odnosi na gozbe koje je odredio JHVH.

[l] Ili „gunđao".

14 Međutim usred praznika, Ješua je otišao u svetilište i poučavao. **15** A
Jehudim se začudiše i rekoše: „Kako ovaj koji nije učio, zna književnost?" **16**
Ješua je odgovorio i rekao: „Moje učenje nije moje, nego je od onoga koji me
je poslao. **17** Ako neko želi da čini želju[a] Ela, prepoznaće učenje – bilo da je
od Ela, ili *ako* je njegova reč od njega samog. **18** Ko god govori o **sebi**, traži
svoju čast. Zaista, ko traži znak od onoga koji ga je poslao – taj nema pravog
semena u sebi. **19** Nije li vam Moše dao zakon – da niko od vas ne smanji ili
umanji zakon? Zašto želite da me pogubite?"

20 Društvo[b] je odgovorilo i reklo: „Satan je taj koji želi da te ubije!" **21** Ješua je
odgovorio i rekao im: „Ja, ja sam uradio jedno delo,[c] i svi ste se čudili **22** zbog
toga! Moše vam je dao **(129v)** savez obrezanja – ne da je ta reč bila od Mošea,
nego od očeva – i na Šabat obrezujete muškarce. **23** Ako čovek stupi u savez
obrezanja na Šabat – I ne popusti[d] se[e] – da li je Mošeov zakon uništen? Zašto
se ljutite na mene jer ja lečim svakoga na Šabat? **24** Zato ne sudite *prema*
izgledu, nego *sudite*[f] pravednim sudom."

25 Tako su neki od sinova Jerušalajima rekli: „Nije li ovo ovaj *čovek* koga
želimo da pogubimo? **26** Gle, on govori otvoreno, a mi njemu ništa ne
kažemo! Da li vođe zaista priznaju da je ovo Mašiah? **27** Međutim, zar ne
poznajemo ovog *čoveka* – odakle je? A Mašiah, kada dođe, niko neće znati
odakle je."

28 Tada je Ješua povikao u svetilištu, i poučavao i rekao: „A ja, da li znate
odakle sam ja? Znate li da nisam došao od sebe, nego od onoga koji me je
poslao?[g] Istina je da ga vi, vi ne poznajete, **29** ali ja ga poznajem. I ako kažem:
'Ne poznajem ga', postaću lažov *baš* kao i vi; ali znam da sam **od njega** i *da*
me je **on** poslao."

---

[a] Ili „želi da izvrši volju".

[b] Ili „gomila".

[c] Ješua je iscelio hromog čoveka na Šabat, poglavlje 5:5-10.

[d] Ili „oslobodi obaveze".

[e] Ne može se **osloboditi** zapovesti da se dete obreže osmi dan, čak i ako je taj dan Šabat.

[f] Razume se iz prve polovine stiha.l

[g] Ili možda „A ja – znate odakle sam. Znate da ne dolazi od mene samoga, nego od onoga koji me posla.

30 Tada su hteli da ga zgrabe, ali niko od njih ga nije rukama dohvatio, jer
njegovo vreme još nije došlo. 31 I mnogi iz društva poverovaše u njega i
rekoše: „Mašiah, kad dođe, hoće li učiniti više čuda od ovog *čoveka*?“ 32 Kada
su Perušim čuli da je društvo gunđalo o tim stvarima, vladari sa Perušim su
poslali sluge da ga uhvate. 33 Tada im Ješua reče: (130r) „Imate još malo
vremena; posle će doći Otac koji me posla 34 da me traži,[a] pa me nećete naći;
vi nemožete doći **na mesto** gde ću ja biti“.

37[b] I na veliki dan praznika, Ješua je stajao, vičući i govoreći: „Ako neko dođe
k meni, piće; 38 Ko god veruje u mene, kao što zapis kaže, 'iz stomaka će mu
poteći potok vode žive.'“ 39 (A to je rekao za Ruah Ha-Kodeš – koji će primiti
oni koji veruju u njega; jer on još nije dao Ruah jer Ješua još nije došao u
svetlost[c] Svevišnjeg.)

40 Tada su neki od mnoštva ljudi, kada su čuli njegove reči, rekli: „Ovo je pravi
prorok!“ 41 A drugi rekoše: „Ovo je Mašiah!“ Ali drugi su govorili: „Hoće li
Mašiah doći iz Gelile?! 42 Zar Sveti spisi ne kažu *da* će Mašiah doći od
Davidovog semena i iz grada **Beit-Lehema** gde je **David** bio?“ 43 I u ovoj
raspravi[d] narod se sporio[e] zbog njega. 44 I neki su hteli da ga uhvate; međutim
niko od njih ga nije rukama dohvatio.

45 Zatim su se oni koji su bili poslani vratili k poglavarima i Perušim; ali oni im
rekoše: „Zašto ga niste doveli?“ 46 Oni koji su poslani odgovoriše i rekoše:
„Od večnosti[f] nismo čuli da neko govori njegove reči[g] kao što govori taj
čovek. 47 Tada im Perušimi odgovoriše: „Da li on i vas vara u **ovome?!** 48 Zar
ne vidite da niko od vođa ili Perušim ne veruje u njega? 49 Međutim, prokleto
je ovo društvo koje ne poznaje[h] zakon.“ 50 (130v) Ali Nakdimon koji je došao
Ješui noću, koji je bio s njima, rekao im je: 51 „Zar ne znate da vaša Tora ne
sudi nekome ako ga prvo ne sasluša, ili ako ne zna šta radi?“ 52 Oni

[a] Moguće figurativno izrečeno.

[b] Sti. 35 i 36 ne postoje u rukopisu.

[c] Ili „slavu“.

[d] Bukv. „podeli“.

[e] Ili „svađao“.

[f] Ili „Nikad nismo čuli“.

[g] „Njegove reči“ bi se možda mogle odnositi na Očeve reči, koje je on obećao da će položiti u usta 'Proroka' koje će podići da bi obznanio ljudima reči JHVH-a.

[h] Bukv. „bez poznavanja zakona“.

odgovoriše i rekoše mu: „Jesi li ti Gelili?[a] Istraži Svete spise i naći ćetš da
nijedan prorok ne dolazi iz Gelile!"

53 Tada se svaki čovek vratio svojoj kući; **8:** 1 A Ješua je otišao na Maslinsku
goru. 2 I sutradan ujutru ponovo dođe u Svetilište. I dođe sav narod k njemu,
i on sede i poučavaše ih.

3 Tada su književnici i Perušim doveli k njemu ženu, koja je uhvaćena[b] u
preljubi,[c] 4 i rekli mu: „Ova žena je uhvaćena u preljubi. 5 Sada nam Mošeov
zakon nalaže da joj se sudi kamenovanjem. Ali šta **ti** kažes o ovome?" 6 (Sada
su ga iskušavali da bi se savetovali protiv njega.)

Tako se Ješua poklonio *i* prstom napisao nešto[d] na zemlji. 7 Ali kada su ga
oni i dalje pitali, on je ustao i rekao im: „Ko se među vama nađe bez greha,
neka prvi baci kamen na nju. 8 Zatim je ponovo kleknuo *i* napisao nešto[e] na
zemlji. 9 Pa kad su to čuli, svi su otišli sa tog mesta – jedan za drugim – počevši
od **(131r)** vođa; a u međuvremenu Ješua je ostao sam.

10 Tada je Ješua ustao i rekao ženi: „Gde su oni koji su svedoče protiv tebe –
zar te niko nije kaznio[f] zbog svog svedočanstva?[g]" 11 Pa ona odgovori:
„Adone, ovde iza mene kamena nema." Tada joj Ješua reče: „Ni ja te neću
kazniti;[h] idi i prestani da grešiš – od sada pa nadalje!"[i]

---

[a] hebrejski nasiv za „Galilejac".

[b] Bukv. „Koju su uhvatili", ali se često koristi u pasivnom značenju.

[c] Ili „koje su uhvatili zbog preljube."

[d] Bukv. „jednu." Može značiti ili „jedna stvar" = „nešto" ili moguće „jedno ime" ili „jednu osobu".

[e] Bukv. „jednu." Može značiti ili „jedna stvar" = „nešto" ili moguće „jedno ime" ili „jednu osobu".

[f] Ili „osudio".

[g] Rp A izostavlja „zbog svog svedočanstva ".

[h] Ili „osuditi".

[i] hebrejski koristi uvodni imperativ „Idi!" Ovo neće biti shvaćeno bukvalno, nego je idiom koji dodaje naglasak na to koliko je hitno naređenje. Ovaj idiom se pojavljuje mnogo puta u Tanahu, i obično se prevodi kao 'smesta' ili 'odmah'. Malo je verovatno da će Ješua Mašiah poslati odatle ovu ženu; ona bi verovatno ostala sa Ješuom da uči od njega. Dakle, šta ova fraza zaista znači: „Prestani da grešiš odmah, od sada pa nadalje!"

12 I Ješua reče: „Ja sam svetiljka[a] sveta; ko pođe za mnom neće hoditi u tami
i mraku; nego će zaista imati život.“ **13** Tada Perušim rekoše: „Ti svedočiš **sam
za sebe i iz svojih usta**; tvoje svedočenje nije istinito!“ **14** Ješua im odgovori
i reče im: „Iako svedočim za sebe, istinito je, jer znam odakle sam došao i
kuda idem. **15** Vi sudite po mesu; ali ja nikome ne sudim *po mesu*.[b] **16** Jer kada
ja sudim, moj je sud istinit, jer nisam sam – jer ja i Otac *koji* me je poslao –
smo ehad.[c] **17** I u vašoj Tori je zapisano da je svedočenje dvoje ili više njih
istinito. **18** Ja *sam* onaj koji svedoči za sebe, i Otac koji me posla svedoči za
mene.“

19 Pa su mu rekli: „Gde je tvoj otac?“ Ješua je odgovorio i rekao: „Ne poznajete
ni **mene** ni **mog Oca**; da ste me poznavali, možda[d] biste poznavali *i* mog
Oca.“ **20** (Ješua Mašiah je izgovorio ove reči u riznici, poučavajući u Svetilištu;
ali ga niko nije uhvatio, jer njegovo vreme još nije došlo.) **21** **(131v)** Tako im
Ješua ponovo reče: „Odlazim i tražićete me, ali ćete umrieti u svom
bezakonju. Vi ne možete doći na **mesto gde ja idem.**“

22 Tada bi se Jehudim ubili[e], **23** pa im je rekao: „Vi ste od najnižih stvari, a ja
od najviših *stvari;* vi ste sa ovog sveta, ali ja nisam sa ovoga sveta. **24** Zbog
toga sam vam rekao da ćete umreti u svojim bezakonjima – ako ne vjerujete
da sam ja on,[f] umrijećete u svom bezakonju. **25**, Onda su mu rekli: „Ti, ko si

[a] Ili „svetlo“.

[b] Ovo je priloška fraza sa gapiranjem – shvaćena u drugom delu stiha taman onoliko koliko je napisano u prvoj polovini stiha. Ovaj stih se često pogrešno shvata i ljudi misle da Ješua Mašiah uopšte ne sudi, međutim već sledeći stih, kao i mnoga druga mesta u Tanahu i u N.Z. kažu da Mašiah sudi, ali da sudi pravedno. (Isa 16:5; Isa 9:6-7; Ps 9:4; Jvn. 5:22, 27 itd.)

[c] „Ehad“ znači „jedan“. 5moj. 6:4: „Čuj Izraele, JHVH je naš Elohim; JHVH je ehad!“ Međutim, hebrejska reč „ehad“ ne znači nužno da se radi samo o jednom objektu, ili samo o jednoj osobi. Često radije ima koncept ujedinjenja – suprotno podeljenosti. Nemoguće je koristiti gornji stih za poricanje da JHVH ima Sina koji je zaista sam Elohim – već u 1moj. 2:24 reč „ehad“ se koristi da se kaže da **dvoje ljudi** postaju **jedno meso**: „Zato će čovek ostaviti svojeg oca i majku svoju, i prilepiti se na svoju ženu; i postaće **jedno meso**“. Vidi takođe Mat. 19: 4-6.

[d] Sarkastično; što znači 'sigurno / definitivno / očigledno.'

[e] Verovatno idiom.

[f] Ova fraza „ja sam on“ su zapravo samo dve reči na hebrejskom: „אני“ ('ani) što znači „ja“ i „הוא“ (hu) što znači „on“ ili „je“. Zamenica „הוא“ je formirana iz korena (היה) (biti) i

ti?!“ Tako je Ješua odgovorio i rekao im: „Drevni, koji vam mnoge stvari govori, i govori o vama, i sudi. Ali istinit je Onaj koji me je poslao, a ja, reči koje čujem od njega, govorim **ih** u svetu.“
27 (Ali oni nisu shvatili šta im je rekao – *da* je El njegov Otac.)
28 Tako im je Ješua rekao: „Nakon što podignete Sina Čovečijeg, shvatićete da sam ja on, i *da* ništa ne činim po svom – samo kako me Otac uči, da govorim ove stvari.
29 I sa mnom je onaj koji me je poslao, i ne ostavlja me samog, jer činim **one stvari** koje su **njemu mile**.“

30 Sve vreme *dok* je govorio ove reči, mnogi su verovali u njega.
31 Tada je Ješua rekao onim Jehudim koji su verovali u njega: „Ako ostanete u mojoj reči, postaćete moji talmidim **u istini**.
32 I poznaćete istinu, i istina **(132r)** će ispuniti vaše zahteve.“[a]

33 Tada su mu rekli: „Mi smo Avrahamovo seme, i **nikada** nismo bili leđa;[b] kako kažeš da ćemo postati slobodni ljudi?“
34 Ješua im je odgovorio: „Zaista vam kažem da je svaki čovek koji greši sluga greha;
35 i njegov[c] sluga ne prebiva u kući doveka; samo greh prebiva doveka.
36 Ali ako za vas sin brzo[d] načini pomirenje, bićete slobodni ljudi.
37 Znam da ste sinovi Avrahama, ali želite da me pogubite jer moja reč nije u vama.
38 Ja govorim ono što sam video od Oca; ali vi radite **ono što ste videli** sa **svojim ocem**.“

39 Oni odgovoriše i rekoše mu: „Avraham je naš otac!“ Zato im Ješua reče: „Ako ste sinovi Avrahamovi, činite dela Avrahamova!
40 Ali **vi** želite da me ubijete, čoveka koji vam govori istinu – onu koju sam čuo od Ela. Da li je Avraham ovo radio?
41 Vi radite delo svog oca.“ Tada mu rekoše: „Mi, mi nismo rođeni od bluda, imamo jednog Ela i jednog Oca.“

često se koristi umesto korena 'היה'. Ješua Mašiah se vrlo verovatno igrao rečima, nagoveštavajući veliko „**Ja jesam**“(Ja sam onaj koji jeste) – od korena „היה“, „glagola od kojeg se ime 'JHVH' formira.

[a] Vidi poglavlje 14:6 – Ješua je Istina.

[b] Ova hebrejska reč „אחור“ ('pozadi / najdalji deo') je verovatno sinonim za hebrejsku reč 'זנב' ('rep/pozadina/kraj'), koja se koristi u Tanahu kao idiom za podložnog i poslušnog. Vidi 5moj. 28:13, 44.

[c] U kontekstu koji se odnosi na 'slugu greha'.

[d] Ili „uskoro“.

42 Tako im je Ješua rekao: „Da je **El** vaš Otac, vi biste ga voleli, jer sam **ja**[a]
došao iz **Ela**, i izašao sam iz **Ela**; i nisam od sebe došao – nego me je on
poslao. 43 Zašto ne prepoznajete moju reč? To je zato što ga[b] ne možete[c]
poslušati! 44 Vi ste sinovi svog oca Ha-Satana,[d] pa vam je drago da vršite
volju svog oca. (132v) On je u[e] početku bio ubica, i nije ostao u istini, jer kod
njega nema istine. Jer sve što on govori je laž; on govori **ono što mu je
blisko**; jer mu je otac, *i* lažov je. 45 Ali ako vam **ja** govorim istinu, ne verujete
mi. 46 Ko me od vas zarobljava[f] u grehu? Ako vam **ja** govorim istinu, zašto mi
ne verujete!? 47 Ko je od Ela, pokorava se reči Ela; i zato mu se ne pokoravate
– jer nisite od Ela."

48 Tada su Jehudim odgovorili i rekli: „Zar ne kažemo s pravom da si ti
Šomroni?[g] Imaš *neke* od **Ha-Satana**!" 49 Ješua je odgovorio: „U meni nema
demona, nego ja poštujem svog Oca; dok me vi prezirete. 50 I **ja** ne tražim
svoju čast; **drugi** je koji to traži, i sudi pravim sudom. 51 Zaista vam kažem da
ako neko utvrdi moje reči, nikada neće umreti u večnosti." 52 Tada su Jehudim
rekli: „Sada znamo da te Ha-Satan drži! Avraham je mrtav, i proroci su mrtvi;
a *sad* kažeš da ako neko drži tvoje reči, smrt mu se nikada neće desiti! 53 Da
li si veći od Avrahama, našeg oca koji je umro, i proroka koji su umrli? Ko te
hvali[h] ovim počastima osim tebe samog?"

54 Ješua je odgovorio: „Ako sebe hvalim[i] i poštujem, moja čast je ništa; Otac
moj je onaj koji mi daje čast – onaj (133r) za koga kažete da je vaš Elohim! 55
A vi ga ne poznajete; ali **ja** ga poznajem, pa zar bih bio lažov kao vi? Nego
ga poznajem i držim njegove reči. 56 Avraham vaš otac je želeo da vidi moj

---

[a] Naglašeno, Bukv. „Ja, ja..."

[b] Inače „je", pozivajući se na Ješuinu reč.

[c] To ne znači da im je bilo nemoguće da poslušaju, već nisu mogli **jer nisu hteli** da poslušaju.

[d] Bukv. „Protivnik." Zato što se često koristi kao ime u jevanđeljima, ime smo transliterovali umesto da ga prevedemo, kao sa svim drugim imenima.

[e] Ili „od".

[f] Ili „hvata" – cilj im je bio da ga uhapse, ali uz optužbu za greh.

[g] hebrejska naziv za „Samarijanina".

[h] Ili „pohvaljuje".

[i] Ili „pohvaljujem".

dan, i video ga je i obradovao se.[a]” **57** Jehudim mu rekoše: „Još nemaš *ni*
pedeset godina, a Avraham te je video? **58** Tako im je Ješua rekao: „Istinu vam
kažem da pre Avrahama postojao sam ja, ja jesam!“[b] **59** Zatim su doneli
kamenje da ga bace na njega; ali Ješua se sakrio i izašao iz Svetilišta.

9: **1** Dok je Ješua hodao, video je čoveka, slepog od dana svog rođenja. **2** Tada
ga njegovi talmidim upitaše: „Rabine, ko je to sagrešio – ovaj *čovek*, ili njegov
otac, ili njegova majka – pa se ovaj *čovek* rodio slep? **3** Ješua je odgovorio:
„Ni ovaj *čovek* nije zgrešio, ni njegov otac, ni njegova majka – *da bi se rodio*
slep[c]; nego mu se to *dogodilo* da bi se kroz njega otkrilo delo Elovo. **4**
Potrebno **mi** je da činim dela dok je dan, jer će doći noć u kojoj niko ne može
da dela; **5** Dok sam ja u svetu, u svetu je svetlost.[d]”

6 Kad je ove stvari rekao, pljunuo je na zemlju i od te pljuvačke se napravila
glina. Zatim je pomazao njegove oči tom glinom **7** i rekao mu: „Idi i okupaj se
u vodi Šiloaha!“ (Što znači 'poslan'.) Pa je otišao i uronio *se* tamo – i video je
svojim očima!

8 A oni koji su ranije videli **(133v)** da je bio siromašan, rekoše: „Nije li ovo čovek
koji je prosio na kapiji, i sedeo i jeo ljubavlju JHVH-a?“[e] **9** I bilo je *nekih* koji
su rekli: „To je on!“ A bilo je i *drugih* koji su govorili: „Nije ovaj *čovek*, on samo
liči na njega.“ Ali on je rekao: „Ja sam on!“ **10** Pa su ga upitali: „Kako su ti se
onda otvorile oči?“ **11** Zato je **on** odgovorio: „Neki čovek koji se zove Ješua,
napravio je glinu i pomazao mi oči i poslao me u vode Šeloaha da se tamo
okupam. Tako sam otišao i okupao se, i *onda* sam video!“ **12** Tada su ga
upitali: „Gde je on?” Odgovorio je: „Ne znam.”

---

[a] Ješua tvrdi da ga je Avraám video. Tako da je JHVH koji se pojavio Avraámu bio JHVH Sin, tj. Ješua.

[b] Ili „Postojao sam“. Nakon što je Ješua Mašijah ranije u ovom razgovoru (sti. 24, 28) dva puta rekao: „אני הוא“ (ani hu)– što je dvosmisleno, ali može biti prevedeno kao **„ja jesam**“ – ovaj put koristi glagol iz korena 'היה' od kojeg se formira Ime JHVH, još jasnije nagoveštavajući činjenicu da je on JHVH. To je do krajnjih granica razbesnelo neverne Jevreje.

[c] Shvaćeno iz prethodnog stiha.

[d] Ili „svetiljka“.

[e] Verovatno izraz koji znači da je morao da se osloni na JHVH-ovu milost za hranu, pošto nije mogao da radi za hranu.

13 Zatim su ga odveli pred Perušim, **14** i rekli da je Ješua napravio glinu na Šabat, i tom čoveku otvorio oči. **15** Pa su ga Perušim upitali: „Na koji način ti je vratio vid?" I reče im: „Napravio je **glinu** i stavio je na moje oči; i ja sam ustao[a] i video!"

16 Zato su neki od Perušim rekli: „Ovaj čovek nije od Ela, jer ne[b] drži Šabat." Ali drugi su govorili: „Kako je grešan čovek u stanju da čini ove znakove?" Tako da je među njima nastala velika podela.[c] **17** Zatim su ponovo upitali slepca: „Šta kažeš za onoga koji ti je otvorio oči?" I on je rekao: „On je prorok."

18 Tada Jehudim nisu verovali da je njegovo rođenje bilo u sleposti, sve dok nisu pozvali njegovog oca i njegovu majku **19** i upitali ih govoreći: „Je li ovo vaš sin *za* koga kažete da se rodio dok je bio slep? Ako jeste, na koji način on sada vidi?" **20** Odgovoriše im otac i majka njegova i rekoše: „Znamo da je ovo naš sin, rođen **(134r)** dok je bio slep; **21** međutim, na koji način su mu se otvorile oči i *kako* on *sada* vidi, ne znamo. Pitajte ga, jer je on sin znanja,[d] i on će govoriti u svoje ime." **22** (Njegov otac i njegova majka su to rekli jer su se plašili od Jehudim – da će, ako neko od njih kaže da je on Mašiah,[e] biti izbačen iz doma okupljanja.) **23** Zbog toga njegov otac i njegova majka rekoše: „Pitajte sina, jer je sin godina."[f]

24 Zatim su ga ponovo upitali – čoveka koji je ostajao u slepilu – i rekli mu: „Daj hvalu i zahvalnu molitvu JHVH-u– zar ne znaš da je ovaj čovek grešnik?"

---

[a] Kada se hebrejska reč „קום" (poput glagola „הלך" videti fusnotu u poglavlju 8:11) koristi kao uvodni glagol, često se koristi idiomatski, što znači 'odmah / bez ikakvog odlaganja.' „Ustao sam" verovatno ne znači bukvalno – nije nužno ležao ili sedeo – znači da mu se vid odmah vratio.

[b] Ješua je svetkovao Šabat prema S.Z. Zakonu (Tora,) ali fariseji su dodali mnoge dodatne zakone u vezi sa Šabatom, npr. da se na Šabat nije smelo pljuvati i praviti glina i Ješua se nije pridržavao ovih zakona koje je izmislio čovek.

[c] To znači da je bilo mnogo Jevreja koji su verovali u Ješuu – dovoljno da izazove veliku podelu među njima!

[d] Što znači 'on je Upućen'.

[e] Otvaranje očiju nekoga ko je rođen slep smatralo se jasnim znakom da je ta osoba zaista Mesija. Čak se usuditi i priznati da se to dogodilo bilo je isto kao priznanje da je Ješua taj Mesija!

[f] Što znači „dovoljno je star".

25 **On** tada reče: „Ne znam, međutim ovo znam – da sam bio slep, a sada vidim!“[a]

26 Zato su ga upitali: „Šta ti je učinio? I kako ti je otvorio oči?“ 27 **On** odgovori:
„**<u>Već</u>** sam *vam* rekao! I čuli **ste**. Zašto želite da čujete ponovo? Da li želite da postanete njegovi talmidim?!“

28 Zato su ga prokleli i rekli: „**Ti** si njegov talmid! **Mi** smo talmidim Mošea.[b]
29 Znamo da je El razgovarao sa Mošeom[c], ali ne znamo za ovog *čoveka,*
odakle je on.“ 30 Taj čovek odgovori i reče im: „Ovo je divna stvar – što kažete
da ne znate odakle je – a on mi otvori oči! 31 Zar ne znate da El ne čuje
grešnike? Ali ako neko voli Ela i vrši njegovu volju, on **ga** čuje. 32 Od večnosti
niko nije čuo da je *iko* otvorio oči čoveku koji je bio rođen slep, osim ovog
čoveka. 33 I osim ako ima ovu *sposobnost* od Ela, ne bi bilo u njegovoj ruci[d]
da uradi bilo šta.“

34 (134v) Tada mu odgovoriše i rekoše: „Gle, ti si rodjen[e] u **bezakonju**, i **ti** ne smeš podučavati!“ I isteraše ga.[f]

35 Kada je Ješua čuo da su ga isterali napolje, našao ga je. I kad ga nađe, reče
mu: „Veruješ li u Sina Elovog?“ 36 Odgovori onaj čovek i reče: „Adone, ko je
on– da verujem u njega?“ 37 Tako mu je Ješua rekao: „Ti, ti ga vidiš; i ko s

---

[a] Videti gornju fusnotu za st.22 Da ovaj čovek prizna da je zaista bio slep (od svog rođenja), a sada vidi, je bilo jednako tome da prizna da je Ješua Mesija!

[b] Farisejski jevreji su verovali da im je Mojsije dao ovaj usmeni zakon o ne pravljenju blata ili čišćenja očiju pljuvačkom na Šabat, tako su sada optužili Ješua Mašiaha da krši Šabat i greši. Imali su izbor – ili su morali da slede svoje zakone koje je stvorio čovek, koje im je navodno dao Mojsije, ili da slede JHVH-ove zakone koji definišu šta je greh. Priznati da je Ješua Mašiah, bi automatski poništavalo njihove usmene zakone koje je on upravo prekršio. Dva sistema su nespojivi!

[c] Farisejski jevreji su verovali da je Svemogući dao talmudske zakone Mojsiju, ali ih Mojsije nije zapisao, samo ih je preneo usmeno. Oni tvrde da je njihov veštački zakon o nepljuvanju i pravljenju gline na Šabat JHVH zapovedio Mojsiju!

[d] Ili „u njegovoj sposobnosti“.

[e] Ili „iznesen“.

[f] Ili mu „zabraniše ulazak“.

tobom govori, to je on!“ **38** Zatim je rekao: „Adone, verujem u njega!“ I on se
povrati[a] i obožavao ga je.

39 I Ješua mu reče: „Sa sudom sam došao na ovaj svet, da oni koji ne vide –
mogu videti; a oni koji vide, da postanu slepi“. **40** Tada su to čuli neki od
Perušim koji su bili s njim i rekli mu: „Zar smo, dakle, mi slepi?“ **41** Tako im je
Ješua rekao: „Da ste **vi** slepi, ne biste imali bezakonja; ali vaše bezakonje
ostaje. **10:** **1** Istinu vam kažem, ko ne uđe kroz vrata u dom ovčiji,[b] nego ide
kroz drugo mesto, lopov je. **2** Ali *ko* ulazi kroz vrata – on je pastir ovčiji. **3** I on
otvara vrata, a ovce prate njegov glas. On doziva ovce po imenu, i izvodi ih
napolje. **4** I kad izvede ovce napolje, ide ispred njih, a ovce za njim, jer znaju
njegov glas; **5** ali one neće slediti glas stranca.“

6 (Ješua im je ispričao ovu parabolu, **(135r)** ali oni nisu razumeli šta im je rekao.)
7 Tako im je Ješua ponovo rekao: „Zaista vam kažem da sam ja vrata ovčija. **8**
Svi oni koji su došli *ranije* bili su lopovi; ali ih ovce nisu poslušale. **9** Ja sam
vrata; ako ko dođe i uđe, spasiće se; ući će i izaći i naći će pašu. **10** Lopov ne
dolazi, osim da nađe da ukrade, ubije i istrebi; Ja, ja sam došao da imate život
i *da* ga imate u izobilju.

11 Ja sam pastir dobri, i dobri pastir daje svoj nefeš[c] za ovce Najmodavca.[d] **12**
Ali ko nije pastir dobri – jer mu ovce nisu blizu,[e] – kad vidi vuka da dolazi,
ostavlja ovce i beži. **13** Jer on je najamnik koji se ne trudi da čuva ovce. **14** Ja
sam dobri pastir i poznajem svoje stado i oni znaju mene. **15** Kao što Otac
poznaje mene, tako i ja poznajem Oca; i polažem svoj nefeš.

16 Sada, ima i drugih ovaca koje nisu iz ovog stada, i ja sam primoran da ih
takođe vodim; i poznaće glas moj, i biće jedno stado i jedan pastir. **17** Zbog

---

[a] Bukv. „se okrenuo nazad“, moglo bi da znači 'preobratio'.

[b] Ili „u tor za ovce“.

[c] Bukv. „dah“ znači 'život' ili 'duša' itd. – obratite pažnju, to nije grčko razumevanje „duše“.

[d] „Najamodavac“ se odnosi na Oca koji je pomazao Ješuu kao dobrog pastira.

[e] Bukv. „njegovi bližnji“, što se često prevodi kao „poznanici“.

toga me Otac voli, jer ja polažem život[a] svoj da ga[b] on[c] ponovo uzme. **18** I
niko ne oduzima taj život, nego ga ja sam polažem. Imam moć da ga ostavim,
i imam moć da ga ponovo uzmem. Ovu zapovest primih od svog Oca."

19 Ponovo je došlo do podele među Jehudim zbog **(135v)** ovih reči. **20** I mnogi
od njih rekoše: „Uzeo ga je satana i on govori u ludilu! Zašto mu se
pokoravate?"[d] **21** Ali drugi su rekli: „Ove reči nisu od čoveka za koga se drži
demon! Ili je satan u stanju da otvori **oči slepima**?" **22** (Ovo stvari su rečene u
Jerušalajimu, i bila je zima.)

23 Dok je Ješua šetao Svetilištem u tremu Šelomoa,[e] **24** Jehudim su ga opkolili
i rekli mu: „Koliko nam dugo zadržavaš dah?[f] Ako si Mašiah, reci nam
otvoreno!" **25** Ješua je odgovorio: „Kažem vam, ali vi ne verujete! Dela koja
činim u ime Oca svoga, svedoče za mene. **26** Ali ne verujete u mene jer niste
od mojih ovaca. **27** Moje ovce slušaju moj glas; i ja ih poznajem, i one idu za
mnom. **28** I dajem im život večni, i neće nestati za večnost. I niko drugi ih ne
može otrgnuti[g] iz moje ruke. **29** Otac moj koji mi *ih* je dao veći je od svega –
i niko *ih* ne može otrgnuti iz ruke Oca moga. **30** Ja i Otac, mi smo ehad.[h]

31 Zato su Jehudim sakupili kamenje da bi ga mogli kamenovati. **32** Ali Ješua
im je odgovorio: „Mnoga dobra dela sam vam rekao, a *neka* sam vam
pokazao. Za koje od ovih dela hoćete da me kamenujete?" **33** Tada mu
Jehudim odgovoriše: „Ne kamenujemo te zbog **dobrog dela**, nego zbog
kletve i hule; jer si čovek a ne El, i praviš sebe Eloahom!"

34 Ješua im je odgovorio: „Zar nije napisano u vašoj Tori, **(136r)** 'Ja sam rekao
da si elohim'? **35** Ako je rečeno da je on elohim – onaj kome je izrečena reč
Elohima – a ono što je napisano nije dolično da se izbriše, **36** kažete li da ja –

---

[a] hebrejski „נשמה“ (nešama). Bukv. „dah“, što znači 'život'; sinonim za 'nefeš'.

[b] Bukv. „je“ ženskog roda jednine, koji se odnosi na imenicu ženskog roda 'nešama' (dah / život).

[c] Videti npr. Ps 16:10 „jer nećeš ostaviti moj nefeš u šeolu.“

[d] Ili „slušate“.

[e] hebrejski naziv za „Solomona“.

[f] Idiom – vrv. znači: „Koliko nas držiš u neizvesnosti?“

[g] Ili „isčupati“ ili „ukrasti“.

[h] „Ehad“ znači 'jedan'. Videti fusnotu u poglavlju 1:18.

onaj koga je **Otac izdvojio / poslao u svet**[a] – grdim i hulim kada kažem: 'Ja
sam Sin Elohima'? **37** Da ne činim dela svog Oca, vi biste to mogli reći. **38** Ali
ako ih činim, zašto tako govorite? A ako ne želite da mi verujete, verujte
delima – da biste prepoznali da je Otac u meni, i ja sam kao[b] Otac."

39 I otišao je iz njihove ruke, **40** i ponovo otišao dalje od Jardeina, do onog
mesta gde je prvo bio Johanan Uranjač, i tu je ostao. **41** I mnogi su mu prilazili
i govorili: „Johanan skoro nije učinio nikakav znak, međutim sve stvari koje je
Johanan rekao o ovom *čoveku* su istinite. **42** I mnogi su verovali u njega.

11: **1** A bejaše jedan bolestan čovek po imenu Elazar,[c] iz Beit-Anje[d] – iz grada
Mirjam i Marte, njegovih sestara. **2** (I to je bila ona Mirjam koja je *kasnije*[e]
pomazala Ješuu Mašiaha mašću i obrisala mu noge kosom sa svoje glave, čiji
je brat Elazar bio bolestan.) **3** Zato su njegove sestre poslale Ješui, rekavši:
„Evo Onaj koga voliš, *taj* je izuzetno bolestan." **4** Kada je Ješua *to* čuo, rekao
je: „Ova bolest nije bolest **(136v)** smrti, već *za* uzvišenje Ela – da se Elov sin
uzvisi kroz tu bolest." **5** (Sada, Ješua je veoma voleo Martu i njenu sestru
Mirjam.) **6** Pa kada je čuo da je Elazar bolestan, ostao je u tom mestu dva
dana.

7 Posle ovih stvari rekao je svojim talmidim: „Hajdemo ponovo u Jehudu." **8**
Ali talmidim su mu rekli: „Rabine, zar nisu prošli[f] dani da su Jehudim hteli da
te kamenuju – a ti ipak želiš da odeš tamo?" **9** Ješua je odgovorio: „Zar nema
dvanaest sati u danu? Ko danju hoda,[g] ne čini zlo, jer vidi ovu svetlost sveta;
10 a ko hodi noću, nanosi sebi bol,[h] jer on nema svetlosti."[i]

---

[a] Ili možda 'onaj koga je izdvojeni Otac poslao u svet'.

[b] hebrejski predlog כ može značiti „slično", „jednako", „tačno kao", „isto kao" itd. Za određivanje značenja potreban je kontekst. Uporedite poglavlje 14:8, gde je Ješua rekao „ko god me vidi, vidi Oca."

[c] hebrejski naziv za 'Lazar'. Može biti „Lazar" ili čak „Eli'ezer" umesto „Elazar". Ovo su različiti izgovori sa u osnovi istim značenjem: „El pomaže" ili „Moj El je pomoć".

[d] hebrejski naziv za „Vitaniju".

[e] To se dogodilo tek nakon što je Ješua vaskrsao Lazara iz mrtvih. (poglavlje 12:1-3).

[f] Ili možda „nije li prošlo nekoliko dana od..."

[g] hebrejska reč za 'hodanje' se često odnosi na nečiji način života.

[h] Ili „nevolju" ili „tugu".

[i] Ili „ako nema svetiljku".

11 To je rekao, a zatim im je rekao: „Hajdemo, jer Elazar, naš voljeni, spava, a
ja idem tamo da ga probudim iz sna.“ **12** Zato su talmidim rekli: „Adone, ako
spava, biće spasen.“ **13** (Ali Ješua je to rekao o njegovoj smrti, dok su oni
verovali da je ono što je rekao, rekao o snivanju *sa* snovima.) **14** Tada im je
Ješua otvoreno rekao: „Elazar je mrtav; **15** ali gle, drago mi je zbog vas, što
nisam bio tamo – da biste **vi** mogli verovati. Međutim, hajde da idemo kod
njega.“ **16** Tada Toma, koga zovu Mispak,[a] reče nekima od ljudi: „**Hajdemo**
kao talmidim, i *da* umremo sa njim.“

17 Kada je Ješua došao, saznao[b] je to da je bio u grobu *već* četiri dana. **18**
(Sada Beit-Anja je blizu Jerušalajima – petnaest milina[c]. **19** I mnogi Jehudim
(137r) su došli kod Mirjam i Marte da ih uteše u vezi njihovog brata.) **20** Tako
je Marta, kada je čula da je Ješua došao, potrčala k njemu; ali Mirjam je sedela
u kući. **21** Tada je Marta rekla Ješui: „Adone, da si ranije bio ovde, moj brat ne
bi umro, **22** ali sada znam da će ti biti dato sve što tražiš.“

23 Zato joj je Ješua rekao: „Tvoj brat će se vratiti u život. **24** A Marta mu reče:
„Znam da će ustati[d] – u poslednji dan koji je na vaskrsenje.“ **25** Ješua joj je
rekao: „Ja sam vaskrsenje i život onome ko veruje u mene. Čak i ako umre,
ipak će živeti; **26** i svaki čovek koji živi i veruje u mene neće umreti doveka. Da
li vjeruješ u ovo?“ **27** Zatim je rekla: „Adone, da – **Ja** verujem da si ti Mašiah,
Sin živog Ela koji je došao na ovaj svet.“

28 Pa kad je izgovorila ove reči, otišla je i pozvala Mirjam. **29** I odmah, kad je
to čula, brzo je ustala i prišla njemu. **30** (Sada Ješua još nije bio u gradu, ali je
još bio u onom mestu gde mu je prišla Marta.) **31** Tako su Jehudim koji su bili
s njom u kući i tešili je – kada su videli da je Mirjam brzo ustala i izašla –
krenuli za njom govoreći: „Ona ide do **groba** da plače!“ **32** Pa kada je Mirjam
došla na mesto gde je bio Ješua, kada ga je videla, pala je pred njegove noge
i rekla mu: „Adone, da si bio ovde ranije, moj brat ne bi umro.“

33 Tada Ješua, kada ju je video kako plače, i video Jehudim koji su bili **(137v)** sa
njom, kako plaču – njegov ruah je bio slab i on se uznemirio u sebi, **34** i upitao:
„Gde ste ga položili?“ Pa su mu rekli: Adone, dođi i vidi gde je. **35** (Sada su

---

[a] Ovo je hebrejski naziv za „Neverni“

[b] Bukv. „pronašao je, to...“

[c] Vrv. ista mera kao i plan puta stadion (mn. stadie), otp. 160m.

[d] Ili „dići“.

suze potekle iz Ješuinih očiju.) **36** Zato su Jehudim rekli: „Vidi koliko ga je
voleo!“ **37** A neki od njih rekoše: „Ovaj *čovek* koji je otvorio oči čoveku koji se
rodio slep, zar nije mogao učiniti da ovaj *čovek* ne umre?“

38 Tako je Ješua došao u grob, ponovo [*uznemiren*] u sebi. (Tu je bio iskopan
grob[a] i na njemu je postavljen veliki kamen.) **39** Ješua je rekao: „Uklonite
kamen!“ Tada mu Marta, sestra mrtvaka, reče: „Adone, već smrdi! – Jer je već
četiri dana kako je mrtav.“ **40** Ali Ješua joj reče: „Zar ti nisam rekao da ćeš, ako
veruješ, zaista videti svetlost[b] Ela? **41** I tako, uklonite kamen!“

Tada Ješua podiže oči ka nebesima i reče: „Oče, zahvaljujem ti[c] što me čuješ.[d]
42 I već znam da me čuješ *u* svako doba, samo radi ljudi koji stoje oko mene
sam rekao ovo, da poveruju da si me **ti** poslao. **43** Kad je to rekao, povikao je
i rekao: „Elazare, dođi i izađi!“ – **velikim[e] glasom**. **44** Zatim je odmah ustao; a
noge su mu bile obmotane zavojima, a lice lanenim platnom. Zato im Ješua
reče: „Odmotajte ga i pustite ga! **45** Tada su mnogi od Jehudim koji su došli
sa Mirjam i videli šta je učinio, poverovali u njega. **46** Ali neki od njih otišli su
kod Perušim i rekli im šta je Ješua učinio.

47 Tada su se vladari i Perušim okupili protiv Ješue: „Šta da radimo? Jer ovaj
čovek čini mnoge znakove. **48** Ako **(138r)** to[f] tako ostavimo, svi će mu verovati!
I Rimljani će doći, i oduzeće nam *i* naše mesto i naše ljude.“ **49** (Sada je jedan
od njih koji se zvao Kajafa bio vladar te godine.) Pa im reče: „**Vi** ništa ne znate!
– **50** Zar ne mislite da nam je potrebno da jedan čovek umre, da ceo narod ne
mora da umre?“ **51** (Sada to nije rekao od sebe; ali pošto je te godine bio
vladar, prorekao je da Ješua Mašiah mora da umre za narod – **52** i ne samo za
narod, već da okupi rasute Elove sinove.) **53** Tako su tog[g] dana Jehudim
razmišljali kako bi mogli da ubiju Ješuu. **54** Stoga više nije išao među Jehudim

---

[a] Bukv. „Iskopimu“ ili „grobnu iskopinu“.

[b] Ili „slavu“.

[c] Bukv: „Molitvom ti se zahvaljujem.“

[d] Što znači: „uslišavaš moju molbu.“ hebrejska reč (שמע) „šama“ ima dvostruko značenje; ono znači čuti I delovati u skladu sa tim.

[e] Ili „glasnim“.

[f] Ili „njega“.

[g] Ili možda „od tog dana“.

u javnosti, nego je otišao u carstvo blizu pustinje – u grad koji se zove Efrajim[a] – i tamo je boravio sa svojim talmidim.

55 Kada se Jehudski[b] Pesah približavao, mnogi iz tog kraljevstva otišli su u
Jerušalajim pre Pesaha, da se očiste. 56 Zatim su tražili Ješuu, dok su stajali u
svetilištu i sami govorili: „Šta misliš – zar on neće doći na dan praznika?“ 57
(Sada su vladari i Perušim već rekli i zapovedili da ako neko zna gde se nalazi,
neka obznani da ga mogu uhvatiti.)

12: 1 I tada je Ješua, šest dana pre Pesaha, došao u Beit-Anju gde je Elazar
umro – onaj koga je Ješua oživeo – 2 i pripremili su mu da jede. Sada ga je
Marta služila, a Elazar je bio jedan **(138v)** od onih koji su jeli. 3 Tada je Mirjam
uzela jednu funtu[c] čistog narda - izuzetno dragocenog i pomazala Ješuina
stopala. I sva se kuća ispunila prijatnim mirisom masti.

4 Tada je jedan od njegovih talmidim, Jehuda Iš-Keriot,[d] koji bi ga izdao,
rekao: 5 „Zašto ova mast nije prodata za trista novčića, čak i da se daju
siromašnima?“ 6 (Ali ovo što je rekao, nije rekao zato što je pazio na
siromašne, nego je tražio zbog njega, čak za sebe – jer je bio lopov, i imao je
torbe gde se stavljalo ono što su nosili.) 7 Tako je Ješua rekao: „Ostavite to
da bih mogao da ga gledam[e] na dan svoje sahrane. 8 Jer će siromasi **uvek**
biti među vama, ali ja neću biti s vama *za* sva vremena.“

9 Kada su mnogi ljudi od Jehudim shvatili gde su, došli su tamo; ne samo
zbog Ješue, već da bi mogli da vide Elazara; 11[f] jer su mnogi od Jehudim došli
tamo zbog njega i verovali u Ješuu.

---

[a] hebrejski naziv za „Jefrema“.

[b] Objašnjavajuća fraza: „Jehudski“ je verovatno glosa koja je kasnije umetnuta da bi pomogla nejevrejskim čitaocima da razumeju. Ova verzija Jovana je jasno pisana Jevrejima, narodu među kojim je Ješua boravio (poglavlje 1:14).

[c] hebrejska reč je Litra - kao engleska reč litre. Ali to nije ista mera kao engleska litra ili carska funta, već radije drevna takozvana 'rimska' funta. Dakle, to nije carska funta od 454 g, već 'rimska' funta od 12 unci, ili 327 g. Da, ista reč gde god da vidite izraz 'funta'. Neki engleski prevodi drže broj u rimskim funtama, dok drugi pokušavaju da ga pretvore u carske funte. (Uporedite npr. ESV protiv. KJV u gore pomenutom odlomku)

[d] hebrejski naziv za „Iskariotski“, '*Iš-Keriot*' znači 'čovek iz Keriota'.

[e] Bukv. „da ga gledam na dan moje sahrane“. Ali reč koja se koristi za „gledam“ takođe se koristi sa konotacijama „obrati pažnju“, „brinuti se“, „Starati se“ itd.

[f] St. 10 ne postoji u rukopisu.

12 I tako sutradan velika gomila ljudi koja se okupila na dan praznika, kada je
čula da Ješua dolazi u Jerušalajim, 13 uze grančice urminih palmi i iziđe mu na
put. I vikali su govoreći: „Hošana![a] Ovo je kralj Jisraela!"

14 (Sada je Ješua našao magare, pule magarice, i seo na njega – kao što je
napisano, 15 „Ne boj se kćeri Cijonova[b], gle, tvoj kralj dolazi! – sedeći na
magaretu, puletu magarice." 16 Njegovi talmidim to nisu shvatili u početku,
ali kada je Ješua bio uzdignut u svetlosti[c] Svevišnjeg, tada su shvatili da su
ove reči izgovorene o **njemu** i da su mu to činili.)

17 (139r) Zato je gomila ljudi koja je bila s njim svedočila o njemu – da je pozvao
Elazara iz groba, i da ga je vratio iz smrti u život – 18 i zbog toga mu je to
društvo[d] došlo, izlazeći na put; jer su čuli da se govori da je učinio znak i čudo.
19 Zato su Perušim rekli među sobom: „Gle, mi nismo produktivni – u ovom
slučaju da ceo svet ide za njim!"

20 A bilo je nekih Anakovih sinova ( )[e] – od onih koji su došli da obožavaju na
dan praznika, 21 koji su prišli Filipu koji je bio iz Beit-Caide iz Gelile. I molili su
ga govoreći: „Adone, želimo da vidimo Ješuu Mašiaha." 22 Tako je Filip došao
i rekao to Andraju, a zatim su Andraj i Filip to rekli Ješui.

23 Tada im Ješua odgovori: „Sada je došlo to vreme da se uzvisi[f] Sin Čovečiji
– 24 Istinu vam kažem, ako zrno gorušice koje tamo padne, ne umre, **ono**
ostaje samo; ali ako umre, daje mnogo ploda. 25 Ko god voli svoj nefeš[g],
učiniće da propadne; a ko otkaže[h] svoj život u ovome svetu, opravdaće se za

---

[a] Ovo je Hifil imperativ muškog roda jednine iz korena ישע (što znači „spasi!") sa sufiksom נא, što se može prevesti kao „molim te!" dodajući naglasak na hitan poziv za izbavljenje.

[b] hebrejski naziv za 'Sion'.

[c] Ili „slavi".

[d] Ili „gomila".

[e] Rp. ubacuje glosu: „znači nejevreji".

[f] Ili „bude podignut" – sinonim za „razapet".

[g] Bukv. „dah" znači „život" ili „duša" itd. – obratite pažnju, to nije grčko razumevanje „duše".

[h] Bukv. „Prokune". Moglo bi da znači „smatrati ništavnim" ili „prezirati". (Uporedite naš prevod Jude St. 8, gde se „kletva" i „prezir". koriste kao sinonimi.)

život večni. **26** Ko hoće meni da služi, neka služi *prateći* za mnom – a na mestu
gde sam ja, moj sluga mora biti. Ko meni služi – počastiće ga Otac moj. **27**
Moj nefeš je sada prestravljen, i šta da kažem? Oče, spasi me u ovo vreme?
Ali zbog toga sam došao u ovo vreme: **28** da uzvisim i da podignem ime
tvoje.“ Tada dođe glas sa nebesa i reče: „Što se mene tiče, ja sam ga uzvisio,
i opet ću ga podići.“[a]

29 Kad su to čuli ljudi koji su tamo stajali, **(139v)** rekli su: „Ovo je zvuk groma!“
A drugi rekoše: „Glasnik mu je govorio!“ **30** Ješua je odgovorio i rekao: „Ovaj
glas nije došao zbog mene, nego zbog vas. **31** Sada je sud svetu, sada će knez
sveta biti izbačen napolje. **32** Kada ja, ja budem podignut sa zemlje, sve ću
privući k sebi.“ **33** (I on je ovo rekao da bi aludirao[b] kojom smrću će umreti.)

34 Narod mu odgovori: „**Mi** smo čuli iz zakona da Mašiah ostaje postojan i
večan; a kako kažeš da će se Sin Čovečiji uzvisiti sa zemlje? Ko je ovaj Sin
čovečji?" **35** Tada im je Ješua rekao: „Još uvek postoji svetiljka među vama –
hodajte u svetlosti dok je svjetiljka među vama, da ne padnete u tamu i mrak.
Jer ko hodi u tami ne zna kuda ide. **36** Dok imate svjetiljku, verujte u svetiljku
da biste postali sinovi svetiljke.“ Ješua im je rekao ove reči i otišao i sakrio se
od njih.

37 I kada[c] je učinio mnoge znakove pred njima, oni nisu verovali u njega – **38**
da bi se ispunile reči proroka Ješaje, koji je rekao: „Adone, ko će poverovati
onome što smo čuli, ili snagu Ela koja je objavljena?" **39** I zato nije bilo u
njihovoj ruci[d] da veruju, jer je Ješaja prorok ponovo rekao: **40** „Zaslepite im
oči i otvrdnite njihovo srce; da ne vide očima i razumeju srcem, i ne budu
pažljivi, i ja ih izlečim.“ **41** (Ješaja prorok je rekao ove reči **(140r)** kada je video
uzvišenje Ela, i govorio o njemu.) **42** Međutim, mnogi od vođa su verovali u
njega; ali iz straha od Perušim nisu *ga* priznali, da ne budu izbačeni iz Doma
okupljanja. **43** Jer su voleli poštovanje[e] ljudi više od poštovanja Ela.

44 I Ješua je pozvao i rekao: „Ko veruje u mene, ne veruje nikome osim u
onoga koji me je poslao. **45** Ko vidi mene, vidi onoga koji me je poslao. **46** Ja

---

[a]Ili „**Ja** sam ga I uzvisio i opet ću ga podići.

[b] Ili „označio“.

[c]Ili možda 'iako'.

[d] hebrejski idiom koji znači „sposobnost“.

[e] Bukv. „uzvišenost“.

sam svetiljka koja dođe na svet da svako ko veruje u mene ne ostane u mraku.
47 I ako neko čuje moje reči, ali ih ne drži, neću li mu sam suditi; iako ja nisam
došao da sudim svetu, nego da im budem Spasitelj? 48 Ko me prezire i moje
reči ne prima, on već ima *ono* što mu sudi – reči koje sam rekao sudiće mu u
poslednji dan. 49 Jer ja ne govorim od **sebe**; nego Otac koji me posla, **On** mi
zapovedi da govorim i da zapovedam –
50 i znam da je zapovest njegova život večni. I ono što ja govorim identično
je onome *što* Otac *govori*[a] – tako ja govorim."

13: 1 Ipak, pre praznika Pesaha, Ješua (čije je došlo vreme da pređe sa ovog
sveta *do* Oca) koji je voleo one koji su bili njegovi u ovom svetu, voleo ih je
do kraja. 2 Sada nakon završetka jela (kada je Ha-Satan stavio u srce Jehude
(140v) Iš-Keriot da ga izda) 3 – jer je znao da je El dao sve u njegove ruke, *i* da
je je izašao **iz Ela** i hteo se vratiti **u Ela**,[b] 4 ustao je sa jela i položio svoju
odeću, uzeo lanenu krpu i opasao se. 5 Posle toga je stavio vode u posudu i
počeo da pere noge talmidim, i obrisao ih je svojom lanenom krpom koja mu
je bila opasana.

6 Kada je došao do Šimona Keife, Keifa mu je rekao: „Adone, hoćeš li **ti** meni
oprati noge? 8[c] Ješua mu je odgovorio: „Ako ih ne operem,[d] nećeš imati udela
u meni. 9 Tada mu je Šimon, čak i Keifa, rekao: „Ne samo moje noge, već i
moje ruke i moju glavu. 10 Tako im je Ješua rekao: „Ko se okupa, ništa mu ne
nedostaje osim da opere noge, jer je čist[e] – sav. I čisti ste, ali ne svi. 11 Jer
znam onoga koji će me izdati, i zato kažem: 'Niste svi čisti'.

12 Pa kad im je oprao noge, uzeo je svoju odeću. I kada je seo i naslonio se
za stolom, opet im reče: Razumete li tu stvar koju sam učinio? 13 Vi me zovete
„Adon" i „Rabin" i dajete hvalu i blagoslov imenu;[f] 14 međutim, ja vaš Adon

---

[a] Gapiran glagol.

[b] Vidi poglavlje 16:28 i 8:42.

[c] Stih 7 i prvi deo stiha 8 ne postoje u rukopisu.

[d] Misleći na „stopala".

[e] Ovo je igra reči na hebrejskom: hebrejska reč „נקי" (naki) je dvosmisleno korišćena - reč bukvalno znači 'čist', sinonim za biti opran, ali se vrlo često koristi i u značenju „slobodan od osuđivanja". / 'nevin', na šta Ješua nagoveštava.

[f] U kontekstu „ime" se odnosi na Ješuu koji je zvan „Adon i Rabin", ali bi to takođe moglo da znači JHVH.

perem vaše noge. Dakle, **Vi** *isto* morate prati – svaki nogu svog prijatelja.[a] **15**
Jer sam vam to dao za parabolu – kao što sam **ja** učinio, tako i **vi** morate
činiti. **16** Istinu vam kažem, nije sluga veći od svog adona, niti poslani od
onoga koji ga je poslao. **17** Ako znate ove stvari, bićete **blagosloveni** kada ih
budete činili. **18** Ja **(141r)** ne govorim ovo za sve vas, znam one koje sam
izabrao, ali da bi se ispunio zapis: 'Onaj koji jede moj hleb, podiže petu na
mene.' **19** Kažem vam sada, pre događaja,[b] da biste, kada se to dogodi,
poverovali *da* sam ja on.[c] **20** Istinu vam kažem: ko mene prima, prima onoga
koji me posla."

21 Kada je Ješua rekao ove reči, našao se [pritisnut u duhu],[d] pa je upozorio i
rekao: „Istinu vam kažem, da će me jedan od vas izdati." **22** Zato su talmidim
pogledali jedan u drugoga i sumnjali o kome je govorio. **23** Sada jedan od
njegovih talmidim se prislanjao na grudi, na rubove Ješuine *odeće* – onaj
koga je Ješua veoma voleo. **24** A Šimon je bio *na* drugoj strani i upitao je: „Ko
je onaj za koga je ovo rekao?" **25** Zatim, dok se prislanjao Ješuinim grudima,
rekao mu je: „Adone, ko je to? **26** „Gle, on je ovde. Poslaću odlomljeno[e] parče
hleba."[f]

I kad je umočio hleb, dao ga je Jehudi, *sinu* Šimona Iš-Keriot. **27** Kada je uzeo
zalogaj, došao je Ha-Satan. Zato mu je Ješua rekao: „Ono što činiš, čini to sa
dosta žurbe." **28** (Ali ovu *reč*, niko od onih koji su sedeli nije razumeo zašto je
rekao; **29** jer su neki od njih mislili da Jehuda koji je imao torbu – da mu je
Ješua rekao: „Kupi ono što nam treba za dan Praznika", ili da dâ nešto za
siromahe.) **30** A onda, pošto je uzeo ceo komad, odmah je izašao, i bila je noć.

31 Zatim, kada je izašao, Ješua je rekao: **(141v)** „Sada će se proslaviti Sin čovečji,
i u njemu će se El proslaviti. **32** I El će se proslaviti, on čak i sebe,[g] **33** i on će
uporno[h] slaviti one sinove koji su još s vama. Vi niste u mogućnosti da dođete
na mesto gde ja idem. **34** A sada vam kažem obnovljenu zapovest, da volite

---

[a] hebrejski idiom – što znači „perite jedni drugima noge".

[b] Ili „pre nego što se to desi".

[c] Videti fusnotu o poglavlju 8:24, 58.

[d] Bukv. „duhovno".

[e] Rp. B i C pišu „Poslaću mu umočeno parče hleba."

[f] Stih 26 je Ješuin odgovor na pitanje u stihu 25.

[g] Ili možda „i on će i sam proslaviti Ela."

[h] Ili „marljivo".

jedni druge *u* jedinstvu kao što ja volim vas – da možete voleti jedni druge
među sobom. **35** I u tome će vas svi prepoznati – da ste moji talmidim – ako
budete imali ljubav i dobru volju jedni prema drugima."

36 Tada ga Šimon Keifa upita: „Adone, gde ideš? Ješua je odgovorio i rekao:
„Na mesto gde ja idem, ti ne možeš sada za mnom, ali ćeš kasnije doći." **37**
Zatim mu je posle toga rekao: „Zašto sada ne mogu da idem za tobom? Ja,
ja ću dati svoj nefeš za tebe." **38** Zato je Ješua rekao: „Nećeš dati **svoj nefeš**
zbog mene. Istinu ti kažem, petao neće zapevati dok me se tri puta ne
odrekneš."

I rekao je ovo[a] svojim talmidim: **14: 1** „Neka se vaša srca ne prestraše; verujte
u Ela i verujte u **mene**. **2** U domu mog Oca ima mnogo mesta boravka. Zaista
kažem da idem da vam pripremim[b] mesto. **3** I ako odem da pripremim mesto,
ponovo ću doći i dovesti vas k sebi – da na mestu gde sam ja, možete *i* **vi**
biti. **4** A zar ne znate mesto gde ja idem? (142r) A put – znate."

5 „A Tomo", rekao mu je Ješua, „ja sam put, istina i život; niko ne dolazi k Ocu
osim kroz mene. **7** Ako **mene** – služenjem – poznaješ, poznaješ mog **Oca**; i
od sada pa nadalje njega poznaješ i njega vidiš".

8 Tada mu je Filip rekao: Adone, pokaži nam Oca, i biće dovoljno." **9** Ali Ješua
im reče: „Koliko sam vremena boravio kod vas, zar me niste poznali? Filipe,
ko vidi mene, vidi mog Oca. Kako kažeš da vam pokažem Oca? **10** Zar ne
veruješ da sam ja kao[c] Otac, i da je Otac u meni? Reči koje govorim, ne
govorim od sebe; nego Otac, boraveći sa mnom, on čini reči. **11** Zar ne veruješ
da sam ja on i *da* je Otac u meni? Ovo je učinjeno samo radi dela – da
poveruješ. **12** Kažem ti da ko veruje – zaista, ta[d] dela koja ja činim, on će činiti.
I veća od onih koje će on učiniti, jer ja idem k Ocu.

13 I što budete zamolili Oca u moje ime, **on** će vam to učiniti kako bi se Otac
uzvisio u Sinu. **14** Ako tražite nešto u moje ime, ja ću to učiniti. **15** Ako me
volite, držaćete moje zapovesti – **16** i moliću se Ocu, i on će vam dati drugi
Ruah Ha-Kodeš, da on ostane sa vama zauvek – **17** Ruah istine, (142v) koji svet

---

[a] Bukv. „to."

[b] Bukv. „uspostavim."

[c] hebrejska reč „כִּי" se ponekad koristi da pokaže isticanje.

[d] Ili „baš kao" može čak da znači „isto kao" – kaže 8. stih „Ko vidi mene, vidi Oca".

nije u stanju da primi jer ga ne vidi, i ne poznaje. Ali **vi** *ga* poznajete, jer je
sada u vama, i biće u vama.

18 Neću vas ostaviti kao one bez oca, **Ja** ću opet doći k vama. 19 Ali malo – *i*
više me nećete videti – ali ćete me videti živog, i živećete. 20 U taj dan ćete
znati da sam ja kao[a] moj Otac, i vi u meni, i ja u vama. 21 Onaj koji drži moje
zapovesti, taj me voli. I ko mene voli, voleće ga Otac moj; i ja ću ga voleti i
otkriću mu se“.

22 Tada mu je Jehuda (ne Iš-Keriot, već drugi gospodin) rekao: „Šta se dešava,
da ćeš se zbog nas otkriti nama, ali ne i svetu?“ 23 Ješua mu je odgovorio:
„Ako me neko voli i drži moje reči, moj Otac će ga voleti – i k njemu će doći,
i sa njim će raditi. 24 Ko me ne voli, hoće li utvrditi moje reči? A reč koju ste
čuli nije moja, nego je Oca mog koji me posla.

25 Ovo sam rekao dok sam bio kod vas; 26 ali učitelj[b] koji se zove Ruah Ha-
Kodeš – koga će Otac poslati u moje ime – naučiće vas svemu ovome, čak i
svemu što sam vam ja rekao. 27 Šalom[c] vam ostavljam, moj šalom vam dajem.
Ne dajem vam ga na način na koji ga daje svet. Ne bojte se i ne dajte da vam
se srce vaše uplaši. 28 **Vi** ste čuli *da* sam rekao: 'Otići ću i doći ću k vama.' Ako
me **vi** volite, **vi** ćete zaista[d] (143r) vikati od radosti jer ja idem k Ocu, jer je Otac
veći od mene. 29 I ovo vam otkrivam sada, pre dela, da posle dela[e] možete
verovati.

30 Od sada neću mnogo govoriti s vama, jer je knez ovoga sveta već došao,[f]
i *on* u meni *nema* ništa. 31 Ali da bi svet znao da ja volim Oca, **on** mi je dao
svoju zapovest – i ja tako činim. Ustanite, hajdemo.[g]

---

[a] Ili „baš kao“ može čak da znači „isto kao“ – kaže 8. stih „Ko vidi mene, vidi Oca“.

[b] Bukv. „otac“ – na hebrejskom se često koristi kao titula poštovanja prema poštovanom instruktoru ili proroku. Vidi npr. 1moj. 45:8, 2 Kr. 6:21; 13:14, Is. 22:21.

[c] Bukv. „celina“, „potpunost“ ili „blagostanje“ takođe može značiti 'mir.'

[d] Bukv. „Istina je da ćete...”

[e] Ili „događaja“.

[f] Ili možda „već dolazi“.

[g] Bukv. „sa ovog *mesta*.”

15: **1** Ja sam prava loza a moj je Otac orač. **2** I on izbacuje svaku granu koja ne
rađa plod; ali svaka koja rađa plod u njemu[a] – on je čisti da bi rodila plod u
izobilju.[b] **3** Već ste čisti zbog reči koje sam vam rekao. **4** Ostanite u meni, i ja
u vama. Kao što grana ne može od sebe da načini plod – osim ako ne ostane
u stabljici[c] – tako ni **vi** niste u stanju da načinite plod, ako ne ostanete u meni.
5 Ja sam stabljika,[d] a vi ste grane koje ostaju u meni, a ja u njemu.[e] On je taj
koji donosi mnogo ploda. Jer vi ne možete ništa bez mene. **6** Ako neko ne
ostane u meni, biće poslat napolje kao grana, i ona se osuši. Onda je saberu
i drže u vatri, i ona izgori.

7 Ako ostanete u meni i držite **moje reči** u sebi – sve, čak i ono što poželite i
zamolite, dobićete za sebe. **(143v)** **8** U ovome je proslavljen i uzvišen Otac moj:
da donosite mnogo roda i steknete talmidim. **9** Kao što Otac voli mene, tako
i **ja** volim vas. **11**[f] I ove stvari *koje* sam vam rekao moraju ostati, da bi moja
radost bila u vama, i da bi vaša radost bila potpuna.

12 Ovo je moja zapovest, da među vama bude ljubavi, kao što **ja** volim vas. **13**
Nema veće ljubavi u čoveku od ove – da dâ svoj nefeš za one koji ga vole. **14**
Ako izvršite one reči koje sam vam rekao i zapovedio, **15** Ne kažem da ćete
biti sluge, jer sluga ne zna šta radi adon; već vam kažem: bićete oni koji me
vole. Za sve reči koje sam rekao, moj Otac je rekao – i Ja sam vam ih objavio.
16 Dakle, niste **vi** mene izabrali, nego sam **ja** izabrao vas, i odredio sam vas
da idete i donosite plod, i *da* vaš plod ostane – da vam ono što tražite u moje
ime, on može dati. **17** Ove stvari vam zapovedam, da volite jedni druge.

18 Ako je svet ljut[g] na vas, morate znati da je prvo **mene** odbacio. **19** Da ste
od ovoga sveta, svet bi voleo **sve što je njegovo**. Ali pošto niste od ovoga
sveta, oni se ljute na vas. **20** Setite se mojih reči koje sam vam rekao: 'Sluga
nije veći od svog adona.' **(144r)** Ako su progonili **mene**, proganjaće i **vas**. Ako

---

[a] Verovatno se odnosi na Ješuinog „Oca“, inače da se prevede „njoj“, verovatno misleći na „pravu lozu“.

[b] Ili „Izobilno“.

[c] Bukv. „drvetu.“

[d] Bukv. „drvo.“

[e] Verovatno se odnosi na Ješuinog „Oca“.

[f] St. 10 ne postoji u rukopisu.

[g] Ili možda 'odbacuje' ili 'prezire'.

su moje zapovesti držali, **vaše** će držati. **21** Ali sve će vam to učiniti zbog mog imena – jer ne poznaju onoga koji me je poslao.

22 Da nisam došao i da im nisam govorio, ne bi imali *ovaj* greh. **23** Ko se ljuti[a]
na mene, ljuti[b] se na mog Oca. **24** Da nisam učinio stvari koje niko *drugi* nije učinio, to ne bi bio greh. Ali sada su videli, i ljuti[c] su na mene i na Oca moga
– **25** da bi se ispunila reč moja koja je napi*sana u zakonu, [biće dovršeno*].

26 I kada dođe Ruah Ha-Kodesh, onaj koga ću **ja** poslati među[d] vas od Oca – Ruah istine koji izlazi od Oca – **on** će svedočiti za mene; **27** **vi** ćete takođe svedočiti jer ste bili sa mnom **na[e] početku**.

16: **1** Ove stvari sam vam rekao da ne budete povređeni. **2** Oni, oni će vas staviti izvan domova svojih okupljanja. I doći će vreme, da će svaki[f] čovek koji dođe pokušati da vas ubije, i činiće mu se da čini službu JHVH-u. **3** I ovo će vam učiniti, jer ne poznaju Oca, ni mene. **4** I ovo vam govorim da biste se, kada dođe vreme ovih stvari, setili da sam to rekao. I nisam vam ih **(144v)**
govorio od početka dok sam bio s vama, **5** ali sada idem onome koji me posla.

I niko od vas me ne pita: 'Kuda ideš?' **6** Ali zato što sam vam ovo rekao, vaša srca su ispunjena zabrinutošću. **7** Međutim, kažem vam da je za vas neophodno da ja odem, jer ako ne odem, Ruah Ha-Kodeš neće doći k vama; ali ako odem poslaću vam ga. **8** A kada dođe, uzeće i uhvatiti svet zbog greha; i pravednosti; i osude **9** bezakonja, jer ne veruju u mene. **10** I zbog pravednosti jer idem k Ocu, (i od sada[g] me nećete videti osim izdaleka) **11** jer je knez ovoga sveta već osuđen.

12 Imam još mnogo stvari da vam kažem, ali vi *njih* sada ne možete da podnesete. **13** Ali kada dođe taj Ruah istine, on će vas naučiti svoj istini. Jer on neće govoriti od svog srca, nego će govoriti samo reči koje čuje, i objaviće vam te reči. **14** **On** će me proslaviti – od mog Oca će uzeti, i objaviće vam **15**

---

[a] Ili možda 'odbacuje' ili 'prezire'.

[b] Ili možda 'odbacuje' ili 'prezire'.

[c] Ili možda 'odbacuju' ili 'preziru'.

[d] Ili „u" ili „unutar".

[e] Ili „od".

[f] hebrejski često koristi „svaki" da znači „mnogo".

[g] Ili „i više me nećete videti".

sve što je Oca moga – što je moje – i objaviće vam *ih*. **16** Malo, i od tada me
nećete videti, jer idem k Ocu."

17 Zato su njegovi talmidim govorili među sobom: „Šta je ovo što nam kaže:
'Nakon malo me nećete videti, a opet malo i videćete me, jer idem k Ocu?' **18**
Pa su rekli: „Šta je ovo što nam kaže 'malo'? Ne razumemo šta Ješua govori."
19 A kad dođe *da* ga htedoše pitati, reče im: **(145r)** „Šta je ovo[a] *što* govorite
među sobom, jer **ja** rekoh: 'Nakon malo i nećete videti, i opet malo i videćete
me'? **20** Istinu vam kažem da ćete **vi** plakati, a svet će se radovati; i vi ćete biti
zabrinuti, ali će se vaša zabrinutost pretvoriti u radost.

21 Žena koja rađa je zabrinuta jer je došlo njeno vreme; ali pošto je rodila, ona
se više ne seća trepeta,[b] zbog veselja i radosti koju ima što se dete[c] rodilo na
svet. **22** I istina, takva je i vaša zabrinutost; ali ću vas opet videti, i srce će vam
se obradovati, i niko vam neće oduzeti[d] radost.

23 I tog dana me nećete ništa pitati; Istinu, kažem vam, ako nešto zatražite
Ocu u moje ime, **24** tražićete i dobićete, da vaša radost može biti potpuna. **25**
Ove stvari sam **vam** rekao u paraboli[e] – ali ću vam *tada* otvoreno objaviti od
svog Oca. **26** U taj dan nećete li tražiti u moje ime? Jer ne kažem vam da ću
se moliti Ocu za vas – **27** jer vas voli, kao što vi volite mene i verujete da sam
izašao od Ela. **28** Ja, ja iziđoh od Oca i dođoh u svet; i opet napuštam svet i
odlazim Ocu."

29 Tada mu njegovi talmidim rekoše: „Evo, ti nam govoriš otvoreno, a ne
govoriš nam **nikakvu parabolu**. **30** Sada znamo da ti sve znaš, i ne treba
drugog da pitaš – po tome verujemo da si izašao **(145v)** od Ela." **31** Ješua im je
odgovorio: „Verujete li **sada**? **32** Gle, dolazi vreme i već je stiglo, i tako ćete
se raseti – svaki u svoju kuću – a mene ćete ostaviti samog. Ipak, nisam sam,
jer je Otac sa mnom. **33** Ovo vam govorim, da biste **samo u meni** imali šalom
– jer ćete imati nevolju u svetu; ali verujte u mene, jer ja, ja sam osvojio[f] svet."

---

[a] Izraz „šta je ovo" je hebrejski način stavljanja naglaska na pitanje, a može značiti nešto poput, 'zašto za ime sveta?'

[b] Bukv. „drhtanja."

[c] Bukv. „čovek" hebrejski „האדם" (ha-adam), koji se koristi za čoveka bilo koje dobi.

[d] Ili „opljačkati".

[e] Bukv. „sličnosti" – ista hebrejska reč prevedena kao „Priča" u Tanahu.

[f] Ili „savladao".

17: 1 Ješua je rekao ove stvari, i podigao svoje oči ka nebu i rekao: „Oče, došlo
je vreme, proslavi Sina svog da bi tvoj Sin proslavio tebe – 2 kao što mu daješ
vlast nad svakim telom – da svima koje si mu dao, podari život večni.[a] 3 Da
upoznaju tebe, jedinog pravog Ela, i onoga koga si poslao – Ješuu Mašijaha.
4 Objavio sam te na zemlji. **Delo** koje si mi dao da obavim, završio sam. 5 Zato
ćeš me **ti**, Oče, proslaviti sa tobom, čak i onom svetlošću[b] koju je on[c] imao sa
tobom pre nego što je svet stvoren.

6 **Ja** sam otkrio tvoje ime ljudima sveta koje si mi dao. **Tvoji** su, i **ti** si mi *ih*
dao, i oni utvrđuju moje reči. 7 A sada znaju da su sve reči koje si mi dao od
tebe. Pa si mi *ih* **ti** dao, i oni su utvrdili **tvoju reč**. 8 Jer reči koje si mi dao, ja
sam njima dao – i **oni** su ih primili, i znaju u istini da sam izišao od **tebe**, i
veruju da si me **ti** poslao.

9 Molim se za njih, ne za svet – **(146r)** samo za ove koje si mi dao, jer su tvoji.
10 I svi moji su **tvoji**, i **tvoji** su moji – i ja sam u njima proslavljen. 11 I ja više
nisam u svetu, ali oni su u svetu; i dolazim k tebi. Odvojeni Oče, čuvaj ih u
svom imenu – one koje si mi dao – da mogu biti ehad[d] kao i mi. 12 Dok sam
boravio s njima, čuvao sam ih u tvom imenu. One koje si mi dao zadržao sam
– i niko od njih ne nedostaje, osim sina uništenja – da bi se ispunili spisi. 13
Ali sada dolazim k tebi i govorim ove reči u svetu da bi imali moju radost
ispunjenu u sebi.

14 **Ja** sam im dao tvoje reči; i svet je imao prijavu **protiv njih**. 15 Ne zalažem
se da ćeš ih uzeti sa sveta, nego da ćeš ih sačuvati od zla. 16 Oni nisu od sveta,
kao što ni ja nisam od sveta. 17 Posveti ih istinom – tvoja reč je istina. 18 Kao
što si **ti** mene poslao u svet, tako i **ja** šaljem nju[e] u svet. 19 I zbog njih sebe
posvećujem – da bi oni bili posvećeni u istini.

---

[a] Ili „da podari život večni svima koje si mu dao".

[b] Ili „slavom".

[c] hebrejski često prelazi između npr. prvog lica u treće lice bez ikakve promene značenja.

[d] hebrejska reč za „jedan". Videti fusnotu u poglavlju 1:18.

[e] Vraćajući se na imenicu ženskog roda „istina".

20 Sada se ne molim samo za ove, nego[a] i za one koji će poverovati u mene
kroz njihove reči, **21** da svi oni mogu biti ehad[b] – kao što si ti, Oče, u meni, i
ja u tebi – da u nama mogu postati ehad, da bi svet mogao poverovati da si
me **ti** poslao. **22** I svetlost[c] koju mi **ti** daješ, ja ću dati njima – da mogu biti
ehad, kao što smo mi ehad. **23** Ja u njima i ti u meni, da bi oni mogli biti ehad
u svemu, **(146v)** i *da* bi svet znao da si me **ti** poslao i da ih voliš kao što voliš
mene.

24 Oče, želim da oni koje si mi dao – da na mestu gde ću **ja** biti, budu **oni** sa
mnom, da mogu videti moju svetlost – pečat koji si mi dao – jer si me voleo
pre nego što je svet postojao.

25 Oče pravedni, svet te ne poznaje, ali **ja** te poznajem – i **oni** znaju da si me
ti poslao i da ih voliš. **26** I objavio sam im tvoje ime, i *to* ću učiniti ponovo, da
ga oni mogu poznati – da ljubav kojom si me voleo, bude u njima, i da **ja**
budem u njima.“

18: **1** Kada je Ješua rekao ove stvari, otišao je sa svojim talmidim preko reke
koja se zove Kidron, gde je bio [vrt] u koju je ušao – on i njegovi talmidim. **2**
(A Jehuda, koji je hteo da ga preda, znao je to mesto, jer je on[d] često[e] tamo
odlazio sa svojim talmidim.) **3** I kada je Jehuda sakupio mnogo naroda i sluge
vladara i Perušim, oni su došli tamo sa svetiljkama i bakljama i sa priborom
za oružje.

4 Ješua, znajući sve što će ga zadesiti, izađe i reče im: „Šta tražite?“ **5** Zato su
rekli: „Ješuu iz Nocrata.“ Tada im Ješua reče: „Ja sam on!“[f] (S njima je bio i
Jehuda koji ga je hteo da ga preda.) **6** Pa kad im je rekao: „Ja sam on!“ –
oteturali[g] su se, i pali unazad. **7** **(147r)** Zatim je ponovo upitao: „Šta tražite?“ A
oni su rekli: „Ješuu iz Nocrata“. **8** Ješua je odgovorio: „Već sam vam rekao: 'Ja

---

[a] Ili možda 'oni koji će tek verovati.'

[b] hebrejska reč za „jedan“. Videti fusnotu u poglavlju 1:18

[c] Ili „slava“.

[d] Reč „on“ se odnosi na „njega“ – Ješuu. Tipičan hebrejski stil, vidi uvod u Marka za diskusiju o 'Gapiranju.' grčki prevod umeće „Iesous“ da bi se izbegla zabuna.

[e] Bukv. „mnogo puta.“

[f] Videti fusnote 8:24, 58.

[g] Bukv. „vratili su se na svoja leđa.“

sam on!' – pa ako **mene** tražite, pustite ove.“**9** (Da bi se ispunila reč koju je rekao: „Od svih koje si mi dao, nijedan ne fali.“)

10 Tada Šimon Keifa, koji je imao mač, izvadi ga i udari vladarevog slugu, i odseče mu desno uho (a slugi je ime Meleh).[a] **11** Tada je Ješua rekao Keifi: „Vrati svoj mač u koricu; ne želiš smrt koju mi je Otac poslao da snosim”

12 Tako ga je društvo dovelo, a sluge Jehudimske su uzele Ješuu i svezale ga
– **13** i dovele ga kod Hane, žene[b] Kajafe, koji je bio vladar te godine. **14** (A
Kajafa je taj koji je dao savet jehudim da je neophodno da jedan čovek umre za narod – da narod ne bi pošao za njim.)

15 Sada su Šimon Keifa i još jedan talmid krenuli za Ješuom. A taj talmid je
bio sin vladarevog doma[c]– zato je sa Ješuom ušao u vladarevu palatu. **16** Ali
Keifa je ostao napolju na vratima. Onda je taj Talmid, sin vladarevog doma,
koji je ušao sa Ješuom, izašao i razgovarao sa vratarom, pa je ona uvela Keifu
unutra. **17** Tada sluškinja koja je čuvala vrata reče Keifi: „A ti, zar ti nisi *jedan*
od sluga ovog čoveka?“ Tada je Keifa odgovorio i rekao: „Ja nisam od njih!“
18 (Sada su sluge i pomoćnici stajale pred ognjem – jer je u to vreme bilo
hladno – i grejali se kod njega. A Keifa je stajao s njima **(147v)** i grejao se.)

19 Zato je vladar pitao Ješuu o njegovim talmidim i njegovoj doktrini. **20** Ješua
mu je odgovorio: „**Ja** sam **otvoreno** govorio u svetu, i **ja** sam **uvek** poučavao
u domu okupljanja i u svetilištu gde su se okupljali Jehudim. Ništa nisam
govorio u tajnosti, **21** zašto mene pitaš? Pitaj one koji me suzdržavaju[d], šta
sam im govorio – jer znaju reči koje sam izgovorio.“ **22** I kada je Ješua rekao
ove stvari, jedan od jehudskih pomoćnika udario je Ješuu Mašiaha po vratu[e]
i rekao mu: „Da li tako odgovaraš vladaru!?“ **23** Tada mu je Ješua odgovorio:
„Ako sam **ja** rekao nešto pogrešno, svedoči mi o pogrešnom! Ali ako sam **dobro** govorio, zašto me udaraš?"

---

[a] hebrejski naziv za 'Malha.'

[b] Ili možda „Hane, oca žene Kajafe.“

[c] U smislu domaćinstva.

[d] Bukv. „zadržavaju me“, misleći na verske vođe koji su se neprestano protivili Ješui i koji su čuli šta je on poučavao.

[e] Ili „leđima“.

24 Kada je Ješua otišao[a] (jer su ga poslali kod Kajafe, vladara, sa vezanim
rukama) **25** a Šimon Keifa je stajao grejucí se, tada su rekli Keifi: „A ti, nisi li
jedan od njegovih talmidim?“ Ali Keifa je poricao i rekao: „Nisam.“ **26** Tada je
jedna od vladarevih robinja (žena brata onoga kome je Keifa odsekao uvo)
rekla Keifi: „Ali **ja** sam te videla u vrtu s njim!“ **27** Zatim je ponovo poricao – i
petao je odmah zapevao.

28 Zatim su odveli Ješuu [od] Kajafe u palatu, *ali* da ne bi postali nečisti – kako
bi mogli da jedu Pesah – **29** tako je Pilat izašao k njima napolje i upitao: „Kakvo
svedočenje činite protiv ovog čoveka“ **30** Pa su rekli: „Da ovaj čovek nije bio
zao u svojim delima, ne bi bio doveden k tebi.“ **31** Tada im Pilat reče: **(148r)** „**VI**
ga uhvatite i sudite mu po **svom zakonu**!“ Tada mu Jehudim rekoše: „Ne
dolikuje nam da nekog čoveka pogubimo.“ **32** (Da bi se obistinila reč Ješue
Mašiaha – koju je on jasno rekao – da će *on* tom smrću *umrijeti*.)

33 Tada Pilat ponovo uđe u tu palatu,[b] dozva Ješuu i reče mu: „Jesi li ti kralj
Jisraela?“ **34** Tako je Ješua odgovorio govorecí: „Da li ti to govoriš od sebe ili
su ti drugi rekli ovo o meni?“ **35** Pilat odgovori: „Dakle, jesam li ja Jehudi?![c]
Nisu li te predali meni **tvoj narod i tvoji vladari**? Šta si uradio?!" **36** Ješua je
odgovorio: „Moje kraljevstvo nije od ovoga sveta; da je ovaj svet bio moje
kraljevstvo – u istinu – moje sluge bi se suprotstavile, da ne bi bio prodan
Jehudim. Ali sada moje kraljevstvo nije odavde.“[d] **37** Tada mu Pilat reče: „Ako
je tako, jesi li ti kralj?“ Ješua je odgovorio: „Ti kažeš da sam ja kralj. Ja, radi
ovoga ja sam rođen – i zbog toga sam došao na svet – da istinito svedočim.
Svaki čovek koji je istinit, sluša moje reči.“ **38** Tada mu Pilat reče: „Šta je istina?“

I rekavši to, opet im reče: „Ne nalazim ništa u ovom *čoveku*. **39** A običaj je da
vam pustim čoveka na Pesah – pa hoćete li da ti pustim kralja Jehudskog?“ **40**
Tada su svi povikali: „Ne puštaj ovog *čoveka* za nas, nego Bar-Evena!“[e] (A Bar-
Even je bio lopov.)

---

[a] Ili možda „došao“.

[b] Reč „palata“ može da obuhvata celu građevinu i logor, ne nužno sama zgradu palate.

[c] hebrejski naziv za 'Judejca' (muški rod jednine).

[d] Ili „nije ovde“ ili „nije na ovom mestu“.

[e] Ili „Bar-Ravan“, što znači :Sin Učitelja.' „Bar-Even“ znači 'Sin kamena.' Nije isto značenje kao grčki (sa aramejskog) 'Varava(s)', što znači 'Sin Očev'.

19: **1** **(148v)** Tada je Pilat uhvatio Ješuu i išibao[a] ga. **2** A [vojnici] su pripremili[b]
krunu od trnja i stavili je na glavu Ješue, i pokrili ga crveno-purpurnom
odećom, i prišli su mu i rekli mu: **3** „Neka te El spasi, kralju Jehudski!" I zadali
su mu *udarce* po vratu.[c]

4 Tada Pilat ponovo izađe k njima i reče: „Evo izvodim vam ovog *čoveka*, da
znaju da ne nalazim nikakav uzrok[d] u njemu. **5** Kada je Ješua izašao, noseći
krunu od trnja i crveno-purpurnu odeću, rekao je Jehudim: „Evo čoveka!" **6**
Kad su ga Jehudim ugledali, poglavari i službenici su povikali: „Raspni ga,
raspni ga!" Ali Pilat im reče: „Vi *ga* uzmite i raspnite ga! – Jer ja ne nalazim
nikakav uzrok u njemu." **7** Tada mu Jehudim odgovoriše: „Prema našem
zakonu on je kriv za smrt, jer sebe čini Sinom Eloaha."

8 Dakle, kada je Pilat čuo ovu reč, veoma se uplašio, **9** i ponovo je ušao i rekao
Ješui: „Odakle si ti? Ali Ješua mu nije odgovorio. **10** Zato mu Pilat reče: „Zar
mi ne odgovaraš? Zar ne znaš da je u **mojoj ruci** da te pustim ili da te
raspnem?" **11** Tako je Ješua odgovorio: „Ne bi imao nikakvu vlast protiv mene,
osim ako ti ona ne bude data s nebesa." (To jest, od Ela). „Zato onaj koji me
je predao u tvoje ruke, greši izuzetno veliki greh."

12 Pa posle ovoga Pilat je hteo **(149r)** da ga oslobodi; ali Jehudim povikaše i
rekoše: „Ako oslobodiš ovog *čoveka*, nećeš biti miljenik[e] Cezara! Jer svaki
čovek koji sebe postavi za kralja, govori protiv Cezara."

13 Pa kada je Pilat čuo ove reči, izveo je Ješuu i seo na stolicu – *na* mesto koje
se zove Gabeta.[f] **14** [ ][g] Tada Pilat reče Jehudim: „Evo vašeg kralja!" **15** Ali oni

---

[a] Što znači, to je učininjeno pod njegovom vlašću.

[b] Ili „uredili".

[c] Ili „leđima". Vidi poglavlje 18: 22.

[d] Ili „razlog" za presudu.

[e] Ili „izabrani".

[f] Aramejska naziv za „pločnik". Jedan broj aramejskih imenica se koristio u posle-ropskom hebrejskom.

[g] Rp. glasi „Sada je bio šesti dan, i bio je Pesah, blizu šestog časa." Ova fraza je očigledno umetak u zagradi. Ako bi ova fraza bila uključena u originalnu verziju Jovana, to bi bilo u suprotnosti sa Markom 15:25 koji kaže da je Ješua razapet u treći čas (tj. 9. Ujutro). Ako je ovaj komentar ubacio kasniji urednik koji je koristio Rimski vremenski sistem, „šesti sat" bi značio 6 ujutro, i to je verovatno nameravano značenje. Takođe, to nije bio šesti

su vikali: „Podignite ga, podignite ga! Raspnite ga i stavite[a] ga na osnovu i potku!"[b] Pa ih je Pilat upitao: „Moram li da raspnem **vašeg cara?**" Ali vladari mu rekoše: „Nemamo cara osim Cezara."

16 Tako im je Cezarova *vlast* predala Ješuu da bi ga mogli raspnuti. Tada su
Jehudim uzeli Ješuu i izveli ga napolje. 17 A Ješua je – noseći osnovu i potku
– izašao na mesto koje se zove Kalvarija, što je Golgolta[c] na hebrejskom. 18 I
na to mesto stavili su Ješuu na osnovu i potku, a sa njim još dvojicu, jednog desno i jednog levo, i Ješuu između[d] njih dvojice.

19 (Sada je Pilat napisao izreku, i stavio je na osnovu i potku. I ovo je bio njen
jezik:[e] Ješua od Nocrata, kralj Jehudski.) 20 Mnogi Jehudim čitali su ovaj
natpis, jer je ono mesto gde je Ješua bio raspet blizu grada. I pisano je hebrejskim i grčkim i latinskim jezikom. 21 Zato su Jehudski vladari rekli Pilatu:
„Ne piši (149v) 'Kralj Jehudski', nego da je **on** rekao da je on kralj Jehudski." 22
Pilat odgovori govoreći: „Što je **napisano**, biće[f] **napisano**.

23 Tada su [vojnici], kada ga raspeše, uzeli odeću i podeliše ih na četiri dela –
svakom vojniku svoj deo. Ali odeća koja se zove Gonela,[g] beše bez ikakvog
šava, i nosila se preko onoga što je bilo na njemu – 24 Zato rekoše među
sobom: „Ne kidajmo je, nego bacimo žreb – čija će biti." Da bi se ispunio zapis koji kaže: „Odeću moju podeliše među sobom, i baciše žreb za odeću moju" – dakle [vojnici] su to činili.

---

dan sedmice, već šesti dan u Jovanovom detaljnom opisu Ješuinog aktivnosti tokom poslednjih šest dana pre Pashe, počevši od poglavlja 12:1. Ovaj odeljak u zagradi najverovatnije nije bio deo originalnog Jevanđelja po Jovanu.

[a] Mnogi ljudi sada koriste imperativne glagole u množini – ili sarkastično (da ismeju Pilata), ili pak da prošire svoje zahtevne povike na sve oficire i vojnike pod Pilatovom kontrolom.

[b] Ili „po dužini i poprečno", korišćeno u srednjovekovnom hebrejskom za označavanje 'krsta.'

[c] Aramejski naziv za „Golgotu".

[d] Bukv. „u sredini."

[e] Što znači „ovo je ono što je pisalo" ili „ovako se čita" – „jezik" u ovom kontekst znači „frazeologija" ili „značenje", a ne stvarni jezik pisanja.

[f] Ili možda „jeste".

[g] „Gonela" je korišćena kao pozajmljena reč u srednjovekovnom hebrejskom za specijalnu vrstu „odeće" ili „ogrtača.".

25 Sada Ješuina majka, i Mirjam, *žena* Halfaja,[a] sestra Ješuine majke, i Mirjam
Magdalit,[b] stajale su blizu Ješuine osnove i potke. **26** Dakle, kada je Ješua
ugledao svoju majku kako stoji blizu talmida kojeg je izuzetno voleo, okrenuo
se[c] svojoj majci i rekao: „Ženo, evo tvog sina." **27** Posle je rekao talmidu: „Evo,
tvoje majke." Tada[d] ju je talmid uzeo za svoju *majku*.

28 A posle toga Ješua je znao da je sve ispunjeno, i da bi se zapis ispunio,
rekao je: „Žedan sam." **29** Pošto je tamo bio ćup napunjen sirćetom, oni su –
kad su to čuli – uzeli trsku i stavili na nju sunđer pun sirćeta sa solju, i stavili
je na Ješuina usta. **30** Dakle, kada je Ješua okusio sirće, rekao je: „Ispunjeno je
i završeno!" pognu glavu i posla svoj Ruah svom Ocu.

31 Sada, uveče bi bio Šabat. I tako **(150r)** Jehudim – da tela ne bi ostala na
osnovi i potki na Šabat (jer bi taj Šabat bio **veliki praznik**) – molili su Pilata
da im dozvoli *da* odseku[e] bedra onih koji su razapeti, [*biće dovršeno*]. **32** Tako
su [vojnici] došli i odsekli[f] bedra onima koji su bili razapeti sa Ješuom; **34**[g] ali
jedan od [vojnika] je uzeo koplje u ruku i probio Ješuu, i otvorio mu stranu.[h]
35 I oni koji su *to* videli svedoče o tome, i onaj koji zna da govori istinu – da
biste **vi** verovali u njega. **36** Jer *kada* se sve ovo učini, ispuni se zapis *koji* kaže:
„Ne smete da slomite kost u njemu." **37** I opet drugi zapis kaže: „I pogledaće
mene koga su proboli."

38 A Posle ovih stvari, Josef iz Ramatajima,[i] koji je ostao sakriven iz straha od
Jehudim (jer je bio Ješuin talmid), zatražio je od Pilata da dobije dozvolu da
uzme Ješuu sa osnove i potke. I Pilat mu je pristao.

---

[a] hebrejski naziv za 'Kleopa'.

[b] hebrejska reč za 'Magdalićanku', što znači 'iz Magdale'.

[c] Verovatno znači 'on se obratio'.

[d] Ili možda „od tada".

[e] Ili „polome" ili „podele".

[f] Ili „polomili" ili „podelelili".

[g] St. 33 ne postoji u rukopisu.

[h] U ovom kontekstu, hebrejska reč se ne odnosi na nečiji bok, već se odnosi ili na meki mišić između boka i rebara, ili na područje rebara (na desnoj ili levoj strani, a ne sa prednje ili zadnje strane).

[i] hebrejski naziv za 'Arimateju' – videti 1. Samu. 1:1.

39 Tada je Josef sa Nakdimonom došao k Ješui u noći, donoseći mešavinu
smirne, oko sto funti. **40** Tako su uzeli Ješuino telo i svezali ga u lanena platna,
i pomazali telo dobrim i vrednim mastima, kao što je jehudski običaj da
balzamuju.

41[a] (A na mestu gde je bio razapnut, bio je vrt. I bio je novi grob u tom vrtu; i
niko nije bio stavljen u taj grob. **42** Dakle, zbog Jehudske pripreme[b] i zato što
bio je blizu tog groba, tamo su postavili Ješuu.)

20: **1** **(150v)** Prvog dana u sedmici, ujutru, Mirjam Magdalit[c] je došla do groba
– ali je još bila noć – i videla je kamen groba prevrnut.[d] **2** Zato je otrčala i došla
do Šimona Keife i do onog drugog talmida kojeg je Ješua izuzetno voleo – i
Mirjam im je rekla: „Odneli su **mog Adona** iz groba! I ne znam gde su ga
stavili."

3 Tako je Keifa otišao, i taj talmid koji je bio voljen, i došli su do groba. **4** Sada,
obojica su išli trkom, ali je talmid koji je bio voljen išao brže i prvi je došao
do groba. **5** I pognuo je svoje lice i video laneno platno postavljeno sa jedne
strane, ali nije ušao tamo. **6** Tada je Šimon Keifa, koji je pošao za njim, došao
i otišao u grob. I vide lanene tkanine postavljene s druge strane; **7** ali laneno
platno koje je stavljeno na Ješuinu glavu nije bio stavljeno uz lanena platna,
već je bilo sa jedne strane, presavijeno. **8** Onda je taj talmid koji je bio voljen,
koji je prvi došao do groba, ušao tamo – i video je to, i pobegao. **9** (Jer oni
još nisu razumeli zapis *koji* kaže da se on mora vratiti u život posle smrti.)

10 Tada su talmidim ponovo otišli na to isto mesto; **11** ali Mirjam je stajala
ispred groba i plakala. Pa dok je plakala, sagnula se i pogledala u grob, **12** i
videla dva glasnika kako sede, obučeni u belo – jedan kod glave, a jedan kod
nogu – na mestu gde je **(151r)** telo Ješue Mašijaha bilo postavljeno. **13** I rekoše
toj ženi: „Zašto plačeš?" Zato je **ona** rekla: „Zato što su mi odavde oduzeli
Adona, I ne znam gde su ga stavili."

---

[a] Ovo je deo u zagradama koji zapravo sledi st. 38.

[b] Bukv. „Šabat veče", tj. veče pre šabata, i u ovom slučaj je to bilo veče pre prazničnog Šabata, a ne sedmičnog Šabata (stih 31).

[c] hebrejska reč za 'Magdalićanku', što znači 'iz Magdale'.

[d] Ili „zbačen".

14 A kada je Mirjam Magdalit izgovorila ove reči, okrenula se i videla Ješuu kako stoji na nogama.[a] I nije shvatila da je to Ješua, 15 ali je u sebi rekla[b] da je on lopov. Pa mu reče: Adone, ako si ga **ti** uzeo, reci mi gde si ga stavio da ga **ja** mogu sebi odneti."

16 Tada joj je Ješua rekao: „Mirijam!" Zato se okrenula i rekla mu: „Rabine!" (
)[c] 17 Tada joj Ješua reče: „Ne dodiruj me, jer se još nisam uzdigao do Oca; ali idi do mojih talmidim i reci im da *ću* se uzdići[d] Ocu svome i vašem Ocu – mom Eloahu i vašem Eloahu." 18 Tako je Mirjam Magdalit otišla i obznanila *to* talmidim govoreći: „Ja, ja sam *ga* videla! I on mi je govorio ove stvari."

19 Onda, prvog dana u sedmici, kada je bilo veče[e] – a vrata kuće su bila zaključana tamo gde su bili talmidim – Ješua je došao i rekao im: „Šalom
lahem!"[f] 20 I kad je to rekao, pokazao im je svoje ruke i stranu. Pa kad su
talmidim ugledali Ha-Adona, obradovali su se. 21 Zatim im je ponovo rekao:
„Šalom imahem!"[g] 22 Kada je to rekao, teško je uzdahnuo i rekao im: „Primite
Ruah Ha-Kodeš!" 23 I kome otpustite bezakonja, za njih će *ona* biti otpuštena;[h] ali kome zadržite bezakonja, ona će im se zadržati."

24 Ali Toma – jedan od talmida koji je zvan Mispak[i] – nije bio s njima kada im
je Ješua došao. 25 (151v) Zato mu drugi talmidim rekoše: „Mi, mi smo videli Ha-Adona!" Ali Toma im reče: „Ako *ne* vidim ubod eksera u njegovim rukama, i *ne* stavim prst na mesto eksera, i ne stavim ruku na njegovu stranu, neću verovati!"[j]

---

[a] Izraz bukvalnog vaskrsenja. Uporedite 2Kr 13:21.

[b] Što znači „pomislila".

[c] Rp umeće glosu: „što znači 'Gospodar'."

[d] Ili „Uskoro ću se uzdići".

[e] Što znači, 'na početku drugog dana u nedelji.' hebrejski 24-časovni dan počinje sumrakom nakon zalaska sunca. Vidi 1moj. 1; 3moj. 23: 32 itd.

[f] Pozdrav: „šalom vama."

[g] Pozdrav: „šalom s vama."

[h] Što znači „oproštena".

[i] Ovo je hebrejski naziv za „nevernog" i znači „sumnjičavi".

[j] 6 Ili: „Ako ne vidim ubode eksera u njegovim rukama i stavim prst na mesto eksera, i stavim ruku na njegovu stranu, neću verovati!" Prva dva negativa su gapirani na hebrejskom – tako su postavljeni kosim slovima – slično engleskom načinu razdvajanja

26 Posle osam dana talmidim su ponovo bili u kući, a s njima je bio i Toma. I
Ješua je došao dok su vrata bila zaključana – ušao je među svoje talmidim i
rekao im: „Šalom jihjeh imahem!“[a] **27** Posle je rekao Tomi: „Stavi prst ovde i
pogledaj moje ruke, i stavi svoju ruku na moju stranu; i ne budi bez vere,
nego budi veran“. **28** Toma mu odgovori i reče: „Moj Adone i moj Eloahu!“ **29**
Pa mu je Ješua rekao: „Da li veruješ u mene Tomo, jer si me video?
Blagosloveni su oni koji veruju u mene!“

30 Ješua Mašiah je učinio mnoga čuda kada se ukazao[b] svojim talmidim[c] koja
nisu zapisana u ovom svitku; **31** ali ova su napisana da biste verovali da je
Ješua Mašiah sin Ela, i da biste im verovali, *i* da biste imali život u večnosti sa
Ješuom Mašiahom.“

21: **1** Nakon toga, Ješua se otkrio [na moru][d] Tiberijade. **2** I tako *se* otkrio
Šimonu Keifi i Tomi zvanom Mispak,[e] i Netanelu koji je bio iz Beit-Gelile, **(152r)**
i sinovima Zavdajevim,[f] i još dvojici talmidim koji su bili zajedno. **3** Sada Šimon
Keifa im reče: „Idem da lovim ribu.“ Tada mu **oni** rekoše: „Što se nas tiče, mi
ćemo ići s tobom.“ Tako su otišli odatle i ušli u čamac; ali u toj noći nisu dobili
ništa.

4 Tada je ujutru Ješua stajao na obali mora; međutim, talmidim ga nisu
prepoznali. **5** Tada im je Ješua rekao: „Deco, imate li nešto za jelo?“ Pa su
odgovorili: „Ne.“ **6** Zatim im reče: „Bacite[g] mreže dalje[h], i naći ćete.“ Kada su
bacili[i] mreže u vodu, u njih je ušlo veliko mnoštvo riba, tako da nisu mogli da
ih izvuku. **7** Tada je taj talmid koga je Ješua voleo rekao Keifi: „To je **Ha-
Adon!**“ Tada Šimon Keifa, kada je čuo *da* je to Ha-Adon, obuče se u svoju

---

negativa: „Ako **ne** vidim ubod eksera u njegovim rukama i (ne) stavim prst na mesto eksera, i (ne) stavim svoju ruku na njegovu stranu, neću verovati!“

[a] Pozdrav: „Neka je šalom s vama.“

[b] Ili možda „pred očima“.

[c] Bukv. „dok su ga videli njegovi talmidim.“

[d] Ili možda „ljudima“.

[e] Ovo je hebrejski naziv za „nevernog“ i znači „sumnjičavi“.

[f] hebrejski naziv za 'Zavedeja'. Takođe bi se mogao zvati „Zavdi“.

[g] Bukv. „postavite“, ali često ima konotaciju „Bacite“.

[h] Takođe može značiti „na drugoj strani“.

[i] Bukv. „postavili“, ali često ima konotaciju „Bacili“.

odeću – jer beše neobučen[a] – i ode u more. **8** Ali ostali talmidim su došli
čamcima, jer nisu bili daleko od kopna, *samo* oko dve stotine lakata.

9 I tako kada su sišli na kopno, videli su pripremljenu vatru, sa spremnim
užarenim ugljem, i ribu na njoj i hleb. **10** Tada im je Ješua rekao: „Donesite
nešto ribe koju ste upravo ulovili." **11** Tako je Šimon Keifa ušao u čamac i
doneo mreže na kopno, pune ribe u izobilju – sto pedeset tri *po* broju! I uz
sve to – da je ribe bilo toliko, mreža se nije pocepala. **12** Tada im je Ješua
rekao: „Dođite i jedite." (Sada niko od njih nije hteo da pita ko je **(152v)** on, jer
su znali da je on njihov Adon.) **13** Tako je došao Ješua, uzeo hleb i ribu i dao
im. **14** (I *do* tada je bilo tri puta da se Ješua otkrio svojim talmidim nakon što
se vratio *u* život.)

15 Zatim, dok je jeo, Ješua je rekao Šimonu Keifi: „Šimone Johananov,[b] voliš li
me više od ovih?" Zatim je odgovorio: „Adone, da – ti znaš da te volim." Zato
im Ješua reče: „Čuvaj moje jaganjce." **16** Tada ga Ješua ponovo upita: „Šimone
Keifo, *sine* Johananov, voliš li me? Tako je Šimon rekao: „Da Adone, ti znaš
da te volim." Tada mu Ješua reče: „Čuvaj i napasi moje jaganjce." **17** Po treći
put ga je upitao: „Šimone Johananov, voliš li me?" (Sada je Keifa bio zabrinut
jer ga je **tri puta** pitao da li ga voli.) Rekao mu je: „Adone znajući sve, ti znaš
da te volim!" Zato mu je Ješua rekao: „Pasi moje stado." **18** Zaista ti kažem –
kad sam bio mlad,[c] ti si boravio i odlazio na mesto svog zadovoljstva, a kad
postaneš stariji, pružićeš ruku i drugi će poći za tobom i oterati te na mesto
u kom ne nalaziš zadovoljstvo." **19** (A Ješua je ovo rekao, da bi označio kojom
smrću će *on* proslaviti Ela.)

I kada je to rekao, rekao je Keifi: „Pođi za mnom!" **(153r)** **20** Tada se Keifa okrenu
i ugleda onog talmida koga je Ješua izuzetno voleo, kako ide za njim – *onoga*
koji se naslonio na njegove grudi za vreme jela. **21** Pa kada je Keifa to video,
upitao je Ješuu: „Šta će biti s ovim *čovekom*?" **22** Tako mu je Ješua rekao:
„Želim da ostane ovde dok ja ne dođem – šta je to tebi? **Ti**, dođi za mnom!"
23 Zato se ova reč pročula među njegovom braćom da ovaj talmid neće
umreti; nego je *samo* rekao: „Hoću da ostane ovde dok ja ne dođem – šta je
to tebi?"

---

[a]Često se odnosi na spoljašnju odeću.

[b] Hebrejsko ime za „Jovana". Matej 16:17 glasi „Šimone, sine Jonin", ali zapamtite da nije bilo neobično da osoba ima više od jednog imena. Vidi takođe poglavlje 21:15-17.

[c] Ili „dete".

24 Ovo je talmid koji svedoči o ovim stvarima, i napisao je ove stvari, a vi znate
da je njegovo svedočenje istinito. **25** I još mnogo stvari koje je Ješua uradio,
da ako bi sve one bile napisane – mislim – ceo svet ne bi mogao da sadrži[a]
svitke koji bi bili potrebni za njihovo pisanje.

Potpuno i zapečaćeno.
Blagosloven je *on* koji me je oslobodio.

[a] Ili možda „održi“.

Rečnik

Adon - Standardna hebrejska reč za 'Gospodar'. '*Adon*' ili '*Ha-Adon*' se često koristi za JHVH-a u citatima iz Starog zaveta.

Andrai - hebrejski naziv za 'Andreja'

Abraham - hebrejski naziv za 'Avrama'

Bar-Even - znači 'Sin kamena.' hebrejski se takođe može čitati kao „Bar-Ravan", što znači 'Sin učitelja.' Nije isto značenje kao grčko (sa aramejskog) 'Varava(s)', što znači 'Sin Očev'.

Beit-Anja - hebrejski naziv za „Vitaniju"

Beit-Gelila - hebrejski naziv za „Dom Galilejski".

Beit-Lehem - Bukv. „Hlebna kuća", hebrejski naziv za 'Vitlejem'.

Gelila - hebrejski naziv za „Galileju".

Ehad - hebrejska reč za „jedan", znači „Ujedinjen".

El - hebrejski za 'Boga'.

Eloah - Isto značenje kao El, vidi gornju belešku.

Elohim - Množinski oblik za 'Eloah', vidi gornju belešku.

Elijahu - hebrejski naziv za 'Iliju'

Elazar - hebrejski naziv za 'Lazara'. Može biti „Lazar" ili čak „Eli'ezer" umesto „Elazar". Ovo su različiti izgovori sa u osnovi istim značenjem: „El pomaže" ili „Moj El je pomoć".

Zavdai - hebrejski naziv za 'Zavedeja'

Jisrael - hebrejski naziv za 'Izrael'

Josef - hebrejski naziv za 'Josifa'

Johanan - hebrejski naziv za 'Jovana'

Keifa - Aramejski naziv za 'Petra', grčka transliteracija „Kefa". Brojne aramejske imenice korišćene su u hebrejskom posle izgnanstva.

Kefar Nahum - hebrejski naziv za 'Kapernaum'.

Mašiah - hebrejska reč za 'Mesiju.' hebrejska reč koja je prevedena na grčki 'Kristos', ali treba je jasno razlikovati od katoličkog simboličkog 'Hrista'. Bukvalno značenje: „pomazanik“, obično se odnosi na pomazanika kao kralja Izraela, ili kao sveštenik ili prorok. Međutim, kada se koristi kao ime, ono se odnosi na Sina JHVH-a, koga je pomazao kao konačnog kralja Izraela, večnog prvosveštenika i proroka koji bi govorio JHVH-ove reči svom narodu, i ako mu se neko ne pokorava , sam JHVH će odseći tu osobu iz svog naroda. Vidi 5moj. 18:18.

Mirjam - hebrejski naziv za 'Mariju'

Moše - hebrejski naziv za 'Mojsije'

Nefeš - (mn. nefašot) Bukv. 'dah' znači 'život' ili 'duša' itd. – obratite pažnju, a ne grčko razumevanje 'duše'.

Nakdimon - Hebreski naziv za 'Nikodima'.

Nocrat - hebrejski naziv za 'Nazaret'.

Netanel - hebrejski naziv za 'Natanila.'

Paruš - (mn.perušim) 'farisej'

Pesah - hebrejski naziv za 'Pasha'

Prorok - Kada se 'Prorok' koristi kao ime, kao u ovom slučaju, koristi se kao sinonim za 'Mašiah.' (Vidi rečnik: Mašiah.) Upotreba reči 'Prorok' kao ime za Mašiaha, treba razlikovati od opšte upotrebe reči 'prorok' za ljude. Johanan Uronitelj je bio prorok (Mat. 11:9); međutim, poslat je samo da pripremi put za Mašiaha.

Ruah - hebrejski naziv za 'duh' ili 'vetar', nekada ima duplo značenje.

Ruah Ha-Kodeš - Bukv. „Izdvojeni duh“.

Talmid - (mn. talmidim) Obično se prevodi kao „učenici“. Hebrejski 'Talmid' je učenik koji uči od svog učitelja i sledi njegov primer.

Tanah - hebrejski naziv za Sveto pismo „Starog zaveta“, akronim za „Tora, Nevi’im i Ketuvim“.

Tora - Hebrejska reč „Tora“ znači uputstvo. Stvoritelj je dao svoju savršenu i večnu Toru (uputstva) Mošeu. Kada se Tora koristi kao ime, to se odnosi na prvih pet knjiga Biblije (Petoknjižje), ili, šire, na ceo S.Z.

Šabat - hebrejski naziv za 'nedelju(Od petka uveče do subote uveče)'

Šalom - bukv. „celina“, „potpunost“ ili „blagostanje“ takođe može značiti „mir“. „Šalom“ je takođe korišćen kao pozdrav.

Šimon - hebrejski naziv za 'Simona'.

Šomron - hebrejski naziv za 'Samariju'.